

KULTTUURIALA

Musiikkialan perustutkinto

Muusikko, erityisopetus

Muusikon koulutusohjelma

Opetussuunnitelma 120 ov

1.8.2006

Työelämän neuvottelukunta on käsitellyt 7.2.2007
Ammattiosaamisen toimikunta on hyväksynyt 5.9.2007
Johtokunta on vahvistanut 12.9.2007

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	4
2 AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET ERITYISOPETUKSESSA.....	5
3 KULTTUURIALAN KUVAUS JA ARVOPERUSTA	6
3.1 KULTTUURIALAN KEHITYSTRENDIT JA PAINOPISTEET	7
4 KAIKILLE ALOILLE YHTEISET PAINOTUKSET JA YDINOSAAMINEN	11
4.1 YHTEISET PAINOTUKSET JA YHTEINEN YDINOSAAMINEN ERITYISOPETUKSESSA	18
4.2 MUSIIKKIALAN PERUSTUTKINNON JA KOULUTUSOHJELMAN TAVOITTEET	19
5 MUSIIKIN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN	21
5.1 OPINTOJEN JAKSOTUS JA JÄRJESTÄMINEN	22
5.2 OPINTOJEN AJOITUS.....	27
6 AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT MUUSIKON KOULUTUSOHJELMASSA, ERITYISOPETUS	29
6.1 NÄYTTÖ: MUSIIKKIALAN PERUSVALMIUDET, 10 ov	30
6.2 NÄYTTÖ: MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN, 15 ov	31
6.3 NÄYTTÖ: INSTRUMENTTITAITOJEN KEHITTÄMINEN, 30 ov	32
6.4 NÄYTTÖ: YHTYE- JA ORKESTERITAITOJEN KEHITTÄMINEN, 20 ov	33
6.5 NÄYTTÖ: TOIMIMINEN MUUSIKON TYÖYMPÄRISTÖISSÄ, 5 ov	34
6.6 NÄYTTÖ: INSTRUMENTTITAITOJEN KEHITTÄMINEN, 5 ov (VALINNAISET AMMATILLISET OPINNOT).....	35
• OPISKELIJA PITÄÄ DEMONSTRAATION SOITTIMENSA ERILAISISTA KÄYTTÖTAVOISTA JA OHJELMISTOSTA OMAA SOITINTAAN JA AV-VÄLINEITÄ (VIDEO, DVD, CD YM.) APUNA KÄYTTÄEN	36
6.7 NÄYTTÖ: PRODUKTIOITYÖ, 5 ov (VALINNAISET AMMATILLISET OPINNOT)	36
6.8 AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖN ARVIOINTI	37
7 MUUSIKON KOULUTUSOHJELMAN AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖSUUNNITELMA, ERITYISOPETUS.....	39
7.1 MUSIIKKIALAN PERUSVALMIUDET - ARVIOINTIKRITEERIT	40
7.2 MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN - ARVIOINTIKRITEERIT	41
7.3 YHTYE- JA ORKESTERITAITOJEN KEHITTÄMINEN - ARVIOINTIKRITEERIT	42
7.4 INSTRUMENTTITAITOJEN KEHITTÄMINEN - ARVIOINTIKRITEERIT	43
7.5 TOIMIMINEN MUUSIKON TYÖYMPÄRISTÖISSÄ - ARVIOINTIKRITEERIT	44
7.6 OSANÄYTTÖJEN NÄYTTÖARVOSANAN DOKUMENTOINTILOMAKE.....	45
7.7 USEAN OPINTOKOKONAISUUDEN NÄYTTÖJEN ARVIOINNIN DOKUMENTOINTILOMAKE	46
8 PERUSTUTKINNON OPINTOKOKONAISUUDET JA OPINTOJAKSOT	47
8.1 MUSIIKKIALAN PERUSVALMIUDET 10 ov.....	49
8.1.1 Musiikin historia ja tyylilajit 10 ov	49
8.2 MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN 15 ov	50
8.2.1 Musiikin teoria 10 ov.....	50
8.3 MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN 15 ov	51
8.3.1 Säveltapailu 5 ov.....	51
8.4 INSTRUMENTTITAITOJEN KEHITTÄMINEN 30 ov	52
8.4.1 Laulu ja äänenmuodostus 15 ov.....	52
8.4.2 Soitto ja soitinoppi 15 ov.....	53
8.5 YHTYE- JA ORKESTERITAITOJEN KEHITTÄMINEN 20 ov	54
8.5.1 Kuorolaulu 10 ov.....	54
8.5.2 Yhteissoitto 10 ov	55
8.6 TOIMIMINEN MUUSIKON TYÖYMPÄRISTÖISSÄ 5 ov	56
8.6.1 Musiikin työympäristöt 5 ov	56
8.7 VALINNAISET AMMATILLISET OPINNOT 10 ov	57
8.7.1 Instrumenttitaiteiden kehittäminen 5 ov.....	57
8.7.2 Produktiotyö 5 ov.....	57
8.7.3 Maalauksen työpaja 5 ov.....	58

8.7.4 Kädentaitojen työpaja 5 ov	58
8.7.4.1 Kankaanmaalauksen työpaja 2 ov	58
8.7.4.2 Keramiikan työpaja 3ov	59
9 TYÖSSÄOPPIMINEN 20 OV	60
10 OPINNÄYTETYÖ 8 OV	61
11 ARVIOINTI ERITYISOPETUKSESSA	62
11.1 MUKAUTETTU ARVIOINTI	63
12 OPINTO-OHJAUS	65
13 HENKILÖKOHTAINEN OPISKELUSUUNNITELMA	66
14 YHTEISET OPINNOT	68
14.1 ÄIDINKIELI 4 OV	68
OSA SUOMEN KIELEN OPETUKSESTA VOIDAAN JÄRJESTÄÄ MUIHIN OPPIAINEISIIN INTEGROITUNA JA VAIHTOEHTOISIA TYÖMENETELMIÄ KOKEILLEN. OPISKELIJAT VOIVAT HARJOITELLA YHTEISTYÖTILANTEITA OPISKELU- JA TYÖYHTEISÖSSÄ ERI TAVOIN JÄRJESTETYISSÄ JA OHJATUISSA KÄYTÄNNÖN TILANTEISSA. TÄLLAISTA ON ESIMERKIKSI, MUSIIKKIALAN AMMATTISANASTON LÄPIKÄYMINEN TAIDEAINEIDEN YHTEYDESSÄ, VUOROVAIKUTUSTILANTEIDEN DOKUMENTOINTI JA YHTEINEN ARVIOIMINEN SEKÄ ASIAKASPALVELUTILANTEISIIN TUTUSTUMINEN SOVITUSTI TYÖSSÄOPPIMISJAKSOILLA, ESKURSIOILLA KAARISILLAN OMASSA MUSIIKKITALOSSA.	
14.2. ENGLANTI (A KIELI) 2 OV	72
14.3 RUOTSI (B KIELI) 1 OV	75
14.4 MATEMATIIKKA 3 OV	77
14.5 FYSIIKKA JA KEMIA 2 OV	79
14.6 YHTEISKUNTA-, YRITYS- JA TYÖELÄMÄTIETO 1 OV	82
14.7. LIIKUNTA JA TERVEYSTIETO 2 OV	84
14.8 TAIDE JA KULTTUURI 1 OV	85
14.9 YHTEISET OPINNOT: VALINNAISET OPINNOT VESILIIKUNTA JA RATSASTUS 4 OV	86

LIITE 1 KANSALLINEN NÄYTTÖAINEISTO, MUSIIKKIALA

1 JOHDANTO

Koulutuskeskus Salpaus on yksi Päijät-Hämeen koulutuskonsernin kolmesta liikelaitoksesta ja se aloitti toimintansa 1.1.2001. Päijät-Hämeen koulutuskonserni toimii alueellisena koulutuksen järjestäjänä ja on osoittanut operatiivisen toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisen Koulutuskeskus Salpaukselle sen johtosäännössä.

Päijät-Hämeen koulutuskonsernille on myönnetty 1.8.2003 lukien erityinen koulutustehtävä kulttuurialan koulutuksen järjestämiseen yhteistyössä Kaarisilta ry:n kanssa (OPH:n kirje 34/430/2003).

Koulutus toteuttaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 10 § 2 momentissa tarkoitettua koulutuksen hankkimista ostopalveluna.

Sopimus Päijät-Hämeen koulutuskonsernin Koulutuskeskus Salpauksen ja Kaarisilta ry:n välillä tutkintoon johtava ammatillinen koulutus järjestetään erityisopetuksena Kaarisilta ry:n toteuttamana Erstan taide- ja toimintakeskuksessa. Opetuksesta vastaa Koulutuskeskus Salpaus. Koulutussopimus on voimassa 31.7.2009 saakka ja sen jälkeen toistaiseksi voimassaolevana.

Erityisenä koulutustehtävänä on järjestää kuvallisen ilmaisun perustutkintoon ja musiikkialan perustutkintoon johtavaa koulutusta sekä vammaisten valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta.

Musiikkialan perustutkintoon valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma on ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteiden mukainen (Musiikkialan perustutkinto 2001, määräys 33/011/2001, Opetushallitus).

Opetussuunnitelman ammatillisiin opintoihin sisältyy vähintään 20 opintoviikkoa työssäoppimista. Musiikkialan perustutkinnon, muusikon koulutusohjelman tutkintonimike on muusikko (ammatillisista perustutkinnoista annetun opetusministeriön asetuksen, 1.3.2001/216, uudistettu tutkintoliite, 16.6.2005/513)

2 AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET ERITYISOPETUKSESSA

Ammatillinen peruskoulutus ja sen tarkoitus

Yksilöllisyyden kunnioittaminen on ehdoton edellytys opetukselle. Koulutuksella pyritään nostamaan esiin oppilaan piileviä kykyjä ja lahjoja. Taide ja kulttuuri kuuluu kaikille. Kaarisillan opetuksen periaatteena on että erityistä tukea tarvitsevatkin henkilöt voivat työllistyä taiteilijoina, joko tuetusti tai itsenäisesti.

Opetus rakennetaan oppilaan mahdollisuuksiin luottaen, ei rajoitteisiin, kuten vammaan tai sairauteen ja sen mukanaan tuomiin vaikeuksiin tuijottaen. Opintojaksojen tavoitteet on asetettu korkeiksi. Opetuksen järjestämistä koskevilla ratkaisuilla pyritään siihen, että mahdollisimman moni saavuttaisi asetetut tavoitteet ja tutustuisi sisältöihin mahdollisimman laajasti. Opintojen arvioinnissa painotetaan oman ilmaisun ja kuvakielen vahvuutta.

Kaarisillassa halutaan tukea oppiaineiden välistä integraatiota. Toisiaan tukevat ammattiopinnot on jo opetussuunnitelmassa koottu laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Pakollisten ja valinnaisten yhteisten opintojen opiskelu toteutetaan käytännössä integroidusti, niin paljon kuin se on mahdollista. Esimerkiksi kielten opinnot pyritään yhdistämään suuntautumisvaihtoehdon opintoihin. Näitä yhdistelymahdollisuuksia on tarkemmin kuvattu opetussuunnitelmassa opintokokonaisuuksien kuvauksissa. Lisäksi opettajia tuetaan ja kannustetaan yhteistyöhön.

Tunnelman yleinen kunnioitus ja harmoninen ilmapiiri luovat hyvän oppimisympäristön ja edistävät molemminpuolista kunnioitusta. Kaikessa opetuksessa tulee antaa tilaa opiskelijan omalle luovuudelle. Olosuhteet on pyritty rakentamaan sellaisiksi, joissa opiskelija pystyy luottavaisin mielin ilmaisemaan syvimpiä tuntejaan. Opetusympäristö tukee opetusta. Ammattiopetus tapahtuu kokonaisuudessaan Kaarisillan toteuttamana yhdistyksen omistamissa toimitiloissa, jotka ovat ajanmukaiset ja erityisryhmille suunnitellut ja kunnostetut. Arkkitehtuuri, sisustuksessa valitut materiaalit, värit ja muodot on suunniteltu opiskelijan keskittymistä helpottaviksi. Ympäröivä luonto on osa oppimisympäristöä.

Opetus on opettajan ja opiskelijan välistä dialogia. On tärkeää ettei opettaja asetu opiskelijan yläpuolelle, vaan kunnioittaa ja kohtelee häntä tasavertaisesti. Opettajan tulisi kohdata oppilaansa sielun tasolla. Kaiken lähtökohdana on opiskelijaan tutustuminen. Jokaisen persoonallisuudelle annetaan tilaa niin opetustilanteissa kuin ilmaisussakin.

3 KULTTUURIALAN KUVAUS JA ARVOPERUSTA

Nykyinen kulttuurialan koulutus sisältää ammatillisia valmiuksia laidasta laitaan. Toisen asteen kulttuurialojen koulutukselle on ennen ollut leimallista perinteisten työtapojen ylläpito ja ammattitaidon siirto edelleen. Viimeisten vuosikymmenten aikana koko kulttuurialan koulutus on kuitenkin kasvanut voimakkaasti ja samalla kulttuurin ja kulttuurituotannon kenttä on muuttunut. Perinteisen käsityön, taiteiden ja viestinnän rinnalle on tullut uusia perustutkintoja ja koulutusohjelmia. Työn ja ammatin harjoittaminen ovat käyneet läpi murroksen, joka on poistanut alalta paljon perinteistä mutta myös tuonut tilalle uusia toiminta-alueita ja -tapoja

Kulttuurialan aineitten opettamisessa olennaisin asia on lähestymistapa ammattiin. Tämä asia yhdistää toisistaan erillään olevat ammatit, kuten esimerkiksi sirkustaitelijan ja kultasepän. Jokainen ammatinharjoittaja toteuttaa omaa ammatillista taitoaan mutta samalla myös omaa kansallista kulttuuritaustaansa. Kulttuuri ei kuitenkaan ole staattista vaan dynaaminen uudistumisen prosessi.

Koulutusohjelmasta tai -tasosta riippumatta kaikille kulttuurialoja opiskeleville on sisällytetty opintoihin laajasti kulttuurin niin materiaalista, teknistä kuin teoreettista tuntemusta. Päämääränä on saada opiskelija sisäistämään sekä perinteitä vaaliva ammattiosaaminen että kulloisenkin ajan luomat uudet vaatimukset. Materiaalisen ja henkisen kulttuurin tuntemuksen kautta muovautuu myös ammatillinen tietämys ja näkemys kuin myös vahva ammatti-identiteetti. Kulttuurialoilla opiskelevan on ymmärrettävä ammattinsa osaksi laajempaa länsimaista henkisen ja aineellisen kulttuurin kehitystä.

Kulttuurialan koulutuksessa onkin pitkälti kyse kokonaisvaltaisesta oman ammattialan lähestymistavasta, ei vain yksiselitteisestä, yksittäisestä ammattitaidon osaamisalueesta. Perustutkintoihin valmistavan kulttuurikoulutuksen keskeisiä alueita on edelleen perinteisten taitojen ylläpito mutta myös sopeutuminen uusiin muutoksiin tai peräti uuden tuottaminen. Kulttuurialankoulutuksessa pyritäänkin antamaan valmiudet tuottaa ammatillisesti luovia ratkaisuja. Pienelle osalle kulttuurialan koulutettavista ainoakertaisen sisällön tuottaminen on ammattiosaamisen ydin, suurimalle osalle ammatillinen luovuus tarkoittaa parhaimmillaan mahdollisuutta tarjota asiakkaalle yksilöllisiä, jopa yksittäisiä, muuttuvat tilanteet huomioonottavia räätälöityjä ratkaisuja. Käytännössä opiskelijan on pystyttävä valmistamaan ammattialansa tuotteita kokonaisprosessina alusta loppuun. Opiskelijan on ymmärrettävä niin työntekijänä kuin mahdollisena suunnittelijana ammattiin sisältyvä eettisyys, esteettisyys, perinteet sekä työtapojen ja työnjäljen laadukkuus.

3.1 Kulttuurialan kehitystrendit ja painopisteet

Koulutus ja työllisyys

Opetushallitus on ennakoanut ammatillisen koulutuksen tarpeen vuosiksi 2006 - 2010.

Koulutusaloittain tarkasteltuna lisäystarvetta on tekniikan ja liikenteen sekä sosiaali- ja terveysalan koulutusaloilla, joiden määrä ja suhteellinen osuus kasvaisivat selvästi nykyisestä. Sen sijaan luonnonvara-alan, kaupan ja hallinnon alan, matkailu-, ravitsemis- ja talousalan, kulttuurialan sekä humanistisen ja opetusalan koulutustarpeet pienenisivät ennusteen mukaan sekä määrällisesti että suhteellisesti.

Kulttuuriala on ollut pitkään yksi suosituimmista koulutusaloista. Lisääntynyt koulutus on kuitenkin saanut monet tahot huolestumaan alan työllisyydestä. Kulttuurialan koulutuksesta valmistuneiden työttömyys onkin keskimääräistä korkeampaa. Viimeksi 2006 joulukuussa uutisoitiin erityisesti taiteen ja viestinnän alan ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden työllistyvän huonosti. Lähihoitajille ja metalliosajille riittäisi taas töitä enemmänkin. Länsi-Suomen lääninhallituksen tekemä selvitys perustui tilastokeskuksen tietoihin, jonka mukaan neljässä vuodessa valmistuneista kulttuurialan opiskelijoista 20 prosenttia oli työttömänä vuoden 2004 lopussa. Sosiaali- ja terveysalalla sama luku oli vain 10 prosenttia.

Edellisen kaltaisissa vertailutilanteissa harvoin tuodaan kuitenkaan esille kulttuurialan ammattikentän laajuutta ja moniammatillisuutta. Työllisyys eri aloilla saattaa vaihdella voimakkaasti.

Kulttuurialan koulutus kasvoi 1990-luvulla määrällisesti erityisen paljon ammatillisessa peruskoulutuksessa. Opetusministeriö muutti vuonna 2003 alan peruskoulutuksen laajentamisen luvanvaraiseksi. Tavoitekeskusteluissa on sovittu, ettei ammattikorkeakoulujenkaan kulttuurialan koulutusta laajenneta nykyisestä. Aloittajatarve ammatillisessa peruskoulutuksessa vähenee laskelmien mukaan hieman alle puoleen nykyisestä ja ammattikorkeakoulutuksessa noin kolmanneksen. Tämä johtuu työelämässä olevien tutkinnon suorittaneiden keskimääräistä nuoremmasta iästä ja poistuman vähäisyydestä sekä alan koulutuksen tehostamistavoitteista. Yliopistojen nykyinen aloittaja-määrä vastaa kokonaisuutena laskelmien tuloksia.

Koulutusaste	Aloittaneet 2000 -2002, keskiarvo	Peruskehitys Aloittajatarve 2006 -2010	Tavoitekehitys Aloittajatarve 2006 - 2010
Peruskoulutus	3 490	1 490	1 490
Ammattikorkeakoulu	2 000	1 230	1 290
Yliopisto	520	490	510
Yhteensä	6 010	3 210	3 290

Taulukko 1. Kulttuurialan koulutuksen aloittaneiden nuorten määrä ja laskennallinen aloittajatarve.

Käsi- ja taideteollisuusalan ammatillisen peruskoulutuksen laskennallinen aloittajatarve putoaisi ennusteiden mukaan alle puoleen nykyisestä. Koulutustarpeiden määrällinen lasku perustuu poistuman vähäisyyteen, työttömän työvoiman tarjontaan ja tavoitteellisiin tehokkuustekijöihin. Ammattikorkeakoulutuksessa on myös tehostamistarpeita, mutta ennakoitujen aloittajamäärät vastaavat kuitenkin nykytilannetta. Alan ammatillisen perustutkinnon ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet sijoittuvat osittain samoihin ammatteihin ja työtehtäviin kuin tekniikan ja liikenteen sekä kaupan ja hallinnon alojen koulutuksesta valmistuneet, joten näiden koulutusalojen aloittajatarpeita tulee tarkastella myös kokonaisuutena.

Viestintä- ja kuvataidealan koulutus on viime vuosina kasvanut määrällisesti voimakkaimmin kulttuurialan koulutuksista. Suurinta kasvu on ollut ammatillisessa peruskoulutuksessa, jossa koulutus-rakenteeseen on lisätty kuvallisen ilmaisun perustutkinto. Viestintäalan koulutustarvetta vähentävät poistuman pienuus ja keskimääräistä suurempi työttömyys.

Ammattikorkeakoulutuksessa nykyistä selvästi pienempi aloittajatarve pohjautuu ennen muuta koulutuksen tavoitteellisiin tehokkuuslukuihin. Opetusministeriön ESR -hankkeen ”Viestintäalan ammattikuvat ja koulutustarpeet” arviointitulosten jälkeen saadaan lisätietoa siitä, voitaisiinko eri koulutusasteiden koulutusta vähentää ja suunnata nykyistä enemmän alueellisten työvoimatarpeiden mukaan.

Musiikkialan ammatillisen peruskoulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen laskennallinen aloittajatarve olisi vajaa kolmasosa nykyisestä määrästä. Vähennystarvetta on erityisesti peruskoulutuksessa. Alan erityispiirteitä on portaittain eteneminen musiikin perusopetuksesta ammatilliseen koulutukseen, keskeyttäminen ja musiikkiopintojen jatkaminen ylemmillä koulutusasteilla. Tällöin kaikille koulutusaloille asetetut yhtenäiset tehokkuustavoitteet leikkaavat erityisen jyrkästi musiikki-alan koulutuksen aloittajamääriä. Myös työvoiman poistuma on ennakoitukaudella poikkeuksellisen pientä. Musiikkialan uudistetun koulutusrakenteen vaikutuksia suhteessa työelämän tarpeisiin ei ole vielä ollut mahdollista seurata, joten on perusteltua arvioida eri koulutusasteiden opetusta ja oppimistuloksia ennen kuin koulutusmääriä vähennetään.

Sirkusalan ammatillinen koulutus on kehityksen alla. Perustutkinnon voi nykyisin suorittaa koulutuskeskus Salpauksessa ja ylemmän tutkinnon Turun ammattikorkeakoulussa. Sirkusalan asiantuntijoista koottu konsortio miettii parhaillaan alan koulutusta, tasoa että tulevaisuudennäkymiä.

Yhteiskunnalliset trendit

2000-luvulla kulttuuri ja luovuus ovat olleet yhteiskunnallisen keskustelun keskiössä.

Samanaikaisesti kulttuurikoulutuksen määrällisen keskustelun kanssa yleisellä yhteiskunnallisella tasolla on puhuttu kulttuuriteollisuudesta, luovuudesta, luovasta taloudesta ja kulttuuriosaamisesta. Käsitteitä on pyritty purkamaan ja konkretisoimaan.

Luova talous -käsitteen kiivain puolestapuhuja on ollut tulevaisuuden tutkimuksen professori Markku Wilenius. Kulttuuriosaamisen alueita ovat Wileniuksen mukaan kyky kehittää kulttuurista pääomaa lisääviä tuotteita, kyky lukea vieraita kulttuureja ja erilaisia tapoja eli kulttuurinen lukutaito sekä uudenlaisen organisaatiokulttuurin synnyttäminen. ”Meillä puhutaan paljon vain kulttuuripalveluista, joita käydään nauttimassa. Kulttuurilla voisi olla nautintoa vahvempi rooli: se voitaisiin liittää kaikkeen uuden aikaansaattamiseen. Kulttuuria voisi olla innovatiivisuuden keskeisessä virrassa oleminen”, Wilenius on tähdentänyt. Kaikki tämä keskustelu on heijastunut ja tulee heijastumaan myös koulutustasolle, päämääriin ja uudelleen arviointeihin.

Vuonna 2003 - 2004 opetusministeriön kulttuurialan strategiassa luova talous nostettiin yhdeksi Suomen tulevaisuuden menestystekijäksi. Luovan talouden merkityksen on arvioitu yhä kasvavan ja erityisesti kulttuuriviennillä pyritään vahvistamaan Suomi-brändiä maailmalla, lisäämään vientituloja ja kulttuurialan työllistymismahdollisuuksia. Lisäksi kulttuuripalveluiden ja taiteen kansantaloudellista merkitystä on ryhdytty analysoimaan tilastollisin menetelmin.

Asia on konkretisoitunut lisäksi pääministeri Matti Vanhasen hallituksen toimeksiannossa koko maata kattavasta luovuusstrategiasta. Varsinainen strategiatyö käynnistyi valmisteluvaiheen jälkeen vuoden 2005 alusta ja työ luovutettiin vuoden 2006 lokakuussa. Strategiatyö koostuu kolmesta osiosta: luova ihminen, luovat ympäristöt ja luova talous. Nämä kolme osatyöryhmää tuottavat näkemyksensä luovuuden edistämisen tarpeista ja mahdollisuuksista.

Luovuusstrategiatyön kokonaisuuden suurena yhteiskunnallisena tavoitteena oli kiinnittää yhteiskunnan eri toimijoiden huomio luovuuden kasvavaan merkitykseen yksilöiden, yhteisöjen ja koko yhteiskunnan hyvinvoinnissa ja menestyksessä.

Tavoitteena oli löytää keinot lisätä eri toimijoiden edellytyksiä luovuuteen liittyvien yksilöllisten ja yhteisöllisten voimavarojen käytölle sekä etsiä tasapainoa luovuuteen liittyvien yhteiskunnan kehittämismahdollisuuksien ja kasvavien kilpailu- ja tehokkuusvaatimusten välillä nopeasti muuttuvassa maailmassa. Tässä suhteessakin luovuus-strategiatyö liittyi olennaisesti keskeisiin käynnissä oleviin suomalaisen yhteiskunnan rakenteiden uudistusprosesseihin.

Luovuusstrategiatyön puheenjohtaja Tuula Arkion sanoin: ”Vaikka taloudellinen kasvu on tärkeä tavoite, on samalla pidettävä mielessä, että kaikki ei ole mitattavissa rahassa. Yhteiskunnan uudistuminen, kansallinen identiteetti tai ihmisten hyvä elämä koko elin-kaaren ajan ovat paljon monimutkaisempia prosesseja. Luovuudella on näissä kaikissa tärkeä merkityksensä. Suomi ei ole suinkaan yksin etsiessään luovuudesta ja osaamisesta nousevaa kilpailukykyä. Samanlaista pohdintaa harjoitetaan lähes kaikissa OECD-maissa. EU:n Lissabonin strategian ydin on kehittää Euroopasta maailman johtava tietoon ja osaamiseen perustuva talous-alue. Periaatteellinen tilanteen määrittely on kaikkialla hyvin samantapainen. Varsinkin EU:ta ja sen jäsenvaltioita on usein kritisoitu, ei hyvien strategioiden, vaan toiminnan puutteesta. Työryhmä korostaa sitä, että valmistuttuaan luovuusstrategia tulee muuttaa käytännön toiminnaksi mahdollisimman pian. Luovan talouden haasteeseen ja mahdollisuuteen vastaaminen ei onnistu nykyisiä rakenteita ja toimintatapoja muuttamatta.

Huomispäivän Suomessa tarvitaan ilmapiiri, joka kannustaa riskinottoon ja luovuuteen. Tähän tarvitaan uutta avointa ja suvaitsevaa asennetta ja uudenlaista verkostoitumista ja yhteistyön muotoja. Julkisen sektorin ja yritysten luovuuden kehittämisen avaimet eivät myöskään poikkea toisistaan.”

Alueelliset painopisteet

Valtakunnallisesti kulttuurialalla on opetuspaikkojen vähentämispaineita. Erityisesti ne kohdistuvat toisen asteen opetukseen. Lahden ja Päijät-Hämeen alueen asema tietyillä kulttuuriammattien aloilla on kuitenkin vahva niin historiallisessa, määrällisessä kuin laadullisessakin suhteessa. Koulutusohjelmakohtaisia tarkennuksia joudutaan tekemään, mutta yleisesti ottaen kulttuurialan-koulutuksella on merkittävä asemansa alueen kehityksessä. Lisäksi Koulutuskeskus Salpauksen kulttuurialan ammateissa on jo nyt aloja, joihin ei ole perustutkintokoulutusta muualla Suomessa.

Päijät-Hämeen maakuntastrategiassa ja Lahden kaupungin omissa visioissa kulttuurialoista erityisesti muotoilu on yksi painotusalueista. Tiedonannossa vuodelta 2005 ilmoitetaan Lahden kaupungin ja Muotoportin aloittamasta Suomen mittakaavassa merkittävästä muotoilustrategisesta hankkeesta, joka ensimmäistä kertaa kytkee järjestelmällisesti yhteen kaupunkikuvan ja kaupungin palveluiden muotoilliset kehitystarpeet sekä kansalliset muotoiluresurssit. Lahden kaupungille luotavan muotoilustrategian ilmoitetaan olevan osa pidemmän tähtäimen prosessia.

Tämän strategian myötä myös Päijät-Hämeen toisen asteen kulttuurikoulutukseen panostaminen on perusteltua, sillä Lahdessa on Suomen yksi kulttuurialan tärkeimmistä ja tasokkaimmista korkea-asteen oppilaitoksista, Lahden ammattikorkeakoulun muotoilun laitos Muotoiluinstituutti. Tulevaisuudessa ammatillinen yhteistyö ja jatko-opintomahdollisuudet todennäköisesti vielä paranevat, sillä Muotoiluinstituutti solmi vuonna 2006 Taideteollisen korkeakoulun kanssa yliopistotasoisien yhteistyön mahdollistavan sopimuksen.

4 KAIKILLE ALOILLE YHTEISET PAINOTUKSET JA YDINOSAAMINEN

Yhteiset painotukset ja niiden toteuttamissuunnitelmat kulttuurialalla

Opetussuunnitelman perusteissa on kaikille aloille määritelty ammattisivistystä ja kansalaisvalmiuksia lisääviä painotuksia, joita ovat kansainvälisyys, kestävä kehitys, teknologia ja tietotekniikka, yrittäjyys, laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta, kuluttajaosaaminen ja työsuojelu sekä terveys.

Niissä opintokokonaisuuksissa, joissa on yhteisten painotusten tavoitteita, määritellään tutkintokohtaiseen opetussuunnitelmaan niiden arviointikriteerit. Tällä hetkellä näistä painottuvat selkeimmin valtakunnallisesti kestävä kehitys, kansainvälisyys sekä yrittäjyys.

Kansainvälisyys

Oppilaitokselle valmistuu vuoden 2007 aikana yhtenäinen kansainvälistymisstrategia. Alakohtaisissa kansainvälisyysuunnitelmissa tarkennetaan tavoitteet ja toimenpiteet vuosittain. Kansainvälistymisen tavoitteena on, että kaikilla perustutkinnon suorittaneilla on kansainvälistyvän työelämän sekä monikulttuurisen yhteiskunnan edellyttämät tiedot ja taidot.

- Opiskelijalle kehittyä valmiuksia toimia monikulttuurisessa ja kansainvälisessä työympäristössä
- Opiskelija osallistuu kansainvälisiin vaihtoprojekteihin, yhteisiin eurooppalaisiin opintojaksoihin ja työssäoppimiseen ulkomailla
- Opiskelijalle tarjotaan monipuolisesti kulttuuri- ja kielenopetusta

Osa työssäoppimisesta ja opinnoista voidaan suorittaa ulkomailla oppilaitoksen hyväksymissä paikoissa. Opiskelija voi myös itse hankkia työssäoppimispaikan, jolloin oppilaitos varmistaa paikan sopivuuden ja sopii työssäoppimisen käytännön toimenpiteistä.

Kestävä kehitys

Ympäristökasvatus on osa koulutuksen kasvatustavoitteista. Ympäristökasvatuksen kolme ulottuvuutta ovat tieto ympäristöstä, toimiminen ympäristössä ja toimiminen ympäristön puolesta. Laajassa merkityksessä kestävällä kehityksellä tarkoitetaan ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä.

Ekologinen kestävyys on ympäristöhaittojen ehkäisyä, kulutuksen vähentämistä ja ympäristömyönteisten toimintatapojen omaksumista. *Sosiaalisesti kestävällä kehityksellä* tarkoitetaan hyvinvoinnin tasapuolista jakautumista sekä syrjäytymisen ehkäisemistä.

Kulttuurisella kestävyydellä tarkoitetaan suvaitsevuuutta, eettistä vastuuta ja kulttuurien säilyttämistä. *Taloudellisuus* merkitsee hyväksyttävän tasapainon saavuttamista ekologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen kestävyyksien välillä.

Ekologinen kestävyys

- jätteiden vähentäminen, lajittelu ja hävittäminen
- veden ja energian säästäminen
- luonnonsuojelu
- ympäristöongelmat

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

- yhteisöllisyys
- ympäristön turvallisuus, terveellisyys ja viihtyisyys
- tasa-arvo ja kulttuuriset kysymykset
- syrjäytymisen ehkäisy

Taloudellinen kestävyys

- ekotehokkuus
- materiaalien valinnat
- energiavaihtoehdot
- tuotteen elinkaari
- kustannustietoisuus

Ympäristökasvatus integroidaan kaikkeen opetukseen ja oppilaitoksen toimintaan.

Tavoitteena on luoda myönteisiä asenteita ja sitoutumista toimia kestävän kehityksen puolesta opiskelussa, työssä ja kansalaisena. Tutkintokohtaisissa opetussuunnitelmissa selvitetään, kuinka ympäristöasiat otetaan huomioon kyseisiä ammatteja harjoitettaessa.

Teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen

Uutta teknologiaa hyödyntämällä monipuolistetaan opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä. Tieto- ja viestintäteknikasta muodostetaan luonteva työväline, toimintatapa ja toimintaympäristö.

Tavoitteena on, että opiskelija saa opintojensa aikana tietoyhteiskunnassa tarvittavien perusvalmiuksien lisäksi edellytykset oman alansa teknologian monipuoliseen hyödyntämiseen. Opintojen vaihtoehtoiset suorittamismahdollisuudet kirjataan toteuttamissuunnitelmiin, esimerkiksi verkkokurssien käyttömahdollisuus. Tietoverkkoa käytetään työssä-oppimisen ohjaamiseen

- opiskelija osaa hyödyntää tietoyhteiskunnassa tarvittavia perusvalmiuksia ja osaa ottaa toiminnassaan huomioon teknologian vaikutuksia omaan alaansa ja sen tulevaisuuteen

Yrittäjyys

Yrittäjyyskasvatus on yksi koulutuksen kasvatustavoitteista, joka integroidaan kaikkeen opetukseen. Opiskelijoilla on mahdollisuus valita eritasoisia yrittäjyysopintoja.

Yrittäjyyskasvatus tuli opetussuunnitelmien perusteisiin jo vuonna 1994.

Maailma on muuttumassa.

- tarvitaan yrittäjämäisesti käyttäytyviä ihmisiä
- yrittäjyys on entistä suuremmalla todennäköisyydellä tulevaisuudessa varteenotettava ammatinvalinnan vaihtoehto
- siksi yrittäjyyskasvatuksen on tarjottava opiskelijoille vaihtoehtoinen näkökulma oman elannon ansaitsemiseen
- opetuksessa käytetään monipuolisia opetusmenetelmiä yrittäjyyteen
- yrittäjyyteen tutustutaan omaan alaan liittyvillä yritysvierailuilla tai yrittäjien vierailuilla oppilaitoksessa sekä työssäoppimisjaksojen aikana
- oppilaitoksen tehtävänä on kasvattaa oppilaitaan kohti heidän omaa tulevaisuuttaan.

Yrittäjyysopinnoissa keskitytään pienyrittäjyyteen sekä alihankintaa harjoittavaan yritystoimintaan. Suomessa toimivia yrityksiä on noin 235 000 kappaletta ja yrittäjiä noin 300 000. Käsityöyrityksiksi luokiteltuja on noin 10 000, jotka työllistävät lähes 14 000 kokopäivätyöntekijää. Kaikkiaan työntekijäasemassa olevia on 2,3 miljoonaa, joista julkisella sektorilla noin miljoona työntekijää. Yhteiskunnan saama rahavirta lähtee yritysten, yrittäjien ja heidän palveluksessaan olevien työntekijöiden verotuloista. Suurten ikäluokkien poistuessa lähivuosina eläkkeelle uusia yrityksiä tarvitaan lisää nykyisen palvelutason ylläpitoon.

Yrittäjyyskasvatus ei tarkoita vain sitä, että se tähtää tiedon hankkimiseen siitä, kuinka omaa mahdollista yritystä hoidetaan. Tästä käytetään nimitystä *ulkoinen yrittäjyys*. Tarvitaan myös kasvatus yksilön yrittäjämäiseen toimintatapaan yleensä elämässä esimerkiksi kotona tai vapaa-aikana. Tästä käytetään nimitystä *omaehtoinen yrittäjyys*. Lisäksi oppilaitoksen tehtävä on kasvattaa oppilaitaan *sisäiseen yrittäjyyteen*. Tällä tarkoitetaan yrittäjämäistä toimintaa vieraan palveluksessa.

- opiskelija ymmärtää elinkeinoelämän rakennetta ja sen tarjoamia mahdollisuuksia työllistymiseen
- opiskelijasta kehittyy oma-aloitteinen ja omaa työtään arvostava työntekijä, ammatinharjoittaja tai yrittäjä

Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta

Oppilaitoksessa jokainen on toiselle asiakas, joten asiakaslähtöisyys on osa koulutuksen laatua. Kaikilla aloilla on tavoitteena hyvä ja asiallinen käyttäytyminen muita kohtaan. Ammattiopinnoissa on tavoitteena perehtyä omalla ammattialalla käytössä oleviin laadunhallintajärjestelmiin sekä oppia asiakkaana antamaan ja työntekijänä vastaanottamaan palautetta oman työn ja toimipaikan laadun kehittämiseksi. Opiskelijan tulee tuntea käsitteiden ”toiminnan laatu” ja ”tuotteen tai palvelun laatu” välinen ero ja toisaalta niiden yhteys toisiinsa. Tutkintokohtaisissa opetussuunnitelmissa ja toteuttamissuunnitelmissa määritellään keskeiset ammattialalla käytettävät laatujärjestelmät ja asiakaslähtöiset toimintatavat.

- Opiskelija ymmärtää laadun merkityksen ja osaa soveltaa laadunhallinnan menetelmiä omassa työssään
- Opiskelija osaa ottaa huomioon asiakkaan odotukset ja yksilölliset tarpeet palvelutilanteessa

Kuluttajaosaaminen

Oppilaitoksen kuluttajaosaamisen tavoitteena on tuntee lainsäädännön velvoitteet ja osata toimia opiskelijana sekä ammatissa että kansalaisena kuluttajan vastuun, velvollisuuksien ja oikeuksien mukaisesti. Opiskelija on oppilaitoksen ja samalla yhteiskunnan palvelujen käyttäjänä kuluttaja. Opiskelujen perehdyttämisvaiheessa opiskelijoille tiedotetaan koulutuksen kustannuksista esimerkiksi opetus-, asumis- ja ruokailukustannuksista. Päätöksentekoon vaikuttaminen on yksi kuluttajaosaamisen alue. Opiskelijoiden kanssa keskustellaan niistä tavoista, joilla sekä yhteiskunnassa että oppilaitoksessa vaikutetaan päätöksentekoon. Kuluttajaosaaminen integroidaan oppilaitoksen eri toiminta-alueisiin.

- Opiskelija osaa soveltaa kuluttajalainsäädäntöä
- Opiskelija osaa toimia kuluttajana ja kansalaisena kansantaloutta edistävästi

Työsuojelu ja terveydestä huolehtiminen

Työsuojelu edistää ja ylläpitää työntekijän ja työyhteisön työkykyä ja hyvinvointia sekä työympäristön turvallisuutta ja terveellisyyttä. Eri ammattialoilla on niille ominaiset työolot ja -ympäristö, josta syystä työsuojelun painopisteet vaihtelevat. Tavoitteena on, että opiskelija tuntee työsuojelun ja työterveyshuollon merkityksen työpaikalla, tunnistaa omalle alalle tyypilliset työympäristössä olevat tapaturma- ja sairastumisvaarat sekä työkyvyn kuormitustekijät. Opiskelija tietää keinoja riskien ennakoinniseksi ja poistamiseksi. Lisäksi opiskelussa huolehditaan siitä, että ammattiin liittyvät turvaohjeet tunnetaan, osataan turvalliset työtavat ja huolehditaan järjestyksestä ja siisteydestä työpaikalla.

Henkinen hyvinvointi, työilmapiiri, työssäjaksaminen ja kiusaaminen ovat asioita, jotka vaikuttavat työhyvinvointiin. Näiden asioiden käsittely integroidaan opetukseen. Oppilaitoksen kaikessa toiminnassa on tavoitteena ylläpitää hyvää opiskelu- ja työilmapiiriä.

Ammattiopinnoissa opiskelija perehdytetään työoloihin, työssä käytettäviin työvälineisiin ja turvallisiin työtapoihin ennen uuden työn tai tehtävän aloittamista.

Tutkintokohtaisissa opetussuunnitelmissa määritellään tarkemmin työsuojelun, työturvallisuuden ja -terveyden sisällöt.

- Opiskelija osaa pitää huolta omasta terveydestään ja ylläpitää työkykyään
- Opiskelija osaa tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä suojautua niiltä ja torjua niitä
- Opiskelija on motivoitunut noudattamaan työsuojelumääräyksiä
- Opiskelija osaa huolehtia työympäristönsä ergonomiasta
- Opiskelija ymmärtää henkisen työsuojelun periaatteita sekä ilmapiirin ja ihmissuhteiden merkityksen työyhteisössä

Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen

Kaikilla aloilla koulutuksen tavoitteena on, että opiskelijoille kehittyvät sellaiset oppimaan oppimisen taidot, että hän kykenee jatkuvasti kehittämään itseään sekä ihmisenä että ammatissaan. Opetussuunnitelman perusteissa kaikille aloille yhteisiksi ydinosaamisen taidoiksi on määritelty seuraavat:

- oppimistaidot
- ongelmanratkaisutaidot
- vuorovaikutus- ja viestintätaidot
- yhteistyötaidot
- eettiset ja esteettiset taidot.

Tutkintokohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellään opintokokonaisuuksittain ne ydinosaamiset, joita eri opintokokonaisuuksissa arvioidaan. Ydinosaamiselle määritellään arviointikriteerit tasokuvauksin.

Oppimistaitojen kehittymiseksi koulutuksen tulee tuottaa opiskelijalle valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja halun itsensä kehittämiseen. Opiskelijan on saatava valmiudet arvioida omaa oppimistaan ja osaamistaan sekä suunnitella opiskeluaan. Hänen on saatava valmiudet hankkia, jäsentää ja arvioida tietoa sekä soveltaa aiemmin opittua muuttuvissa tilanteissa.

- oman toiminnan hallinta
- oman osaamisen ja omien vahvuuksien tunteminen (itsearviointitaito)
- muutosvalmius ja kyky tehdä valintoja
- kyky organisoida ja hallita oman ajan käyttöä
- oppimaan oppiminen, tiedon hankinta, jäsentäminen ja arviointi

Ongelmanratkaisutaitojen kehittymiseksi koulutuksen tulee tuottaa opiskelijalle valmiuksia toimia työssään ja ongelmallisissa tilanteissa joustavasti, innovatiivisesti ja uutta luovasti.

- luovan ajattelun, innovatiivisuuden ja toiminnan taito
- analysointitaito, looginen päättelykyky ja kriittinen ajattelu
- aloitteellisuus, päätöksentekotaito ja muutoksen käynnistäminen
- kyky hahmottaa asia- ja toimintokokonaisuuksia ja soveltaa tietoa

Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittymiseksi koulutuksen tulee tuottaa opiskelijalle valmiuksia selviytyä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa työelämässä. Opiskelijan on saatava valmiudet selvittää neuvottelutilanteista ja käyttää suullista ja kirjallista viestintää sekä tietotekniikkaa erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa.

- esiintymis-, keskustelu-, neuvottelu – ja kuuntelutaidot
- viestintätekniset taidot
- tiedon kerääminen ja jakaminen
- kielitaito

Yhteistyötaitojen kehittymiseksi koulutuksen tulee tuottaa opiskelijalle valmiudet toimia erilaisten ihmisten kanssa ja tiimin jäsenenä sekä olla joustava ihmissuhteissa ja ottaa huomioon toiset ihmiset. Hänen tulee osata tunnistaa omia ja toisten tunnetiloja ja ottaa niitä rakentavasti huomioon toiminnassaan.

- sopeutumiskyky ja joustavuus ihmissuhteissa
- oman toiminnan korjaaminen
- toisen ihmisen huomioiminen
- tiimityötaidot

Eettisten ja esteettisten taitojen kehittymiseksi koulutuksen tulee tuottaa opiskelijalle sellaiset valmiudet, että hän osaa käsitellä ja ratkaista eettisiä ongelmia sekä tiedostaa omat arvonsa ja kulttuuriin pohjautuvia kauneusarvoja ja ottaa ne huomioon toiminnassaan. Hän osaa toimia vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti. Hän osaa noudattaa työssään ammattietiikkaa, kuten asiakkaita koskevaa vaitiolovelvollisuutta, tietosuojaa ja kuluttajansuojasäädöksiä.

- käyttäytyminen ja huolellisuus
- vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus
- tehtyjen sopimusten mukainen toiminta
- pukeutuminen ja henkilökohtainen hygienia
- työympäristön siisteyden ja viihtyisyyden ylläpitäminen
- ympäristön viihtyisyyden arvostaminen

4.1 Yhteiset painotukset ja yhteinen ydinosaaminen erityisopetuksessa

Yhteiset painotukset

Kaarisillalla on laaja kokemus kansainvälisessä yhteistyössä toimimisesta. Olemassa olevia yhteyksiä on mm. Japaniin, Italiaan, Itävaltaan, Ranskaan ja Pohjoismaihin. Näitä yhteyksiä ylläpidetään ja hyödynnetään opetuksessa aktiivisesti.

Opetuksessa kiinnitetään huomiota ympäristökysymyksiin. Materiaalivalinnoissa pyritään ympäristöystävällisyyteen. Ihmisen ja ympäristön suhdetta tutkitaan mm. toteuttamalla lähiympäristöön sijoittuvia taideteoksia. Ympäröivää luontoa kunnioitetaan ja kunnioittavan asenteen toivotaan välittyvän opiskelijoille.

Opetuksessa hyödynnetään tarvittaessa tietotekniikan apuvälineitä. Opiskelijalla on mahdollisuus tieto- ja viestintäteknikkaan tutustumiseen ja niiden mahdollisuuksien tutkiskeluun ammattialallaan.

Yrittäjyyteen kehittymiseen pyritään paitsi rohkaisemalla opiskelijaa omaan ilmaisuunsa ja siten kehittämään hänen itsetuntoaan, myös elävillä suhteilla ympäröivään yhteiskuntaan. Kaarisillassa uskotaan vahvasti erityisryhmien mahdollisuuksiin sijoittua kulttuurialalle (musiikki-, kuvataideala). Erilaisia keinoja työllistystä etsitään ja kehitetään. Koulutuksen jälkeisiä tukitoimia suunnitellaan.

Kaarisillassa kiinnitetään erityistä huomioita materiaalien ja työskentelytapojen korkealaatuisuuteen. Kuluttajaosaaminen on osa Kaarisillan ammatillisuuteen tähtäävää taideopetusta mm. kurssien yhteydessä tehtävien materiaalien hinta-laatu vertailujen kautta.

Opiskelijan hyvinvointia tuetaan ja terveyttä edistetään liikkumalla. Kaarisillassa on mahdollisuudet monipuoliseen kuntouttavaan ja kuntoa kohentavaan liikuntaan ja liikunnanohjaukseen mm. ratsastuksen, vesiliikunnan, voimistelun ja musiikkiliikunnan ja tanssin alueilla. Liikunnasta opiskelijan toivotaan saavan vapauden ja onnistumisen kokemuksia.

Jokaiselle pyritään löytämään ergonominen työskentelytapa. Opetuksessa kiinnitetään lisäksi huomioita työturvallisuuteen materiaalien, työskentelymuotojen ja työympäristön osalta.

Yhteinen ydinosaaminen

Kaarisillan toiminnan perusajatuksena on, että jokainen ihminen on arvokas ja ainutkertainen. Ihmisen perusolemukseen kuuluu pyrkimys hyvään ja itsensä kehittäminen. Kaarisilta haluaa tukea opiskelijoitaan elinikäiseen oppimiseen ja vahvistaa heissä halua itsensä kehittämiseen.

Taiteen tekijän tavoitteena on kohdata maailma ja ympäröivä yhteiskunta taideteoksensa sekä taiteen tekemisen kautta. Kaarisilta haluaa auttaa opiskelijoidensa ongelmratkaisu-, vuorovaikutus- ja viestintätaitojen, yhteistyötaitojen ja eettisten sekä esteettisten taitojen kehittymistä.

4.2 Musiikkialan perustutkinnon ja koulutusohjelman tavoitteet

Kaarisillassa järjestetään muusikon koulutusohjelma -opinnot

Opetushallituksen ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteissa todetaan:

Musiikkialan perustutkinnon yleistavoitteena on, että tutkinnon suorittaneella on sellaiset valmiudet, että hän osaa toimia työntekijänä musiikkialan osaamista vaativissa tehtävissä. Lisäksi hänellä on oltava sellainen ammattitaito, että hän voi tutkinnon koulutusohjelmasta ja erikoistumisestaan riippuen toimia erilaisissa musiikkialan tehtävissä sekä hakeutua alan jatko-opintoihin. Tutkinnon suorittaneella on myös sellaiset perusvalmiudet, että hän pystyy toimimaan alansa osaamista vaativassa yritystoiminnassa.

Musiikkialan perustutkinnon suorittanut osaa toimia joustavasti erilaisissa työympäristöissä. Hänellä on hyvät vuorovaikutustaidot ja kyky toimia ryhmässä. hänellä on luovuutta, oma-aloitteisuutta ja rohkeutta tehdä työssään myös itsenäisiä ratkaisuja. Hän osaa palvella asiakkaitaan ja ottaa huomioon heidän tarpeitaan. Hän on suvaitsevainen toisia kohtaan ja toimii tasa-arvoisesti. Hän osaa ottaa toiset huomioon ja hyväksyy ihmisten erilaiset tunteet.

Hänellä on tietoyhteiskunnassa tarvittavat valmiudet jatkuvasti kehittyvän tieto- ja viestintätekniiikan käyttämiseen tiedon hankkimisessa ja vuorovaikutteisessa viestinnässä.

Hän osaa ilmaista ajatuksiaan ja kommunikoida omaan alaansa liittyvistä asioista myös muulla kuin omalla äidinkielellään.

Musiikkialan perustutkinnon suorittanut tuntee musiikin säveltämiseen, esittämiseen ja tuottamiseen liittyvät tekijänoikeudet ja osaa ottaa ne huomioon työssään. Hän osaa toimia vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti. Hän seuraa oman alansa kehitystä.

Musiikkialan perustutkinnon suorittanut osaa huolehtia omasta terveydestään ja siten ylläpitää työ- ja toimintakykyään. Hän tuntee oman ammattinsa fyysiset ja psyykkiset vaaratekijät ja osaa ennaltaehkäistä niitä. Hän osaa huolehtia työturvallisuudesta ja noudattaa työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita.

Musiikkialan perustutkinnon suorittaneella on elinikäisen oppimisen edellyttämiä oppimaan oppimisen taitoja ja kykyä arvioida omaa oppimistaan ja osaamistaan. Hän osaa arvioida ja jäsentää tietoa, suunnitella omaa opiskeluaan ja asettaa itselleen tavoitteita. Hän arvostaa omaa ammattiaan, ja hänellä on halua ja motivaatiota oman osaamisensa ylläpitämiseen ja jatkuvaan itsensä kehittämiseen.

Muusikon koulutusohjelman tulee tuottaa opiskelijoille sellaiset valmiudet, että hän kykenee toimimaan paitsi esiintyvänä muusikkona myös esimerkiksi erilaisissa musiikin palvelu- ja tuotantotehtävissä sekä hakeutumaan alan jatko-opintoihin. Hän tuntee musiikkikulttuurin eri ilmenemismuotoja ja osaa soveltaa musiikin tiedollista osaamistaan omassa musiikillisessa ilmaisussaan ja työssään. Hän pystyy ylläpitämään ja kehittämään jatkuvasti omia musiikillisia taitojaan sekä hallitsemaan erilaisten esiintymistilanteiden paineet.

5 MUSIIKIN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN

Musiikkialan perustutkinto		120 ov
Muusikon koulutusohjelma, muusikko		
Yhteiset opinnot		20 ov
Pakolliset opintokokonaisuudet	16 ov	
Valinnaiset opintokokonaisuudet	4 ov	
Ammatilliset opinnot		90 ov
Tutkinnon yhteiset ammatilliset opinnot	10 ov	
Koulutusohjelmittain eriytyvät ammatilliset opinnot	80 ov	
Vapaasti valittavat opinnot	10 ov	

5.1 Opintojen jaksotus ja järjestäminen

				AMERN07MNA
				
MUSIIKKIALAN PERUSTUTKINTO				120 ov
MUUSIKON KOULUTUSOHJELMA, MUUSIKKO				
Ammatilliset opinnot	90 ov	Yhteiset opinnot	20 ov	
Musiikkialan perusvalmiudet	10 ov	Äidinkieli	4 ov	
Musiikin hahmottaminen	15 ov	Ruotsi	1 ov	
Instrumenttitaidot	30 ov	Englanti	2 ov	
Yhtye- ja orkesteritaidot	20 ov	Matematiikka	3 ov	
Toimiminen muusikon eri työympäristöissä	5 ov	Fysiikka ja kemia	2 ov	
Valinnaiset ammatilliset opinnot	10 ov	Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto	1 ov	
		Terveystieto	1 ov	
		Liikunta	1 ov	
		Taide ja kulttuuri	1 ov	
		Valinnaiset opinnot	4 ov	
		Vapaasti valittavat opinnot	10 ov	
Opintojen eteneminen				
Jakso 1	Jakso 2 Työssäoppiminen 1 4 ov	Jakso 3	Jakso 4 Työssäoppiminen 2 4 ov	Jakso 5
Jakso 6	Jakso 7 Työssäoppiminen 3 4 ov	Jakso 8	Jakso 9 Työssäoppiminen 4 4 ov	Jakso 10
Jakso 11	Jakso 12	Jakso 13	Jakso 14 Opinnäytetyö	Jakso 15 Työssäoppiminen 5 4 ov

Jakso 1

Musiikin perusvalmiudet		
Musiikin historia ja tyyllilajit		1 ov
Musiikin hahmottaminen		
Musiikin teoria		1 ov
Säveltäminen		1 ov
Instrumenttitaidot		
Laulu ja äänenmuodostus		1 ov
Soitto ja soitinoppi		2 ov
Vapaasti valittavat opinnot		
Kädentaitojen työpaja, keramiikka		1 ov
Yhteiset opinnot		
Äidinkieli		
Äidinkieli 1, ammatin kielenkäyttö ja oppim.		0,5 ov
Liikunta		
Liikunta 1		0,5 ov

Jakso 3

Musiikin perusvalmiudet		
Musiikin historia ja tyyllilajit		1 ov
Musiikin hahmottaminen		
Musiikin teoria		1 ov
Instrumenttitaidot		
Laulu ja äänenmuodostus		1 ov
Soitto ja soitinoppi		1 ov
Yhtye- ja orkesteritaidot		
Kuorolaulu		1 ov
Yhteissoitto		1 ov
Vapaasti valittavat opinnot		
Kädentaitojen työpaja, keramiikka		1 ov
Yhteiset opinnot		
Äidinkieli		
Äidinkieli 1, oppimaan oppiminen		0,5 ov
Liikunta		
Vesiliikunta		0,5 ov

Jakso 2
Työssäoppiminen 1 4 ov

Instrumenttitaidot		
Laulu ja äänenmuodostus, työssäoppiminen 1		2 ov
Soitto ja soitinoppi, työssäoppiminen 1		2 ov
Musiikin hahmottaminen		
Musiikin teoria		1 ov
Yhtye- ja orkesteritaidot		
Kuorolaulu		1 ov
Yhteissoitto		1 ov
Yhteiset opinnot		
Ruotsi		
Ruotsi 1		0,5 ov
Matematiikka		
Matematiikka 1		0,5 ov

Jakso 4
Näyttö 1
Työssäoppiminen 2 4 ov

Yhtye- ja orkesteritaidot		
Kuorolaulu, työssäoppiminen 2		2 ov
Yhteissoitto, työssäoppiminen 2		1 ov
Toimiminen muusikon työympäristöissä		
Muusikon työympäristöt, työssäoppiminen 2		1 ov
Musiikin perusvalmiudet		
Musiikin historia ja tyyllilajit		1 ov
Vapaasti valittavat opinnot		
Maalauksen työpaja		1 ov
Yhteiset opinnot		
Ruotsi		
Ruotsi 1		0,5 ov
Matematiikka		
Matematiikka 1, matematiikka ja työelämä		0,5 ov
Terveystieto		
Terveystieto 1		0,5 ov
Taide ja kulttuuri		
Taide ja kulttuuri		0,5 ov

Jakso 5

Musiikin perusvalmiudet

Musiikin historia ja tyyllilajit 1 ov

Musiikin hahmottaminen

Musiikin teoria 1 ov

Säveltapailu 1 ov

Instrumenttitaidot

Laulu ja äänenmuodostus 1 ov

Yhtye- ja orkesteritaidot

Yhteissoitto 1 ov

Valinnaiset ammatilliset opinnot

Instrumenttitaitojen kehittäminen 1 ov

Vapaasti valittavat opinnot

Maalauksen työpaja 1 ov

Yhteiset opinnot

Terveystieto

Terveystieto 1 0,5 ov

Taide ja kulttuuri

Taide ja kulttuuri 0,5 ov

Jakso 6

Musiikkialan perusvalmiudet

Musiikin historia ja tyyllilajit 1 ov

Musiikin hahmottaminen

Musiikin teoria 1 ov

Säveltapailu 1 ov

Instrumenttitaidot

Laulu ja äänenmuodostus 1 ov

Soitto ja soitinoppi 1 ov

Vapaasti valittavat opinnot

Maalauksen työpaja 1 ov

Yhteiset opinnot

Äidinkieli

Äidinkieli 2 kirjallisuus ja draama 0,5 ov

Englanti

Englanti 1 0,5 ov

Matematiikka

Matematiikka 2 0,5 ov

Valinnaiset (yhteiset)

Ratsastus 0,5 ov

Jakso 7

Työssäoppiminen 3 4 ov

Instrumenttitaidot

Laulu ja äänenmuodostus, työssäoppiminen 3 2 ov

Yhtye- ja orkesteritaidot

Kuorolaulu, työssäoppiminen 3 2 ov

Musiikin hahmottaminen

Musiikin teoria 1 ov

Instrumenttitaidot

Soitto ja soitinoppi 2 ov

Yhteiset opinnot

Englanti

Englanti 1 0,5 ov

Matematiikka

Matematiikka 2 0,5 ov

Jakso 8

Musiikkialan perusvalmiudet

Musiikin historia ja tyyllilajit 1 ov

Musiikin hahmottaminen

Musiikin teoria 1 ov

Instrumenttitaidot

Laulu ja äänenmuodostus 1 ov

Soitto ja soitinoppi 1 ov

Yhtye- ja orkesteritaidot

Kuorolaulu 1 ov

Vapaasti valittavat opinnot

Maalauksen työpaja 1 ov

Yhteiset opinnot

Äidinkieli

Äidinkieli 2 kirjallisuus ja draama 0,5 ov

Englanti

Englanti 2 0,5 ov

Matematiikka

Matematiikka 2 0,5 ov

Valinnaiset (yhteiset)

Vesiliikunta 0,5 ov

Jakso 9	Näyttö 2
Työssäoppiminen 4	4 ov
Instrumenttitaidot	
Soitto ja soitinoppi, työssäoppiminen 4	1 ov
Yhtye- ja orkesteritaidot	
Yhteissoitto, työssäoppiminen 4	2 ov
Toimiminen muusikon työympäristöissä	
Muusikon työympäristöt, työssäoppiminen 4	1 ov
Musiikin hahmottaminen	
Säveltapailu	1 ov
Vapaasti valittavat opinnot	
Maalauksen työpaja	1 ov
Yhteiset opinnot	
Äidinkieli	
Äidinkieli 2	0,5 ov
Matematiikka	
Matematiikka 2	0,5 ov
Fysiikka ja kemia	
Fysiikka 1	0,5 ov
Valinnaiset (yhteiset)	
Vesiliikunta	0,5 ov

Jakso 10	
Musiikkialan perusvalmiudet	
Musiikin historia ja tyyllilajit	1 ov
Musiikin hahmottaminen	
Musiikin teoria	1 ov
Instrumenttitaidot	
Laulu ja äänenmuodostus	1 ov
Soitto ja soitinoppi	1 ov
Yhtye- ja orkesteritaidot	
Yhteissoitto	1 ov
Vapaasti valittavat opinnot	
Kankaanmaalauksen työpaja	1 ov
Yhteiset opinnot	
Äidinkieli	
Äidinkieli 2	0,5 ov
Englanti	
Englanti 2	0,5 ov
Fysiikka ja kemia	
Fysiikka 1	0,5 ov
Valinnaiset (yhteiset)	
Ratsastus	0,5 ov

Jakso 11	
Musiikkialan perusvalmiudet	
Musiikin historia ja tyyllilajit	1 ov
Musiikin hahmottaminen	
Musiikin teoria	1 ov
Säveltapailu	1 ov
Instrumenttitaidot	
Laulu ja äänenmuodostus	1 ov
Vapaasti valittavat opinnot	
Kankaanmaalauksen työpaja	1 ov
Yhteiset opinnot	
Äidinkieli	
Äidinkieli 3	1 ov
Fysiikka ja kemia	
Kemia	1 ov
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämä-tieto	
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämä-tieto	0,5 ov
Valinnaiset (yhteiset)	
Ratsastus	0,5 ov

Jakso 12	Näyttö 3
Musiikkialan perusvalmiudet	
Musiikin historia ja tyyllilajit	2 ov
Musiikin hahmottaminen	
Musiikin teoria	1 ov
Instrumenttitaidot	
Laulu ja äänenmuodostus	1 ov
Soitto ja soitinoppi	1 ov
Valinnaiset ammatilliset opinnot	
Instrumenttitaitojen kehittäminen	2 ov
Yhteiset opinnot	
Taide ja kulttuuri	
Taide ja kulttuuri	0,5 ov
Valinnaiset (yhteiset)	
Vesiliikunta	0,5 ov

5.2 OPINTOJEN AJOITUS

MUSIIKKIALAN PERUSTUTKINTO 120 ov

AMERN07MNA

KAARISILTA

		2007 -2008					2008 -2009					2009 - 20010				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
AMMATILLISET OPINNOT	90 ov															
Musiikkialan perusvalmiudet	10 ov															
Musiikin historia ja tyylilajit	10 ov	1		1	1	1	1			1	1	1	1	1		
Musiikin hahmottaminen	15 ov															
Musiikin teoria	10 ov	1	1	1		1	1	1	1		1	1			1	
Säveltäminen	5 ov	1				1	1				1					
Instrumenttitaidot	30 ov															
Laulu ja äänenmuodostus	11 ov	1		1		1	1		2		1	1			1	2
Laulu ja äänenmuodostus, työssäopp.1	2 ov		2													
Laulu ja äänenmuodostus, työssäopp.3	2 ov							2								
Soitto ja soitinoppi	11 ov	2		1			1		2		1		1	1		2
Soitto ja soitinoppi, työssäoppiminen 1	2 ov		2													
Soitto ja soitinoppi, työssäoppiminen 4	2 ov									2						
Yhtye- ja orkesteritaidot	20 ov															
Kuorolaulu	4 ov		1	1										1		1
Kuorolaulu, työssäoppiminen 2	2 ov				2											
Kuorolaulu, työssäoppiminen 3	2 ov							2								
Kuorolaulu, työssäoppiminen 4	2 ov									2						
Kuorolaulu, työssäoppiminen 5	4 ov												4			
Yhteissoitto	6 ov		1	1		1		1			1					1
Toimiminen muusikon eri työympäristöissä 5 ov																
Muusikon työympäristöt, työssäopp. 2	2 ov				2											
Muusikon työympäristöt opinnäytetyö	3 ov															3
VALINNAISET AMMATILLISET OPINNO	10 ov															
Instrumenttitaitojen kehittäminen (5 ov)																
Instrumenttitaitojen kehittäminen	5 ov					1						1		2		1
Produktiotyö (5 ov)																
Produktiotyö, opinnäytetyö	5 ov															5
YHTEENSÄ	90 OV															
VAPAASTI VALITTAVAT	10 ov															
Maalauksen työpaja	5 ov				1	1			1		1		1			
Kädentaitojen työpaja	5 ov															
Kankaanmaalauksen työpaja, 2 ov								1	1							
Keramiikan työpaja, 3 ov		1		1								1				

6 AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT MUUSIKON KOULUTUSOHJELMASSA, ERITYISOPETUS

Tutkinnon yhteisten ammatillisten opintojen opintokokonaisuuksien näytöt ovat pakollisia kaikille opiskelijoille. Ammattiosaamisen näytöistä on säädetty laissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta 601/2005 ja valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta 603/2005. Opiskelijan on osoitettava osaamisensa näytöillä myös valitsemissaan valinnaisissa ammatillisissa opinnoissa.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija osoittaa tekemällä käytännön työtehtäviä, miten hyvin hän on saavuttanut opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden mukaisen työelämän edellyttämän ammattitaidon. Ammattiosaamisen näytöt suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä työelämän kanssa. Näytöt järjestetään mahdollisuuksien mukaan työssäoppimisen yhteydessä. Näyttöjä voidaan toteuttaa myös muilla työpaikoilla tai oppilaitosten työtiloissa.

Kansallisen näyttöaineiston tehtävänä on ohjata ammattiosaamisen näyttöjen paikallista toteuttamista ja yhdenmukaistaa opiskelijan arviointia. Aineistossa on opintokokonaisuuksettain laaditut osiot, jotka sisältävät näytön kuvauksen, näyttöympäristön kuvauksen ja näytön arvioinnin sekä esimerkkejä näyttöjen toteuttamisvaihtoehdoista.

Ammattiosaamisen näytön kuvaus määrittelee sen opintokokonaisuuden keskeisen osaamisen, joka osoitetaan ammattiosaamisen näytöllä. Osaaminen kuvataan työelämän toimintaa vastaavana tekemisenä ja työprosessina.

Näyttöympäristö -kohdassa kuvataan osaamisen näyttämisen kannalta oleelliset vaatimukset. Kansallisessa näyttöaineistossa ohjeistetaan, millaisissa olosuhteissa, ympäristössä tai työyhteisössä ammattiosaamisen näyttö on hyvä toteuttaa. Lisäksi annetaan ohjeita siitä, millaisia materiaaleja, välineitä ja laitteita tarvitaan, jotta opiskelija pystyy osoittamaan osaamisensa ja se voidaan luotettavasti arvioida.

Ammattiosaamisen näytön arvioinnissa määritellään arvioinnin kohteet ja kriteerit. Arvioinnin kohteet ohjaavat arvioijaa kiinnittämään huomiota keskeisiin arvioitaviin asioihin.

Arviointikriteerit puolestaan auttavat arvioijaa määrittämään opiskelijan osaamisen tason suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin. Kriteerit on laadittu opetussuunnitelman perusteiden pohjalta kolmiportaisesti: tyydyttävä T1, hyvä H3 ja kiitettävä K5.

(Lähde: Opetushallitus. Kansallinen näyttöaineisto, musiikkialan perustutkinto 12.2.2007)

Kaarisillassa musiikin näytöt toteutetaan **kansallinen näyttöaineiston** pohjalta laaditun mallin mukaisesti, Kaarisillan musiikin mukautetun opetussuunnitelman ja oppilaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman tavoitteet huomioon ottaen. Opintokokonaisuuksien näyttöjen kuvaukset ja arviointikriteerit on kohta kohdalta tarkistettu ja täydennetty vastaamaan Kaarisillan erityisopetuksen alaisuudessa toimivaa mukautettua opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelman liitteenä on kansallisen näyttöaineiston Muusikon koulutusohjelmaan liittyvät kuvaukset.

6.1 Näyttö: Musiikkialan perusvalmiudet, 10 ov

Näytössä esille tuleva keskeinen osaaminen

- musiikin menneisyys ja nykyisyys: tyylikaudet, säveltäjät, tyyllilajit, esittäjät soittimiseen

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija valmistaa ja esittää aineistoa musiikin menneisyyden ja nykyisyyden sekä yleisen musiikkitietämyksen aloilta.

Musiikkialan perusvalmiudet näytetään lähtökohtaisesti kolmantena opiskeluvuonna järjestettävässä teorianäytössä, jossa opiskelijan tulee kommentoida tarvittaessa lähdemateriaalin avulla kuuntelunäytteitä ja videonäytteitä sekä tunnistaa ohjatusti tyyllilajeja, kokoonpanoja, soittimia ja teoksia. Opiskelija voi näyttää osaamistaan kurssin sisältöön liittyen aiemminkin esimerkiksi laatimalla ja pitämällä esitelmiä aikakausista, musiikkityyleistä tai säveltäjistä, jolloin nämä opinnäytteet huomioidaan osanäyttöinä teorianäytön arvioinnissa.

Näyttöympäristön kuvaus

Musiikkialan perusvalmiuksien ammattiosaamisen näytöt voidaan toteuttaa tilassa, jossa on käytettävissä aineistoon perehtymiseen tarvittavaa lähdemateriaalia, laitteistoa ja ohjelmia. Näyttöympäristöjä voivat olla esimerkiksi musiikkioppilaitokset, ammattiorkesterit, seurakunnat, päiväkodit, vanhainkodit ja taidemuseot, joissa opiskelija voi ensin kertoa sanallisesti esitettävästä ohjelmistostaan. Opiskelija voi myös laatia konsertin käsiohjelmaan selostusta tuetusti/ohjatusti.

Esimerkkejä näytöistä

- Opiskelija laatii esitystä koskevaa informaatiomateriaalia, kuten käsiohjelma, konserttijuliste, lehtikirjoitus/-puffi. Käsiohjelmassa on säveltäjä-/teosesittely.
- Opiskelija suunnittelee ja tuottaa aineistoa kuten nuotteja, esseitä, esitelmiä, internet-sivuja tai soivaa materiaalia.
- Opiskelija hakee tietoa lähdekirjallisuudesta, muistiinpanoistaan, internetistä tai muista tietokannoista sekä -lähteistä.

6.2 Näyttö: Musiikin hahmottaminen, 15 ov

Näytössä esille tuleva keskeinen osaaminen

- musiikin luku- ja kirjoitustaidot
- säveltapailutaidot
- musiikin analysointitaidot

Näytön kuvaus

Opiskelija tulkitsee nuottikirjoitusta tai itselleen ymmärrettävää musiikin merkitsemistapaa laulamalla tai soittamalla. Opiskelija valmistaa tuetusti nuotti- tai muuta aineistoa, sävellyksiä, sovituksia tai esimerkiksi kirjallisia kuvauksia. Opiskelija osaa merkitä ylös itselleen ymmärrettävällä musiikin merkitsemistavalla rytmejä ja melodioita niin, että hän kykenee toistamaan yksinkertaisia melodisia ja rytmisiä tehtäviä sekä sointuratkaisuja.

Musiikin hahmottamistaidot näytetään lähtökohtaisesti kolmantena opiskeluvuonna järjestettävässä teorianäytössä, jossa opiskelijan tulee osata analysoida ja omalla tavallaan muistiin merkitä melodiakulkuja, rytmejä ja sointuja sekä tunnistaa sävellajeja, harmonioita ja rakenteita.

Opiskelija näyttää osaamistaan kurssin sisältöön liittyen aiemminkin esimerkiksi laatimalla (tuetusti) sävellyksiä, sovituksia ja erilaisia harjoitustehtäviä, jotka huomioidaan lopullisesta arvosanasta päätettäessä.

Näyttöympäristön kuvaus

Näytöt voidaan toteuttaa tilassa, jossa näyttö on mahdollista antaa kirjoittamisen, laulamisen lisäksi soittamalla ja jossa on tarvittava laitteisto.

Esimerkkejä näytöistä

- Opiskelija valmistaa (ohjatusti) esittämästään teoksesta analyysin. Opiskelija liittyy analyysin käsiohjelmaan tai esiintymisessä jaettuun muuhun informaatioon.
- Opiskelija säveltää ja/tai sovittaa teoksia ja laatii niistä nuotinnuksia ja/tai muita tallenteita.
- Opiskelija esittää omia sävellyksiä ja/tai sovituksia yksin tai muiden kanssa.
- Opiskelija valmistaa (tuetusti) nuottiaineistoa musiikin esittämistä varten.
- Opiskelija kykenee toistamaan annettuja rytmi/melodiadiaktaatteja, intervaleja, sointuharmonioita omalla instrumentillaan ja osoittamaan oppivansa kappaleen rakenteen korvakuulolta.

6.3 Näyttö: Instrumenttitaidot, 30 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- tyylinmukaiseen tulkintaan tarvittavat instrumentin käsittelytaidot
- instrumenttien tuntemus ja taitaminen
- ohjelmiston valmistaminen
- muusikkouden kehittäminen
- esiintymisvalmiudet

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija harjoittaa, valmistaa ja esittää ohjelmistoa. Musiikin instrumenttitaitoja näytetään osanäyttöinä jokaisena kolmena opiskeluvuotena. Näyttöjä annetaan työssäoppimisjaksojen yhteydessä. Suurin painoarvo on viimeisen vuoden näytöllä. Näytöissä oppilas voi harjoitella ja esittää monipuolista, useita ja erityyppisiä kappaleita sisältävää ohjelmistoaan. Tällöin arvioidaan sekä harjoitusmenetelmiä, että lopputulosta. Näytössä voidaan arvioida myös vuorovaikutusta toisten soittajien, opettajan, ohjaajan tai kapellimestarin kanssa sekä työturvallisuuden ja ergonomian huomioimista.

Näyttöympäristön kuvaus

Instrumenttitaitojen ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa sekä harjoitusvaiheen tilanteessa että esiintymistilanteessa yksin tai ryhmän kanssa. Kummassakin tilanteessa näyttöympäristöjä voivat olla esimerkiksi matineat, konserttitalit, kirkot, äänitysstudiot, erilaiset keikkapaikat, päiväkodit, vanhainkodit ja taidemuseot.

Esimerkkejä näytöistä

- Opiskelija näyttää instrumenttitaitojen osaamista tuetusti järjestämässään konsertissa. Järjestämiseen sisältyy lisäksi myös muiden opintokokonaisuuksien osaamista, kuten toimimista muusikon eri työympäristöissä (esim. esiintymistilan järjestelyä), perusvalmiuksia (esim. kirjallinen analyysi osasta teoksia ennen konserttia tai kuvaus käsiohjelmaan) ja musiikin hahmottamista (esim. omia sävellyksiä tai muistiin merkintöjä).
- Opiskelija esittää yleisölle valmistamansa ohjelman yhdessä tai yksin.
- Opiskelija harjoittelee taltioimista varten musiikkia
- On tilattu esiintyminen, jonka opiskelija suunnittelee yhteistyössä tilaajan kanssa (ohjatusti), harjoittelee ja esittää esiintymispaikalla.

6.4 Näyttö: Yhtye- ja orkesteritaidot, 20 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- ohjelman valmistaminen yhtyeen tai orkesterin jäsenenä
- ohjelman esittäminen yhtyeen tai orkesterin jäsenenä
- harjoitus-/esiintymistilanteen yleiset järjestelyt (tuetusti)
- sopeutuminen erilaisiin kokoonpanoihin ja vuorovaikutustaidot
- yhteissoiton/-laulun itsearviointi ja kehittäminen

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija valmistaa ja esittää ohjelman yhtyeen tai orkesterin jäsenenä. Musiikin yhtye- ja orkesteritaitoja näytetään osanäyttöinä jokaisena kolmena opiskeluvuotena. Näyttöjä annetaan työssäoppimisjaksojen yhteydessä. Suurin painoarvo on viimeisen vuoden näytöllä. Näytöissä oppilas voi harjoitella ja esittää monipuolista, useita ja erityyppisiä kappaleita sisältävää ohjelmistoaan erilaisissa kokoonpanoissa. Tällöin arvioidaan sekä harjoitusmenetelmiä, että lopputulosta.

Näytössä arvioidaan myös vuorovaikutusta toisten soittajien, opettajan, ohjaajan tai kapellimestarin kanssa sekä työturvallisuuden ja ergonomian huomioimista.

Näyttöympäristön kuvaus

Yhtye- ja orkesteritaitojen ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa sekä harjoitusvaiheen tilanteessa että esiintymistilanteessa. Kummassakin tilanteessa näyttöympäristöjä voivat olla äänitysstudiot tai muut taltiointiympäristöt, konserttisalit, taidemuseot, kirkot, ravintolat tai muut yhtyeen tai orkesterin kannalta perustellut tilat kuten esimerkiksi oppilaitoksen musiikkisali.

Yhtye- ja orkesteritaitojen näyttöympäristössä tulee olla sopiva valaistus, riittävä määrä tilaa, tarvittaessa nuottitelineet, tarvittavat instrumentit ja tuolit.

Esimerkkejä näytöstä

- Opiskelija valmistautuu orkesterin jäsenenä konserttiin. Opiskelija harjoittelee oman osuutensa sekä osallistuu orkesterin yhteisharjoituksiin ja konserttiin.
- Opiskelija kokoaa yhtyeen esiintymiseen, suunnittelee ohjelmistoa yhteistyössä tilaajan ja opettajan kanssa. Opiskelija harjoittelee esityksen ja esittää sen esiintymispaikalla.
- Opiskelija harjoittelee ja osallistuu yhtyeen tai orkesterin äänitystilaisuuteen harjoitusvaiheen päätteeksi.

6.5 Näyttö: Toimiminen muusikon työympäristöissä, 5 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- työtehtävien luonteen huomioiminen
- toimiminen työympäristössä
- erilaisiin musiikkiammatteihin tutustuminen
- vuorovaikutustaidot
- esiintymistaidot

Näytön kuvaus

Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa yksin tai ryhmän jäsenenä musiikkialan työtehtävän. Suunniteltava ja toteutettava tehtävä on esimerkiksi esiintyminen tai äänitys. Toimimista muusikon eri työympäristöissä näytetään osanäyttöinä jokaisena kolmena opiskeluvuotena.

Näyttöjä annetaan työssäoppimisjaksojen yhteydessä, jolloin näyttö voidaan toteuttaa muun ammatillisen osaamisen näytön yhteydessä. Suurin painoarvo on viimeisen vuoden näytöllä. Näytöissä arvioidaan erityisesti tilannetajua, käytöstapoja, oma-aloitteisuutta, vuorovaikutusta mahdollisten asiakkaiden, yleisöjen, tilaajan, ohjaajan tai kapellimestarin kanssa sekä työturvallisuuden ja ergonomian huomioimista

Näyttöympäristön kuvaus

Toimiminen muusikon eri työympäristöissä -opintokokonaisuuden ammattiosaamisen näyttö voidaan antaa esimerkiksi musiikkioppilaitoksessa, kuorossa, orkesterissa, seurakunnissa, äänitysstudioissa, vanhainkodissa tai musiikkiliikkeissä.

Esimerkkejä näytöistä

- Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa esiintymisen työssäoppimisjaksolla, yhdessä tai yksin muiden kanssa, tarvittaessa opettajan/ohjaajan avustuksella.
- Opiskelija keskustelee omasta tai yhtyeensä esiintymisestä ja sen järjestelyistä alalla toimivan työntekijän kanssa. Työpaikan edustajana toimii tilaisuuden järjestäjä tai muu työympäristön tai työpaikan edustaja kuten ohjelmatoimiston ohjelmamyyjä, orkesterin intendentti, manageritoimiston agentti tms. Vuorovaikutusta arvioivat opettaja ja työpaikan edustaja yhdessä. Arvioinnissa otetaan huomioon työympäristön erityispiirteet ja opiskelijan osoittama ympäristön ja käytäntöjen tuntemus.
- Opiskelija tutustuu musiikkioppilaitoksen, orkesterin tai kuoron toimintaan seuraamalla oppitunteja, harjoituksia ja konsertteja ja ottamalla mahdollisuuksien mukaan osaa niihin. Opiskelija haastattelee opettajia oppilaita, soittajia, laulajia, kapellimestareita, säveltäjiä heidän osuuteensa liittyen.

6.6 Näyttö: Instrumenttitaitojen kehittäminen, 5 ov (valinnaiset ammatilliset opinnot)

Näytössä esille tuleva keskeinen osaaminen:

- pääinstrumenttitaitojen ylläpitäminen ja kehittäminen
- sivuinstrumenttitaitojen opiskelu ja omaksuminen
- soitinhuolto, soittimen rakenteen tunteminen
- ajankohtaisen tiedon hakeminen omaan instrumenttiin/ instrumentteihin liittyen
- ohjelmiston laajentaminen

Näytön kuvaus

Opiskelija suunnittelee ja harjoittelee ohjatusti tietyn tyyppisen ohjelmakokonaisuuden, jossa osoittaa hallitsevansa pääinstrumenttinsa lisäksi jotain sivuinstrumenttia.

Sivuinstrumentteja voi olla myös useampia. Opiskelija osoittaa olevansa kiinnostunut olemaan ajan tasalla instrumenttinsa ohjelmistoon, tyyliuuntauksiin ja esittäjiin nähden. Hän hankkii tietoa esimerkiksi alan lehdistä ja internetistä. Näyttö annetaan viimeisenä opiskeluvuonna instrumenttitaitojen ja yhtye- ja orkesteritaitojen näytön yhteydessä. Näytössä arvioidaan pää- ja sivuinstrumenttitaitoja ja -tietoja; instrumenttien hallintaa ja niistä huolehtimista sekä soitinhuoltoa.

Näyttöympäristön kuvaus

Näyttöympäristönä voi toimia mikä tahansa tilaisuus, esimerkiksi koulun oma juhla tai matinea. Näyttöympäristö ja -välineistö riippuu näytön suorittamistavasta. Mikäli se koskee esimerkiksi soitinhuollon tai soittimen rakenteen esittelyä, tilanteena voi toimia esimerkiksi työssäoppimispaikalla (esim. koulu, päiväkot, musiikkiopisto, musiikkiliike) luokassa pidettävä tilaisuus tai oppitunti. Oppilas voi myös pitää esitelmän tai esitellä muille, mistä median kautta saa tietoa soittimesta tai soittimeen liittyvistä artisteista. Tällöin voidaan tarvita AV-välineitä ja esim. internet-yhteys.

Esimerkkejä näytöistä

- Opiskelija osallistuu mestarikurssille tai käy pääinstrumenttinsa soittotunnilla oman koulunsa ulkopuolella.
- Oppilas ottaa soittotunnin uudesta instrumentista.
- Opiskelija valmistelee ja pitää esitelmän soittimensa rakenteesta ja huollosta
- Opiskelija pitää demonstraation soittimensa erilaisista käyttötavoista ja ohjelmistosta omaa soitintaan ja AV-välineitä (video, DVD, CD ym.) apuna käyttäen

6.7 Näyttö: Produktiotyö, 5 ov (valinnaiset ammatilliset opinnot)

Kaarisillassa produktio on osa opinnäytetyötä, johon kuuluu myös toimimista muusikon työympäristöissä 3 opintoviikon verran. Produktiotyö on osa viimeistä näyttöä ennen valmistumista. Produktiotyössä keskeistä on osoittaa monipuolista ammatillista osaamistaan.

Näytön kuvaus

Produktiotyö ja sen suunnittelu vaikuttaa viimeisestä näytöstä annettavaan kokonaisarvoon. Produktio voi olla esimerkiksi konsertti, musiikkidraama, kirjallinen työ tai äänite. Produktiotyö suunnitellaan ja toteutetaan pääsääntöisesti oman opettajan johdolla. Se voi olla toteutettu yksin tai ryhmässä. Suunnittelu on iso osa produktiota. Keskeistä produktiossa on myös arvioida oman osuutensa onnistumista.

Mikäli loppunäyttö on esimerkiksi konsertti, johon osallistuu useita opiskelijoita, yksittäisen opiskelijan produktiotyön osuutta arvioidaan myös hänen suunnitelmansa, harjoittelunsa ja itsearviointinsa perusteella. Opiskelija voi antaa suullisen tai kirjallisen raportin produktiosta.

Näyttöympäristön kuvaus

Näyttöympäristö ja -välineistö riippuu näytön suorittamistavasta.

Esimerkkejä näytöistä

- konsertti
- äänite
- kirjallinen työ (esim. tutkielma jostain säveltäjästä, yhtyeestä tvs.)
- musikaali tai musiikkidraama

6.8 Ammattiosaamisen näytön arviointi

Ammattiosaamisen näytössä arvioija seuraa ja havainnoi opiskelijan työskentelyä.

Ammattiosaamisen näytöt arvioidaan arviointikeskustelussa, johon osallistuvat tavallisesti opettaja, työelämän edustaja ja opiskelija. Opiskelijan itsearviointi on olennainen osa näyttöjen arviointia. Arviointikeskustelussa kukin arvioitsija tuo esille arviointinsa perusteelluineen. Näiden arviointien muodostetaan yhteinen näkemys opiskelijan osaamisesta. Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin, ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arviointikohteisiin ja -kriteereihin.

ARVIINNIN KOHTEET AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖISSÄ OVAT

- työtehtävän hallinta
- työprosessin hallinta
- työn perustana olevan tiedon hallinta
- työturvallisuuden hallinta
- ydinosaaminen
- yhteiset painotukset

Arviointikriteerit on määritelty arvioinnin kohteittain tasoille T1, H3 ja K5. Arviointiasteikko ammattiosaamisen näytöissä on sama kuin muussakin opiskelijan arvioinnissa: T1, T2, H3, H4 ja K5 (A 603/2005). (T = tyydyttävä, H = hyvä, K = kiitettävä)

Työn perustana olevan tietopohjan hallinnasta tehdään havaintoja työsuorituksen aikana. Mikäli tietopohja ei tule työskentelystä selkeästi esille, se selvitetään tarkentavilla kysymyksillä joko joustavasti työn aikana tai arviointikeskustelussa.

Arviointikeskustelussa tehdyt näytön arvioinnit toimivat perustana **näyttöarvosanalle**. Jokaisesta opintokokonaisuudesta annettavan näyttöarvosanan päättävät toimielimen määräämät opettajat ja työelämäedustajat yhdessä tai erikseen.

(Lähde: Opetushallitus. Kansallinen näyttöaineisto, musiikkialan perustutkinto. 12.2.2007)

Kaarisillassa oppilasta on mahdollista arvioida mukautettujen kriteerien mukaisesti, oppilaan omaa erityisosaamista korostaen tai mahdolliset rajoitteet huomioiden mukautetulla arvosana-asteikolla 1-5. Opintokokonaisuudet voidaan suorittaa myös useampana osanäyttönä, jotka voidaan hajauttaa eri opiskeluvuosille. Tällöin lopullinen arvosana opintokokonaisuudesta annetaan osanäyttöjen arvioinnin ja viimeisen osanäytön jälkeen pidettävän arviointikeskustelun perusteella.

Arvioinnit toteutetaan *mukautetussa arvioinnissa 2007* syksyllä aloittavien opiskelijoiden opetussuunnitelman mukaisesti. Näyttöjen arviointikriteerit on esitetty opintokokonaisuuden näyttösuunnitelman yhteydessä. *Normaaliarvioinnissa*, mikäli se katsotaan aiheelliseksi, arviointi toteutetaan Opetushallituksen musiikkialan perustutkinnon kansallisen näyttöaineiston mukaisesti, joka on liitteenä tässä opetussuunnitelmassa.

7 MUUSIKON KOULUTUSOHJELMAN AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖSUUNNITELMA, ERITYIOSOPETUS

Arvioijina toimivat opettajat ovat pääsääntöisesti ohjaava opettaja ja tämän työpari, viimeisessä näytössä on mukana työelämän edustaja tai ulkopuolinen kyseisen näytön alaan perehtynyt ammattiasiantuntija.

NÄYTTÖ 1; 17 ov; jakso 4; osanäyttö; ”instrumenttinäyttö”

Sisältö	Laajuus	Paikka	Arvioija
Instrumenttitaidot - Laulu ja äänenmuodostus 4 ov - Soitto ja soitinoppi 5 ov	9 ov	Oppilaitos/ Työpaikka	Opettaja
Yhtye- ja orkesteritaidot - Kuorolaulu 4 ov - Yhteissoitto 3 ov	7 ov	Oppilaitos/ Työpaikka	Opettaja
Toimiminen muusikon työympäristöissä - Muusikon työympäristöt 1 ov	1 ov	Oppilaitos/ Työpaikka	Opettaja

NÄYTTÖ 2; 16 ov jakso 9; osanäyttö; ”instrumenttinäyttö”

Sisältö	Laajuus	Paikka	Arvioija
Instrumenttitaidot - Laulu ja äänenmuodostus 5 ov - Soitto ja soitinoppi 4 ov	9 ov	Oppilaitos/ Työpaikka	Opettaja
Yhtye- ja orkesteritaidot - Kuorolaulu 3 ov - Yhteissoitto 3 ov	6 ov	Oppilaitos/ Työpaikka	Opettaja
Toimiminen muusikon työympäristöissä - Muusikon työympäristöt 1 ov	1 ov	Oppilaitos/ Työpaikka	Opettaja

NÄYTTÖ 3; 25 ov; jakso 12; ”teorianäyttö”

Nämä näytöt voidaan järjestää useampana päivänä sen suuresta laajuudesta johtuen.

Sisältö	Laajuus	Paikka	Arvioija
Musiikkialan perusvalmiudet - Musiikin historia ja tyylilajit 10 ov	10 ov	Oppilaitos	Opettaja
Musiikin hahmottaminen - Musiikin teoria 10 ov - Säveltapailu 5 ov	15 ov	Oppilaitos	Opettaja

NÄYTTÖ 4; 32 ov; jakso 15 ”instrumenttiosaamisen loppunäyttö”

Nämä näytöt voidaan järjestää useampana päivänä sen suuresta laajuudesta johtuen. Näyttöpaikka voi vaihdella. Näyttö voi olla esim. konsertti, jolloin näyttöpaikka on esiintymispaikka tai näytön ollessa esim. levytys, näyttöpaikka on studio.

Sisältö	Laajuus	Paikka	Arvioija
Instrumenttitaidot - Laulu ja äänenmuodostus 6 ov - Soitto ja soitinoppi 6 ov	12 ov	Esiintymispaikka	Opettaja/työel. ed.
Yhtye- ja orkesteritaidot - Kuorolaulu 3 ov - Yhteissoitto 4 ov	7 ov	Esiintymispaikka	Opettaja/työel. ed.
Toimiminen muusikon työympäristöissä - Muusikon työympäristöt 3 ov (osana opinnäytettä)	3 ov	Esiintymispaikka	Opettaja/työel. ed.
Instrumenttitaiteiden kehittäminen	5 ov	Esiintymispaikka	Opettaja/työel. ed.
Produktiotyö (osana opinnäytettä)	5 ov	Esiintymispaikka	Opettaja/työel. ed.

7.1 Musiikkialan perusvalmiudet - arviointikriteerit

NÄYTTÖ 3

Opintojaksot: Musiikin historia ja tyyllilajit 10 ov

Arvioinnin kohteet (viite kohteeseen suluissa arviointikriteerin perässä)

1. Työtehtävien hallinta (esitelmän pitäminen/ esseen kirjoittaminen)
2. Työprosessin hallinta (aineiston suunnittelutaidot, tiedonhankintataidot, lähteiden hyväksikäyttö, tiedon koostaminen)
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta (tietojen soveltaminen käytäntöön)
4. Työturvallisuuden hallinta
5. Ydinosaaminen (musiikin historia- ja tyyllilajitietous)
6. Yhteiset painotukset (eri tiedonhankintamenetelmät)

Arviointitasot	Arviointikriteerit
Kiitettävä, K5 mukautettu	Opiskelijan on <ul style="list-style-type: none"> - osattava omalla kommunikointivallallaan kuvata sekä kuulonvaraisesti tunnistaa ja analysoida musiikin historian kehitykseen liittyviä keskeisiä säveltäjiä, tyyllilajeja ja soittimia (5) - tunnettava tyylien ja soittimien historiaa (5) - osattava yhdistää teoksia säveltäjiin ja tyyllilajeihin (2) - tunnistettava keskeisimmät musiikkityylit kuulemalla (3) - tunnistettava erilaisia kokoonpanoja (3) - osattava hakea tietoa ohjatusti eri lähteistä ja vertailla niitä (2) - osattava hyödyntää eri lähteitä (kirjallisuus, internet) (6) - osattava ohjatusti laatia musiikin historiaan/tyyleihin/soittimiin liittyvää materiaalia (2) ja esittää se (1)
Hyvä, H3 mukautettu	Opiskelijan on osattava <ul style="list-style-type: none"> - osa musiikkialan perusvalmiuksien perustiedoista ja -taidoista (5) - ohjattuna kuvata musiikin historiaa ja kehitystä (3) - kuulonvaraisesti tunnistaa joitain musiikin tyyllilajeja ja soittimia (3) - tunnistaa ohjattuna joitakin soittimia ja kokoonpanoja kuulemalla (3) - hakea tietoa ohjatusti (2) - käyttää tuetusti erilaisia lähteitä (6) - tuottaa ohjatusti musiikin historiaan/tyyleihin/soittimiin liittyvää suullista tai kirjallista materiaalia (2) ja esittää se tuetusti (1)

Tyydyttävä, T1 mukautettu	<p>Opiskelijan on osattava</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuettuna joitakin perustietoja ja -taitoja musiikkialan perusvalmiuksista (5) - tunnistaa yksilöllisesti valittuja ja harjoiteltuja musiikin historian kehitykseen liittyviä ilmiöitä (3) - tunnistaa tuettuna joitakin soittimia ja tyylilajeja (3) - hakea tietoa ohjatusti annetusta lähdemateriaalista (2) - käyttää tuetusti jotakin lähdettä hyväkseen (6) - kertoa tuetusti jostain musiikin historian/tyylin ilmiöstä (1)
---------------------------	---

7.2 Musiikin hahmottaminen - arviointikriteerit

NÄYTTÖ 3

Opintojaksot: Musiikin teoria 10 ov, Säveltapailu 5 ov

Arvioinnin kohteet (viite kohteeseen suluissa arviointikriteerin perässä)

1. Työtehtävien hallinta (musiikillinen ilmaisu; erilaisista tehtävistä suoriutuminen; sävellykset, sovitukset)
2. Työprosessin hallinta (musiikin muistiin kirjoittaminen: nuotintaminen, tallentaminen)
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta (hahmottaminen: rakenteet, harmoniat; tietojen soveltaminen käytäntöön)
4. Työturvallisuuden hallinta
5. Ydinosaaminen (musiikin luku- ja muistiin merkitsemistaidot, analysointitaidot, säveltapailu)

Arviointitasot

Arviointikriteerit

Kiitettävä, K5 mukautettu	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - kyettävä hahmottamaan jotakin musiikin merkitsemistapaa (3) - kyettävä tallentamaan hahmottamaansa/tuottamaansa musiikkia kirjoittamalla tai muutoin muistiin merkitsemällä, esim. äänittämällä (2) - pystyttävä hahmottamaan (3) ja ilmaisemaan (1) tonaalisia melodisia ja rytmisiä tehtäviä - osattava soinnuttaa yksinkertaisia tonaalisia melodioita perusratkaisuun (1) - tunnettava sävellajit, intervallit, sekä tavallisimmat kolmi- ja nelisoinnut ja harmoniaratkaisut (5) - osattava analysoida pienimuotoisten sävellysten rakenteita, tyyliä ja rytmejä ohjeiden pohjalta (1)
Hyvä, H3 mukautettu	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava saavuttaa osa musiikin hahmottamisen perustiedoista ja -taidoista (3; 5) - osattava ohjattuna kirjoittaa tai soittaa joitakin tonaalisia melodioita ja yksinkertaisia rytmejä (2) - osattava ohjattuna soinnuttaa yksinkertaisia melodioita perusratkaisuun (1) - osattava nimetä joitakin sävellajeja sekä tuttuja kolmi- ja nelisointuja (1)
Tyydyttävä, T1 mukautettu	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallittava joitakin musiikin hahmottamiseen liittyviä perustietoja ja -taitoja (3; 5) - osattava laulaa tai soittaa ohjattuna ennalta harjoitettuja melodioita (2) - osattava hahmottaa perusrytmejä (1)

7.3 Yhtye- ja orkesteritaidot - arviointikriteerit

NÄYTÖT 1, 2 JA 4

Opintojaksot: Kuorolaulu 10 ov

4 ov oppitunteja sekä
työssäoppiminen 2: 2 ov
työssäoppiminen 3: 2 ov
työssäoppiminen 5: 2 ov

Yhteissoitto 10 ov

5 ov oppitunteja sekä
työssäoppiminen 2: 1 ov
työssäoppiminen 4: 2 ov
työssäoppiminen 5: 2 ov

Arvioinnin kohteet (viite kohteeseen suluissa arviointikriteerin perässä)

1. Työtehtävien hallinta (esiintyminen)
2. Työprosessin hallinta (ohjelmiston omaksuminen ja harjoittelu; instrumentin hallinta erilaisissa kokoonpanoissa; johtajan huomioiminen)
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta (teoriataitojen soveltaminen käytännössä)
4. Työturvallisuuden hallinta
5. Ydinosaaminen (vuorovaikutus- ja esiintymistäidot, ryhmätyötaitot; erilaisten kokoonpanojen toiminnan tunteminen)
6. Yhteiset painotukset (esiintymistilanteista suoriutuminen)

Arviointitasot

Arviointikriteerit

Kiitettävä, K5 mukautettu	Opiskelijan on <ul style="list-style-type: none">- pystyttävä yhtyeessä esiintyessään huolehtimaan oman instrumenttinsa osuudesta ennalta harjoitellun mukaisesti (1)- tunnettava erilaisten kokoonpanojen toimintaa ohjailevia tekijöitä (5)- osattava reagoida yhtyeen jäsenten tai johtajan antamiin yksinkertaisiin ja selviin musiikillisiin viitteisiin (2)- selviydyttävä ennakkosuunnitelman mukaisessa esiintymistilanteessa (1, 6)- pystyttävä soittamaan/laulamaan yhdessä muiden kanssa ja hahmotettava tonaliteetti ja rytmi suhteessa muihin soittajiin/laulajiin (2, 3)
Hyvä, H3 mukautettu	Opiskelija on <ul style="list-style-type: none">- saavutettava osa yhtye- ja orkesteritaitojen perustiedoista ja -taidoista (3, 5)- osattava ohjatusti reagoida yhtyeen jäsenten tai johtajan antamiin ohjeisiin (2)- ohjatusti hahmotettava tonaliteetti ja rytmi suhteessa muihin soittajiin/laulajiin (2, 3)- selviydyttävä tuetusti ryhmän jäsenenä erilaisissa esiintymistilanteissa (1, 6)
Tyydyttävä, T1 mukautettu	Opiskelijan on <ul style="list-style-type: none">- hallittava joitakin perustietoja ja -taitoja yhtye- ja orkesteritaidoista (3, 5)- pystyttävä laulamaan/soittamaan yhdessä muiden kanssa ja otettava neuvoja vastaan johtajalta (1, 2, 3)- kyettävä olemaan mukana esiintymisissä (6)

7.4 Instrumenttitaidot - arviointikriteerit

NÄYTÖT 1, 2 JA 4

Opintojaksot: Laulu ja äänenmuodostus 15 ov

11 ov oppitunteja sekä
työssäoppiminen 1: 2 ov
työssäoppiminen 3: 2 ov

Yhteissoitto 15 ov

12 ov oppitunteja sekä
työssäoppiminen 1: 2 ov
työssäoppiminen 4: 1 ov

Arvioinnin kohteet (viite kohteeseen suluissa arviointikriteerin perässä)

1. Työtehtävien hallinta (esiintymistaidot, toiminta työtilanteissa)
2. Työprosessin hallinta (ohjelmiston suunnittelu, ylläpitäminen ja uuden harjoittaminen; oman muusikkouden jatkuva kehittäminen)
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta (instrumenttitaitojen hallitseminen ja kehittäminen)
4. Työturvallisuuden hallinta (instrumentin turvallinen hallinta, ergonomia)
5. Ydinosaaminen (laulu- ja soittotaidot)

Arviointitasot

Arviointikriteerit

Kiitettävä K5 mukautettu	Opiskelijan on <ul style="list-style-type: none">- kyettävä valmistamaan uutta ohjelmistoa (2)- kyettävä valitsemaan itselleen sopivaa ohjelmistoa ohjatusti (3)- pystyttävä ylläpitämään (2) ja esittämään (1) oppimaansa perusohjelmistoa- osattava arvioida omia valmiuksiaan suhteessa tarjottaviin työtehtäviin (1)- osattava tulkita instrumentillaan musiikin yleisimpiä merkitsemistapoja (5)- hallittava laulamisen ja äänenkäytön perusteet sekä yhden muun instrumentin alkeet (5)- kyettävä musisoimaan yksin ja ryhmässä myös esiintymistilanteessa (1)- ymmärrettävä instrumenttiinsa liittyvä työturvallisuus ja ergonomia (4)
Hyvä, H3 mukautettu	Opiskelijan on <ul style="list-style-type: none">- kyettävä saavuttamaan osa instrumenttitaitojen perustiedoista ja -taidoista (3; 5)- pystyttävä ohjattuna ylläpitämään (2) ja esittämään (1) harjoiteltuja ja opittuja perusohjelmistoja- osattava ohjattuna arvioida omia valmiuksiaan suhteessa tehtäviin (1)- osattava ohjattuna tulkita joitakin musiikin keskeisiä merkitsemistapoja (5)- hallittava laulamisen ja äänenkäytön tai yhden soittimen soittotaidon perusteet (5)- osattava ohjattuna ottaa huomioon työturvallisuus ja ergonomia (4)
Tyydyttävä, T1 mukautettu	Opiskelijan on <ul style="list-style-type: none">- osattava tuettuna hallita joitakin perustietoja ja -taitoja musiikkialan perusvalmiuksista (3; 5)- pystyttävä yksilöllisesti tuettuna harjoittelemaan perusohjelmistoja (2)- kyettävä esiintymään jossakin musiikkitilaisuudessa (1)- hallittava laulamisen ja äänenkäytön tai yhden soittimen soittotaidon alkeet (5)- osattava tuetusti noudattamaan työturvallisuusohjeita (4)

7.5 Toimiminen muusikon työympäristössä - arviointikriteerit

NÄYTÖT 1, 2 JA 4

Opintojaksot: Muusikon työympäristöt 5 ov

työssäoppiminen 2: 1 ov

työssäoppiminen 4: 1 ov

opinnäytetyö: 3 ov

Arvioinnin kohteet (viite kohteeseen suluissa arviointikriteerin perässä)

1. Työtehtävien hallinta (työympäristöissä toimiminen)
2. Työprosessin hallinta (suunnittelu, sopimiset, oman osaamisen markkinointi)
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta (tietojen soveltaminen käytäntöön; itsearviointi)
4. Työturvallisuuden hallinta
5. Ydinosaaminen (työympäristöjen tunteminen)
6. Yhteiset painotukset (oppimaan osaamisen taidot, laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta)

Arviointitasot	Arviointikriteerit
Kiitettävä, K5 mukautettu	Opiskelijan on <ul style="list-style-type: none">- tunnettava alan työympäristöjä (5)- osattava arvioida kykyään suoriutua erilaisissa työympäristöissä (3)- osattava toimia vakiintuneessa työympäristössä ja tutuissa vuorovaikutustilanteissa (1)- pystyttävä sopimaan esiintymistilanteen perusasiat (2, 6)- osattava arvioida omaa onnistumistaan sovittujen tehtävien suorittamisessa (6)- osattava laatia/täyttää yksinkertainen esiintymissopimus ja osattava tarvittaessa hankkia apua yksinkertaisen sopimuksen tekemiseen (2)
Hyvä, H3 mukautettu	Opiskelijan on osattava <ul style="list-style-type: none">- tuntea joitain alan työympäristöjä (5)- saavuttaa osa muusikon eri työympäristöissä toimimisen perustiedoista ja -taidoista (3)- ohjattuna toimia tutuissa työympäristöissä ja vuorovaikutustilanteissa (1)- arvioida omaa suoritustaan (6)- ohjattuna osallistua yhteistyöhön sopimusasioissa (2)
Tyydyttävä, T1 mukautettu	Opiskelijan on osattava <ul style="list-style-type: none">- tuntea joitain alan työympäristöjä (5)- hallita joitakin perustietoja ja -taitoja toimiessaan muusikon työympäristöissä (3)- yksilöllisesti tuettuna toimia tutuissa työympäristöissä ja vuorovaikutustilanteissa (1)- tuettuna arvioida omaa suoritustaan (6)- ohjattuna osallistua keskusteluun koskien työtehtävien sopimusasioita (2)

7.6 Osanäyttöjen näyttöarvosanan dokumentointilomake

Opintokokonaisuuden mahdolliset osanäytöt dokumentoidaan tähän osanäyttöjen näyttöarvosanan dokumentointilomakkeeseen.

Opintokokonaisuus	
Opiskelija	Oppilaitos
Tutkinto / Koulutusohjelma / Ryhmä	☐ 1. opiskeluvuosi ☐ 2. opiskeluvuosi ☐ 3. opiskeluvuosi ☐ 4. opiskeluvuosi

Arvioinnin kohteet	Arvosana (T1 – K5)														
	Osanäyttö 1					Osanäyttö 2					Osanäyttö 3				
	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5
1. Työtehtävän hallinta															
2. Työprosessin hallinta															
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta															
4. Työturvallisuuden hallinta															
5. Ydinosaaminen															
6. Yhteiset painotukset															
Osanäytön arvosana															
Näytöt otettiin vastaan	☐ työpaikalla työssäoppimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäoppimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäoppimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla				
Näytön arviointiin osallistui	☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu				

Paikka ja aika _____ / ____ . _____

Allekirjoitukset ja nimen selvennys

	Työelämän edustaja	Ammattiaineen opettaja	Opiskelija
Allekirjoitus			
Nimen selvennys			

7.7 Usean opintokokonaisuuden näyttöjen arvioinnin dokumentointilomake

Opintokokonaisuuden mahdolliset osanäytöt dokumentoidaan tähän opintokokonaisuuden näyttöarvosanan dokumentointilomakkeeseen.

Opintokokonaisuus	
Opiskelija	Oppilaitos
Tutkinto / Koulutusohjelma / Ryhmä	☐ 1. opiskeluvuosi ☐ 2. opiskeluvuosi ☐ 3. opiskeluvuosi ☐ 4. opiskeluvuosi

Arvioinnin kohteet	Arvosana (T1 – K5)														
	Opintokokonaisuus 1					Opintokokonaisuus 2					Opintokokonaisuus 3				
	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5
1. Työtehtävän hallinta															
2. Työprosessin hallinta															
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta															
4. Työturvallisuuden hallinta															
5. Ydinosaaminen															
6. Yhteiset painotukset															
Osanäytön arvosana															
Näytöt otettiin vastaan	☐ työpaikalla työssäop- pimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäop- pimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäop- pimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla				
Näytön arviointiin osallistui	☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu				

Paikka ja aika _____ / ____ . _____

Allekirjoitukset ja nimen selvennys

	Työelämän edustaja	Ammattiaineen opettaja	Opiskelija
Allekirjoitus			
Nimen selvennys			

8 PERUSTUTKINNON OPINTOKOKONAISUUDET JA OPINTOJAKSOT

Musiikkialan perustutkinto 120 ov

Ammatilliset opinnot		90 ov
Musiikkialan perusvalmiudet		10 ov
Musiikin historia ja tyylilajit	10 ov	
Musiikin hahmottaminen		15 ov
Musiikin teoria	10 ov	
Säveltäminen	5 ov	
Instrumenttitaidot		30 ov
Laulu ja äänenmuodostus	15 ov	
Soitto ja soitinoppi	15 ov	
Yhtye- ja orkesteritaidot		20 ov
Kuorolaulu	10 ov	
Yhteissoitto	10 ov	
Toimiminen muusikon työympäristöissä	5 ov	
Muusikon työympäristöt	5 ov	
Valinnaiset ammatilliset opinnot		10 ov
Instrumenttitaitojen kehittäminen	5 ov	
Produktiotyö	5 ov	
Vapaasti valittavat opinnot		10 ov
Maalauksen työpaja	5 ov	
Kädentaitojen työpaja	5 ov	
Kankaanmaalauksen työpaja	2 ov	
Keramiikan työpaja	3 ov	
TYÖSSÄOPPIMINEN	20 ov (sisältyy opintoihin; 5 kertaa 4 vk:n jaksoissa)	
OPINNÄYTETYÖ	8 ov (muodostuu opintojaksoista Produktiotyö, 5 ov ja Muusikon työympäristöt 3 ov)	

Yhteiset opinnot
Pakolliset

20 ov
16 ov

Äidinkieli		
	Äidinkieli 1	1 ov
	Äidinkieli 2	2 ov
	Äidinkieli 3	1 ov
Ruotsi		
	Ruotsi 1	1 ov
Englanti		
	Englanti 1	1 ov
	Englanti 2	1 ov
Matematiikka		
	Matematiikka 1	1 ov
	Matematiikka 2	2 ov
Fysiikka ja kemia		
	Fysiikka	1 ov
	Kemia	1 ov
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätie		
	Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätie	1 ov
Terveystieto		
	Terveystieto 1	1 ov
Liikunta		
	Liikunta 1	1 ov
Taide ja kulttuuri		
	Taide ja kulttuuri	1 ov

Valinnaiset	4 ov
--------------------	-------------

Vesiliikunta 2 ov

Ratsastus 2 ov

8.1 MUSIIKKIALAN PERUSVALMIUDET 10 ov

8.1.1 Musiikin historia ja tyyllilajit 10 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelija - tietää länsimaisen taidemusiikin historian tyylikaudet tunnetuimpine säveltäjäineen ja afroamerikkalaisen musiikin perustyylyt. - osaa tunnistaa muutamia tyyllilajia edustavia teoksia. - tunnistaa tanssittavan musiikin rytmejä - tunnistaa eri tyyliissä käytettäviä soittimia - tunnistaa erilaisia kokoonpanoja
Arviointikohteet	Musiikin historian tiedon soveltaminen Musiikin historian tunteminen Aktiivisuus Kiinnostuneisuus musiikin historiaan osana kulttuuriperintöä
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Länsimaisen taidemusiikin historian tyylikaudet säveltäjäineen• Suomen musiikin historia• Afroamerikkalaisen musiikin historian perusteet• Tanssittavan musiikin eri tyylit• Soittimien käyttö eri tyyliissä

8.2 MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN 15 ov

8.2.1 Musiikin teoria 10 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelijan <ul style="list-style-type: none">- on pystyttävä ohjattuna analysoimaan musiikkia. Hänen on tunnistettava melodioita, sävellajeja, rytmejä, sointuja ja harmonioita ja rakenteita- on kyettävä osoittamaan osaamisensa kirjoittamalla, laulamalla tai soittamalla- on osattava kirjoittaa nuotein ja muutoin muistiin merkitä yksinkertaisia melodisia ja rytmisiä tehtäviä sekä sointuratkaisuja- on kiinnostunut oman musiikin tuottamisesta ja muistiin merkitsemisestä- on tutustunut ohjattuna erilaisiin sävellysten muotoihin esim. sinfonia, sonaatti, konsertto, ooppera ja musiikin pien muotoihin
Arviointikohteet	Musiikin muistiin merkitsemistaidot Analysointitaidot (melodia, sävellajit, rytmit, soinnut, harmonia, rakenteet) Soinnuttamistaidot Oman musiikin tuottaminen Osallistuminen opetukseen Harjoitustehtävien suorittaminen
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Musiikin luku- ja kirjoitustaito• Erilaisten musiikin muistiin merkitsemistaitojen kehittäminen• Musiikin analysointitaidot

8.3 MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN 15 ov

8.3.1 Säveltapailu 5 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelija - tunnistaa melodialiikkeitä (muistiin merkitsemällä/ toistamalla laulamalla tai soittamalla) - tunnistaa ja osaa toistaa rytmijaksoja - osaa tuetusti laulaa tai soittaa ensi näkemältä tai kuulemansa perusteella lyhyen yksinkertaisen melodian - tunnistaa perus kolmi- ja nelisoinnut ja hahmottaa ohjatusti sointukäännökset - tunnistaa ohjatusti eri intervallit oktaavin alueella tonaalisessa ympäristössä
Arviointikohteet	Osallistuminen opetukseen Melodian liikkeiden hahmottaminen Rytmiä hahmottaminen Sointujen tunnistaminen Intervallien hahmottaminen
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Sävel- ja rytmitytapailu• Sointu- ja intervallikuuntelut• Kuuntelutaidon kehittäminen

8.4 INSTRUMENTTITAIDOT 30 ov

8.4.1 Laulu ja äänenmuodostus 15 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelija - osaa käsitellä ääntään tehtävien edellyttämällä tavalla - osaa käyttää ja soveltaa näitä taitojaan käytännön työtilanteissa, joita varten hän valmistaa ohjelmistoa yksin tai yhdessä muiden kanssa - osaa hyödyntää ja arvioida osaamistaan erilaisissa esiintymistilaisuuksissa - opiskelija hallitsee ohjatusti eri ääniharjoituksia ja ymmärtää hyvän äänenkäyttötavan ja äänenhuollon merkityksen. hän ymmärtää myös ja tuntee klassisen äänenmuodostuksen perusteet (fysiologia, hengitystekniikka).
Arviointikohteet	Äänen käytön hallinta Ohjelmiston esittämiseen tarvittavien taitojen hallitseminen Osallistuminen opetukseen Esiintymisistä suoriutuminen Harjoitustöiden suorittaminen Palautteen hyödyntäminen
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Ääniharjoitukset ja lauluäänen kehittäminen• Ohjelmiston kerääminen ja harjoittelu erilaisia esiintymisiä ajatellen• Äänenhuolto Työssäoppiminen 1, 2 ov Työssäoppiminen 2, 3 ov

8.4.2 Soitto ja soitinoppi 15 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelija - hallitsee jonkin instrumentin perusteet niin, että pystyy soittamaan yksinkertaisia sävellyksiä ja valmistamaan uutta ohjelmistoa - tunnistaa ja osaa ryhmitellä eri soittimia (esim. puupuhaltimet, vaskipuhaltimet jne.) ja tuntee niiden toimintaperiaatteita. Hän tietää, mitä soittimia eri kokoonpanot sisältävät - kykenee musisoimaan ja esiintymään yksin ja ryhmässä. Hän on innostunut kokeilemaan eri soittimia. Hän ymmärtää instrumenttiinsa liittyvän työturvallisuuden ja ergonomian merkityksen.
Arviointikohteet	Soittotaito (sävel-, harmonia-, ja rytmitaju) Instrumenttien tuntemus Yhteistyötaidot ryhmässä Esiintymisvalmiudet Työturvallisuuden ja ergonomian hallinta (kuulonhuolto, soittoasento)
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Soiton harjoittelu• Soitintietous• Improvisaatio• Yhteissoitto• Esiintymisvalmiudet• Työturvallisuuden ja ergonomian huomioiminen <p>Työssäppiminen 1, 2 ov Työssäppiminen 4, 1 ov</p>

8.5 YHTYE- JA ORKESTERITAITO 20 ov

8.5.1 Kuorolaulu 10 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelija - pystyy ohjattuna hallitsemaan laulajan ammatin edellyttämät yhteismusisointitaidot sekä ylläpitämään valmiuksia laulaa erilaisissa kokoonpanoissa - kykenee harjoittelemaan säännöllisesti uutta ohjelmistoa ja pitämään yllä opittua ohjelmistoa - osaa ohjatusti sovittaa äänensä balanssiin kuorolaulun edellyttämällä tavalla.
Arviointikohteet	Osallistuminen kuorotoimintaan Ohjeiden huomioiminen Palautteen vastaanotto Vuorovaikutustaidot Esiintymistaidot
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Sopeutuminen yhteisöön• Erilaisiin laulukokoonpanoihin tutustuminen (laulu-yhtyeet, kuorot)• Erilaisten teosten harjoitus• Kuorolaulussa tarvittavien taitojen harjoittaminen ja soveltaminen työssäoppiminen 2 (2 ov) työssäoppiminen 3 (2 ov) työssäoppiminen 5 (2 ov)

8.5.2 Yhteissoitto 10 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelija - pystyy ohjattuna hallitsemaan ammatin edellyttämät yhteismusisointitaidot sekä ylläpitämään valmiuksia soittaa ohjatusti erilaisissa kokoonpanoissa. - kykenee harjoittelemaan säännöllisesti uutta ohjelmistoa ja pitämään yllä opittua ohjelmistoa. -osaa ohjatusti sovittaa soittonsa balanssiin yhteissoiton edellyttämällä tavalla.
Arviointikohteet	Aktiivisuus Mukautuminen ohjeisiin Vuorovaikutustaidot Esiintymistaito Työturvallisuus (mm. kuulonhuolto)
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Yhteissoitto erilaisissa kokoonpanoissa (yhtyeet, orkesterit)• Keskeisen ohjelmiston harjoittaminen• Yhteismusiikissa tarvittavien tietojen ja taitojen hankinta ja soveltaminen työssäoppiminen 2 (1 ov) työssäoppiminen 4 (2 ov) työssäoppiminen 5 (2 ov)

8.6 TOIMIMINEN MUUSIKON TYÖYMPÄRISTÖISSÄ 5 ov

8.6.1 Muusikon työympäristöt 5 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelijan <ul style="list-style-type: none">- on tunnettava muusikon keskeiset työympäristöt ja osattava toimia ohjatusti erilaisten työympäristöjen vaatimusten mukaisesti, työturvallisuutta ja ergonomiaa noudattaen- on tarvittaessa osattava kysyä oma-aloitteisesti apua ja ohjeita.
Arviointikohteet	Sopeutuminen tehtäviin Muusikon tehtävien hallinta muuttuvissa tilanteissa Ongelmanratkaisutaidot Vuorovaikutustaidot Työturvallisuuden huomioiminen eri ympäristöissä
Sisällöt	Keskeinen sisältö on <ul style="list-style-type: none">• Musiikkialan työympäristöjen ja käytäntöjen tunteminen• Työtehtävästä keskustelu työnantajan/ asiakkaan kanssa (tuetusti)• Oman osaamisen markkinointi tuetusti ja oman ammatti-identiteetin kehittäminen sekä työelämän työskentelytilanteen kokonaisuuden hahmottaminen• Ammattitaidon soveltaminen muuttuvissa tilanteissa• Vierailut erilaisissa muusikoiden työpaikoissa, esim. kuorot, orkesterit, musiikkiliikkeet, oppilaitokset, konserttitalot, ooppera, ym. työssäoppiminen 2 (1 ov) työssäoppiminen 4 (1 ov) opinnäytetyö (3 ov)

8.7 VALINNAISET AMMATILLISET OPINNOT 10 ov

8.7.1 Instrumenttitaitojen kehittäminen 5 ov

Tavoitteet, K5	Opiskelija - on perehtynyt pääinstrumenttinsa lisäksi johonkin sivuinstrumenttiin - osaa käsitellä pää- ja sivuinstrumenttiaan tehtävien edellyttämällä tavalla - on tutustunut pääinstrumenttinsa keskeiseen perusohjelmistoon omalla tasollaan - on tutustunut pääinstrumenttinsa rakenteeseen ja huoltoon - osaa sivuinstrumentin alkeet
Arviointikohteet	Aktiivinen osallistuminen opetukseen Harjoitustehtävien suorittaminen ja ohjelmiston harjoittelu Instrumenttien hallinta ja siitä huolehtiminen
Sisällöt	Ohjelmiston esittämiseen tarvittavien pääinstrumenttitaitojen kehittäminen ja sivuinstrumentteihin perehtyminen.

8.7.2 Produktiotyö 5 ov

Tavoitteet, K5 mukautettu	Opiskelija - osoittaa keskeistä ja monipuolista ammatillista osaamistaan osallistumalla ainakin yhteen produktioon - pystyy toimimaan tehtävän edellyttämällä tavalla ryhmän jäsenenä tai sooloesiintyjänä.
Arviointikohteet	Produktiotyön hallinta Instrumenttitaidot Musiikin perusvalmiuksien taitaminen Musiikin hahmottaminen Esiintymistaito Vuorovaikutustaidot Yhteismusisointitaidot Työturvallisuuden huomioiminen

Sisällöt	<p>Produktiotyö on opiskelijan viimeisenä opintovuonna tekemä opinnäytetyö, johon liittyy toimimista muusikon työympäristöissä. Produktiotyö voi toimia samalla ammattiosaamisen näyttönä, joka osoittaa monipuolisesti muusikon opintoihin kuuluvaa osaamista. Työ voi olla esim. äänite, sävellysportfolio, konsertin järjestäminen tai musikaali.</p>
----------	--

8.7.3 Maalauksen työpaja 5 ov

Kiitettävä K5 / mukautettu	Opiskelija tuntee maalauksessa käytettäviä perusmateriaaleja ja –tekniikoita sekä työvälineitä ja osaa käyttää niitä omassa ilmaisussaan.
Hyvä H3 / mukautettu	Opiskelija osaa käyttää itselleen tuttuja maalauksessa käytettäviä perusmateriaaleja ja – tekniikoita sekä työvälineitä ja osaa käyttää niitä omassa ilmaisussaan.
Tyydyttävä T1 / mukautettu	Opiskelija tuettuna tuntee tavallisimmat maalauksessa käytettävät perusmateriaalit ja tekniikat sekä työvälineet ja yksilöllisesti tuettuna osaa käyttää niitä ilmaisussaan.
<p>Keskeinen sisältö: tutustua ja oppia perusmenetelmiä ja löytää oma kuvallisen ilmaisun tapa ja työskentely mielekkääksi kokemansa välineen parissa.</p>	

8.7.4 Kädentaitojen työpaja 5 ov

8.7.4.1 Kankaanmaalauksen työpaja 2 ov

Kiitettävä K5 / mukautettu	Opiskelija suunnittelee ja valmistaa ohjattuna ilmaisullisen painokankaan
Hyvä H3 / mukautettu	Opiskelija valmistaa yksilöllisesti ohjattuna ilmaisullisen painokankaan
Tyydyttävä T1 / mukautettu	Opiskelija valmistaa yksilöllisesti tuettuna ja harjoiteltuna ilmaisullisen painokankaan
<p>Keskeinen sisältö: värjäysjakso, paperikaavioon tutustuminen, pigmenttivärit. Soveltavat kokeelliset painomenetelmät. Vahakaavion valmistaminen ja sillä painaminen. Reaktiivivärit, pesukonevärjäys, etsipainanta, painokokeilut.</p>	

8.7.4.2 Keramiikan työpaja 3ov

Kiitettävä K5 / mukautettu	Opiskelija suunnittelee ja valmistaa ohjattuna ilmaisullisen keraamisen esineen
Hyvä H3 / mukautettu	Opiskelija valmistaa yksilöllisesti ohjatun ilmaisullisen keraamisen esineen
Tyydyttävä T1 / mukautettu	Opiskelija valmistaa yksilöllisesti tuettuna ja harjoiteltuna ilmaisullisen keraamisen esineen.
Keskeinen sisältö: keraamiset materiaalit, savet, värjätyt savilietteet ja lasitteet. Käsinrakentamisen perustekniikat ja apumuottien käyttö, koristelu, lasittaminen ja keramiikan polttaminen.	

9 TYÖSSÄOPPIMINEN 20 OV

Keskeinen sisältö	<p>Työssäoppimisen tulee olla tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua. Työssäoppimisjaksojen tulee olla ammatinhallinnan kannalta riittävän pitkiä ja mahdollisimman monipuolisia. Opintojen alussa jaksot ovat lyhyitä, mutta tietojen ja taitojen karttuessa mahdollisimman pitkiä, jolloin opiskelija tiedostaa omat vahvuutensa ja rajansa sekä muodostaa realistisen kuvan ammattialastaan ja työllistymisestään opiskeluajan jälkeen. Työssäoppimisjaksot ovat aina yksilöllisiä, opiskelijan tarpeet, edellytykset ja tulevaisuudensuunnitelmat huomioon ottaen. Työssäoppimissuunnitelma kirjataan HOJKS:iin.</p> <p>Musiikkialalla työssäoppiminen on pääasiassa esiintymistä ja ohjelmiston harjoittamista. Lisäksi tutustutaan muusikon työympäristöihin. Muitakin työtehtäviä pyritään löytämään opiskelijakohtaisesti. Musiikkialalle on tyypillistä työtehtävien kertaluonteisuus ja lyhyt kesto, minkä vuoksi työssäoppiminen järjestetään kaksi kertaa lukuvuodessa, neljän viikon jaksoissa.</p> <p>Kaarisilta on muodostanut laajat yhteistyöverkostot toimintansa aikana, joita voidaan hyödyntää työssäoppimisjaksoa suunniteltaessa. Kontakteja on syntynyt musiikkiympäristöihin Lahdessa ja muualla Suomessa sekä ulkomailla. Yhteiset musiikki- ja draamaproduktiot ovat esiintymisiä oppilaitoksen tapahtumissa ja ulkopuolella. Koulutuskeskus Salpaus tarjoaa lisää mahdollisuuksia työssäoppimisjaksojen järjestämiseen.</p>
Tavoite	<p>Työssäoppimisen tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti ja mahdollisimman laaja-alaisesti käytännössä ammatin kannalta keskeisiin työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä.</p> <p>Työssäoppimisen aikana opiskelija saavuttaa opetussuunnitelmassa ilmaistuja ammatin kannalta keskeisiä tavoitteita. Se on opiskelua, jossa opitaan osa tutkintoon kuuluvasta ammattitaidosta.</p> <p>Työssäoppimisen aikana opiskelijalle pyritään antamaan kuva musiikkialan nykyisyydestä ja tulevaisuudesta sekä luomaan hyvät lähtökohdat koulutuksen jälkeiselle työllistymiselle tai mahdolliselle alan jatko-opinnoille.</p>
Arviointi	<p>Työssäoppimista ei arvioida erikseen, vaan osana sen opintokokonaisuuden päättöarviointia, johon se niveltyy. Työssäoppimisen arviointi perustuu opiskelijan, opettajan ja työpaikkaohjaajien kanssa käytyyn arviointikeskusteluun ja opiskelijan itsearviointiin.</p> <p>Arviointi pyritään järjestämään opiskelijan kannalta kannustavaksi siten, että se on omalta osaltaan tukemassa ja vahvistamassa opiskelijan ammatillista kehitystä ja auttamassa hänen ammatillisen identiteettinsä muodostumista.</p> <p>Opiskelijan itsearviointi otetaan huomioon kokonaisarvioinnissa. Tutkintotodistukseen merkitään erikseen näkyviin työssäoppimisen laajuus sekä keskeiset tehtävät, mutta ei erillistä arvosanaa.</p>

Sisältö	<p>Instrumentitaidot</p> <p>Laulu ja äänenmuodostus</p> <ul style="list-style-type: none">-työssäoppiminen 1, 2 ov-työssäoppiminen 3, 2 ov <p>Soitto ja soitinoppi</p> <ul style="list-style-type: none">-työssäoppiminen 1, 2 ov-työssäoppiminen 4, 1 ov <p>Yhtye- ja orkesteritaidot</p> <p>Kuorolaulu</p> <ul style="list-style-type: none">-työssäoppiminen 2, 2 ov-työssäoppiminen 3, 2 ov-työssäoppiminen 5, 2 ov <p>Yhteissoitto</p> <ul style="list-style-type: none">-työssäoppiminen 2, 1 ov-työssäoppiminen 4, 2 ov-työssäoppiminen 5, 2 ov <p>Toimiminen muusikon eri työympäristöissä</p> <p>Muusikon työympäristöt</p> <ul style="list-style-type: none">-työssäoppiminen 2, 1 ov-työssäoppiminen 4, 1 ov
---------	---

10 OPINNÄYTETYÖ 8 OV

Keskeinen sisältö	<p>Opintoihin sisältyy opinnäytetyö, jonka laajuus on 8 opintoviikkoa. Se koostuu Kaarisillassa opintojaksoista Produktiotyö 5 ov ja Muusikon työympäristöt 3 ov. Opinnäytetyö voi olla opintoja kokoava tai tutkinnon jonkin tehtäväalueen erityisosaamista osoittava tehtäväkokonaisuus, jossa yhdistyvät teoria ja käytäntö.</p> <p>Opinnäytetyö on pääsääntöisesti jokin projektityö, esim. konsertti, musiikkidraama, kirjallinen työ, musiikki-CD tai sävellysportfolio, joka toteuttaa tutkinnon tavoitteita. Opinnäytetyö on luonteeltaan ensisijaisesti käytännönläheistä ja taiteellista.</p> <p>Opinnäytetyö arvioidaan loppunäytön osana. Mikäli se on esimerkiksi kirjallinen tuotos tai muutoin irrallaan loppunäytöstä, siitä on mahdollista antaa opiskelijalle erillinen arvosana.</p>
-------------------	---

11 ARVIOINTI ERITYISOPETUKSESSA

<p>Erityisopiskelijan arvioinnissa noudatetaan samoja periaatteita kuin muiden opiskelijoiden. Tavoitteena on, että kaikki erityisopiskelijat saavat tutkintotodistuksen ja siirtyvät ammatillisen koulutuksen kautta työelämään. Mukautetuista tavoitteista tehdään merkintä tutkintotodistukseen, johon on merkitty *-merkillä osittain tai kokonaan mukautetuista tavoitteista suoritettavat opinnot. Jos opiskelija ei suorita kaikkia tutkintoon vaadittavia opintoja, voidaan hänelle antaa todistus suoritetuista opinnoista. Tällöin todistuksen liitteeksi annetaan kirjallinen selvitys siitä, mitä opiskelija parhaiten osaa.</p>	
Tehtävä	<p>Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijan oppimista ja työskentelyä tulee arvioida monipuolisesti (L630/98, 25§) Arvioinnin tehtävänä on opiskelijan ohjauksen lisäksi tuottaa tietoa opiskelijoiden osaamisesta opettajille, työnantajille ja jatko-opintoihin pyrkimistä varten.</p>
Tavoitteet	<p>Arvioinnin tulee tukea opiskelijan myönteisen minäkuvan kehittymistä ja vahvistamista sekä kasvua ammatti-ihmisenä. Arvioinnin on perustuttava opiskelijan omaan itsearviointiin sekä opiskelijan, opettajien ja työssäoppimisen ajalla työpaikkakouluttajien kanssa käytyyn arviointikeskusteluun.</p>
Arvioinnin kohteet	<p>Ammatillisen oppimisen arviointi kohdistuu oppimistuloksiin sekä oppimiseen. Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit johdetaan opetussuunnitelman ja tutkinnon tavoitteista. Opiskelijan tiedot ja taidot sekä niiden kehittyminen on arvioitava riittävän usein koulutuksen aikana ja koulutuksen päättyessä ja ne tulee näkyä henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa(HOJKS). Kun opiskelijan edistymistä seurataan niin henkilökohtaisia tavoitteita ja tukitoimia muutetaan tarpeen mukaan.</p>
Arvioinnin toteuttaminen	<p>Arviointi toteutetaan jatkuvina, vuorovaikutteisina ja ohjaavina keskusteluina, joissa arvioidaan opiskelijan edistymistä ja oppimistavoitteiden saavuttamista. Arviointi menetelmät tulee valita sen mukaan, miten ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja tukevat opiskelijan oppimista. Koska opiskelijat osaavat ilmaista osaamisensa eri tavoin, opiskelijalla on oltava mahdollisuus näyttää osaamisensa omalla tavallaan.</p>
Vaativuustasot	<p>Seuraavassa on määritelty mukautettu kiitettävän, hyvän ja tyydyttävän osaamisen tasot, joiden pohjalta on määritelty opintokokonaisuuksien arviointikriteerit</p>
Arvosana-asteikko	<p>Opiskelijan hyväksytyt arvosanat arvioidaan käyttäen asteikkoa: Kiitettävä, K5 mukautettu Hyvä, H3 mukautettu Tyydyttävä, T1 mukautettu Suoritettu, S Vapautus, V</p>

11.1 Mukautettu arviointi

Mukauttaminen tarkoittaa opetuksen ja oppimistavoitteiden sopeuttamista opiskelijan oppimisedellytysten tasolle. Opintokokonaisuuksien ja yksilöllisten tavoitteiden arviointikriteerit voidaan johtaa seuraavista yleisistä mukautetun arvioinnin kriteereistä:

Kiitettävä 5, mukautettu

Opiskelijan on katsottava kykenevän työllistymään tutkintoa vastaavalle ammattialalle ja koulutusohjelman mukaisesti avustaviin tehtäviin työtaitojen ja tiedollisen osaamisen puutteista huolimatta. Opiskelijan on osattava:

- käyttää työtehtäviinsä liittyviä tavallisempia työtapoja, työvälineitä ja materiaaleja sekä suoritua perustehtävistä
- toimia tutussa ympäristössä ja vuorovaikutustilanteissa
- käyttää omaksumiaan tietoja ja taitoja paljon harjoitelluissa, usein toistuvissa tilanteissa
- ohjattuna etsiä työtehtäviinsä liittyvää tietoa ja osattava esittää se omalla kommunikointitavallaan
- työskennellä pysyvissä ryhmätilanteissa ja ohjattuna arvioitava itseään ja annetun työtehtävän onnistumista
- noudattaa työaikoja, työturvallisuusohjeita, muita sopimuksia ja ohjeita sekä neuvotella poikkeamista rajatusta, yksilöllisesti suunnitelluissa työtilanteissa

Hyvä 3 – 4, mukautettu

Opiskelijan on katsottava pystyvän ohjattuna työllistymään tutkintoa vastaavalle ammattialalle henkilökohtaisten opetussuunnitelman mukaisesti yksilöllisesti valittuihin työtehtäviin. Opiskelijan on osattava:

- käyttää työtehtäviinsä liittyviä tavallisempia työtapoja, työvälineitä ja materiaaleja sekä suoritua perustehtävistä
- toimia harvoin muuttuvassa tutussa ympäristössä ja tutuissa vuorovaikutustilanteissa
- käyttää omaksumiaan tietoja ja taitoja paljon harjoitelluissa, usein toistuvissa tilanteissa
- pyytää tarvittaessa apua omalla kommunikointitavallaan
- sopeutua ohjaukseen ja työskentelyyn ryhmätilanteissa
- toimia annetun palautteen mukaisesti ja kysyä tarvittaessa lisäohjeita
- noudattaa avustettuna sovittuja työaikoja, työnsä edellyttämiä työturvallisuusohjeita, muita sopimuksia ja ohjeita osata kertoa poikkeamista

Tyydyttävä 1 - 2, mukautettu

Opiskelija tarvitsee opinnoissaan ja työssään jatkuvaa seurantaa ja ohjausta. Opiskelija on katsottava kykenevän työllistymään tutkintoa vastaavalle alalle tuettuun työhön tai yksilöllisesti järjestettyyn työtoimintaan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa viitotettujen suunnitelmien mukaisesti. Opiskelijan on osattava:

- tehdä yksilöllisesti valittuja, paljon harjoiteltuja työtehtäviä ja osattava käyttää niihin liittyviä työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja
- toimia tutussa ja pysyvässä ympäristössä ja tutuissa vuorovaikutustilanteissa
- havainnoida työnsä kulkua ja osattava keskeyttää työ ja viestiä tilanteesta omalla kommunikointitavallaan, kun suoritus poikkeaa ennalta harjoitellusta
- sopeutua ohjaukseen ja ryhmässä työskentelyyn
- kuunnella ja noudattaa annettuja ohjeita
- yksilöllisesti avustettuna noudattaa työaikoja, työnsä edellyttämiä turvallisuusohjeita, muita sopimuksia ja ohjeita

Lähde: Opiskelijan arvioinnin opas ammatilliseen koulutukseen, Opetushallitus 2003

MUKAUTETTU ARVIOINTI

Arviointi on suoritettava mukautettuihin tavoitteisiin suhteutettuna, jolloin tavoitteille on laadittava arviointikriteerit. Arvosana-asteikon on oltava sama kuin yleensä käytössä oleva.

Mukautetuista tavoitteista on tehtävä alaviitemerkintä tutkintotodistukseen.

(Ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet, luku 4)

Mukautettujen opintokokonaisuuksien kohdalle tehdään merkintä ja vastaavaan alaviitteeseen kirjataan: Opinnot suoritettu mukautetuilla tavoitteilla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 630/98 § 20 mukaisesti.

Mukautetut opiskelutavoitteet johdetaan siten, että mukautetun kiitettävän tavoitteet ovat vaatimustasoltaan alempia kuin T 1 -tason tavoitteet.

Kiitettävä 5	
Hyvä 4	
Hyvä 3	Opetussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitteet
Tyydyttävä 2	
Tyydyttävä 1	

Kiitettävä 5'	
Hyvä 4*	Mukautetut tavoitteet
Hyvä 3*	
Tyydyttävä 2*	
Tyydyttävä 1*	
* Opinnot suoritettu mukautetuilla tavoitteilla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 630/98 § 20 mukaisesti	

Lähde:

Opiskelijan arvioinnin opas ammatilliseen koulutukseen, Opetushallitus 2003
(s. 102 - 103)

OPPILAITOKSEN ARVIOINTIASTEIKKO, mukautettu arviointi	
Kiitettävä 5*	
Hyvä 4*	
Hyvä 3*	
Tyydyttävä 2*	
Tyydyttävä 1*	
S = Suoritettu	
V = Vapautus	

12 OPINTO-OHJAUS

Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada riittävästi ja monipuolisesti henkilökohtaista ja muuta tarpeellista ohjausta ja tukea sekä opiskelussa että muissa mahdollisissa ongelmissa.

Päävastuu opinto-ohjauksesta on ryhmän ohjaajalla.

Opinto-ohjauksen tavoitteena on perehdyttää opiskelija opiskeluympäristöön ja oppilaitoksen eri toimintoihin ja tukipalveluihin.

Keskeisenä sisältönä on:

- oppilaitokseen, sen ympäristöön, toimintayksiköihin ja henkilökuntaan tutustuminen
- oppilaitoksen tarjoamiin erityisasiantuntijapalveluihin tutustuminen ja palvelujen tarkoituksenmukaisen käytön oppiminen
- ohjata ja rohkaista opiskelijaa mielekkääseen vapaa-ajan viettoon ja osallistumaan erilaisiin tapahtumiin

Tavoitteena on myös, että opiskelijalla on tietoa opintojen muodostumisesta ja riittävästi tietoa koulutuksesta opiskelun alussa ja sen aikana

Keskeisenä sisältönä on:

- ohjata opiskelijaa löytämään omat henkilökohtaiset oppimistavoitteensa ja opiskelumotivaationsa
- ohjata opiskelijaa löytämään omia vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan sekä tukea ammatti-identiteetin muodostumista
- auttaa opiskelijaa arvioimaan reaalisesti omaa opiskeluaan ja oppimistaan
- itsearviointi
- ohjata opiskelijaa saamaan kokemuksia työelämästä ja ammasteista
- tukea opiskelijaa itsenäistymisprosessissa ja tulevaisuuden suunnittelussa

Opetukseen ja ohjaukseen liittyy opiskelijan kokonaiskuntoutus, johon kuuluu toiminnallinen, psyykinen ja sosiaalinen kuntoutus. Näin opiskelijalle annetaan mahdollisuus löytämään uusia valmiuksia käytännön elämässä selviytymiseen.

Opinto-ohjausta ja kuntoutusta varten on opiskelijan ja opettajan tukena psykologin ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut.

Yhteistyössä opiskelijan, hänen opettajansa, ohjaansa ja tarvittavien asiantuntijaryhmän jäsenten kesken määritellään opiskelijan henkilökohtaiset kuntoutustarpeet. Kuntoutus jatkaa aiemmilla kouluasteilla aloitettua kokonaiskuntoutusta. Tarvittaessa asiantuntijaryhmää laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle. Kuntoutus on kiinteä osa opiskelijan opiskelua, ja se voi tapahtua koulupäivien aikana tai niiden ulkopuolella.

Kuntoutuksen tavoitteet, menetelmät ja toteuttavat tahot määritellään HOJKSissa.

Suunnitelman laadinta edellyttää tiivistä yhteistyötä opiskelijan vanhempien lähityöntekijöiden ja kotikunnan laajan palveluverkoston kanssa. Yhteistyön pohja luodaan jo opiskelun alkuvaiheessa ja tiivistä yhteistyötä tehdään opintojen päättymiseen saakka.

13 HENKILÖKOHTAINEN OPISKELUSUUNNITELMA

AMERN07MNA

HENKILÖKOHTAINEN OPISKELUSUUNNITELMA

Opiskelijan nimi _____ Winha-tunnus _____

Ryhmänohjaaja _____

		hyväksiluku		LV 2007 - 2008		LV 2008 - 2009		LV 2009 - 2010	
		suunn.	toteutunut arvosana	suunn. jakso	toteutunut arvosana	suunn. jakso	toteutunut arvosana	suunn. jakso	toteutunut arvosana
AMMATILLISET OPINNOT	90 ov								
MUSIIKIN PERUSVALMIUDET 10 ov									
Musiikin historia ja tyylilajit	10 ov								
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN 15 ov									
Musiikin teoria	10 ov								
Säveltäminen	5 ov								
INSTRUMENTTITAITOT 30 OV									
Laulu ja äänenmuodostus	11 ov								
Laulu ja äänenmuodostus, työssäopp. 1	2 ov								
Laulu ja äänenmuodostus, työssäopp. 3	2 ov								
Soitto ja soitonoppi	11 ov								
Soitto ja soitonoppi, työssäoppiminen 1	2 ov								
Soitto ja soitonoppi, työssäoppiminen 4	2 ov								
YHTYE- JA ORKESTERITAITOT 20 OV									
Kuorolaulu	4 ov								
Kuorolaulu, työssäoppiminen 2	2 ov								
Kuorolaulu, työssäoppiminen 3	2 ov								
Kuorolaulu, työssäoppiminen 4	2 ov								
Kuorolaulu, työssäoppiminen 5	4 ov								
Yhteissoitto	6 ov								
TOIMIMINEN MUUSIKON ERI TYÖPÄRISTÖISSÄ 5 ov									
Muusikon työympäristöt, työssäopp. 2	2 ov								
Muusikon työympäristöt, opinnäytetyö	3 ov								
VALINNAISET AMMATILLISET OPINNOT 10 ov									
Instrumenttitaitojen kehittäminen 5 ov									
Instrumenttitaitojen kehittäminen	5 ov								
Produktiivinen 5 ov									
Produktiivinen, opinnäytetyö	5 ov								
YHTEENSÄ 90 ov									
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 10 ov									
Maalauksen työpaja	5 ov								
Kädentaitojen työpaja	5 ov								
Kankaanmaalauksen työpaja	2 ov								
Keramiikan työpaja	3 ov								
SIIRTO									

		hyväksiluku		LV 2007 - 2008		LV 2008 - 2009		LV 2009 - 2010	
		suunn.	toteutunut arvosana	suunn. jakso	toteutunut arvosana	suunn. jakso	toteutunut arvosana	suunn. jakso	toteutunut arvosana.
SIIRTO									
YHTEISET OPINNOT	20 ov								
PAKOLLISET									
ÄIDINKIELI									
Äidinkieli 1	1 ov								
Äidinkieli 2	2 ov								
Äidinkieli 3	1 ov								
Ruotsi									
Ruotsi 1	1 ov								
ENGLANTI									
Englanti 1	1 ov								
Englanti 2	1 ov								
MATEMATIIKKA									
Matematiikka 1	1 ov								
Matematiikka 2	2 ov								
FYSIIKKA JA KEMIA									
Fysiikka 1	1 ov								
Kemia 1	1 ov								
YHTEISKUNTA-, YRITYS- JA TYÖELÄMÄTIETO									
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto	1 ov								
TERVEYSTIETO									
Terveystieto 1	1 ov								
LIIKUNTA									
Liikunta 1	1 ov								
TAIDE JA KULTTUURI									
Taide ja kulttuuri	1 ov								
VALINNAISET, yhteiset, 4 ov									
Vesiliikunta	2 ov								
Ratsastus	2 ov								
Suunnittelu- ja tarkistuspäivä									
Opiskelijan puumerkki									
Ryhmänohjaajan puumerkki									

14 YHTEISET OPINNOT

14.1 Äidinkieli 4 ov

Äidinkieli 1, 1 ov

Ammatin kielenkäyttö ja oppimaan oppiminen
(integroitu opetus: sanasto, termit, hakulomakkeet)

Äidinkieli 2, 2 ov

Kielen ja kulttuurin tuntemus
(elämyksellinen opetus: draama, kirjallisuus)

Äidinkieli 3, 1 ov

Työelämän kielenkäyttötilanteet

Keskeinen sisältö	<p>Osa suomen kielen opetuksesta voidaan järjestää muihin oppiaineisiin integroituna ja vaihtoehtoisia työmenetelmiä kokeillen. Opiskelijat voivat harjoitella yhteistyötilanteita opiskelu- ja työyhteisössä eri tavoin järjestetyissä ja ohjatuissa käytännön tilanteissa. Tällaista on esimerkiksi, musiikkialan ammattisanaston läpikäyminen taideaineiden yhteydessä, vuorovaikutustilanteiden dokumentointi ja yhteinen arvioiminen sekä asiakaspalvelutilanteisiin tutustuminen sovitusti työssäoppimisjaksoilla, ekskursioilla Kaarisillan omassa musiikkitalossa.</p> <p>Musiikkialan perussanaston hallintaa tulisi harjoitella musiikin opetteluun ohessa. Opettajien tulisi kiinnittää erityistä huomiota ammattisanaston käyttämiseen opetuksessa. Opiskelija harjaantuu hyödyntämään musiikkialan ammattilehtiä ja muita viestintävälineitä</p> <p>Opiskelijan oman kielen ja kulttuurin tuntemusta tulisi kehittää oppimisen eri keinoin. Kirjallisuuden klassikoihin tutustuminen eri tavoin on yksi Kaarisillassa jo käytetyistä. Kirjallisuuteen voi lisäksi tutustua teatterikäynneillä ja omia näytelmä- ja musiikkiprojekteja toteuttaen. Kirjallisuutta, elokuvia, sarjakuvia, ym. mediaa voi käyttää opetuksen esimerkkeinä (esimerkiksi musiikkitehtävän lähtökohtana, pohjustuksena), itsenäistä tutustumista niihin voi tukea mm. hankkimalla selkokielistä kirjallisuutta ja tarjoamalla opastusta internetin käyttöön ja tiedonhakuun. Kulttuuritapahtumiin osallistumalla (sekä yleisönä että esiintyjänä) opiskelija hahmottaa paitsi kulttuurimme kielellisiä aspekteja, myös musiikkimaailman rakentumista ja omaa paikkaansa siinä. Aktiivisesti yhteiskunnassa toimimalla opiskelija tekee tunnetuksi myös omaa kulttuuriaan.</p>
-------------------	---

Arviointitasot	
Kiitettävä, K5	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- osaa opiskelu- ja työyhteisössä puhua ja toimia tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti yhteistyötilanteissa (ryhmissä, tiimeissä, asiakaspalvelutilanteissa)- ymmärtää musiikin alaan liittyvien tekstien ja termien keskeiset käsitteet, olennaisen sisällön ja tekstien tarkoituksen- osaa erottaa pää- ja sivuasiat toisistaan, purkaa syy- ja seuraussuhteita ja tekee johtopäätöksiä lukemastaan- osaa hankkia tietoa eri lähteistä nykyaikaista teknologiaa hyödyntäen- suhtautuu tietoon kriittisesti (osaa valikoida, arvioida ja tulkita tietoa eri näkökulmista ja välittää sitä suullisesti ja kirjallisesti)- osaa arvioida omaa äidinkielen taitoaan ja kehittää sitä jatkuvasti- osaa käyttää puheenvuoroja, perustella mielipiteensä ja ehdotuksensa, kuunnella aktiivisesti toisia ja ilmaista ajatuksiaan ymmärrettävästi.- omalta osaltaan vaikuttaa hyvän viestintäilmapiirin syntymiseen ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseen- kykenee kielellisessä ja sanattomassa viestinnässä kohteliaisuuteen ja joustavuuteen ja muuttamaan omaa kielenkäyttöään tilanteen mukaiseksi.- pystyy tulkitsemaan myös sanatonta viestintää ja osoittaa suvaitsevaisuutta ja tasa-arvoa erilaisia viestijöitä ja viestintätapoja kohtaan- osaa käyttää musiikkialan perussanastoa toimiessaan työyhteisössä ja asiakaspalvelussa- osaa laatia ammattinsa ja yhteisönsä tavallisimmat kirjalliset työt sekä hallitsee puheviestintätilanteet- osaa toimia työnhakutilanteissa ja laatia työpaikanhakuun liittyvät asiakirjat.- osaa hyödyntää musiikkialan ammattilehtiä ja muita viestintävälineitä.- osaa välittää tietoa muille ymmärrettävässä muodossa niin suullisesti kuin kirjallisestikin- osaa kehittää jatkuvasti viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja osallistuu työpaikkansa viestinnän kehittämiseen.- ymmärtää kielellisiä juuriaan- ymmärtää kielen ja kulttuurin merkityksen oman identiteettinsä kehittämisessä ja henkisessä hyvinvoinnissaan sekä työyhteisön henkilöstön ja sidosryhmien toiminnassa- osaa hankkia itseään rikastuttavia kokemuksia ja elämyksiä kirjallisuuden, teatterin, elokuvan ym. median käyttäjänä- osaa analysoida ja tulkita kaunokirjallisiakin tekstejä- ymmärtää suomalaisen puhekulttuurin ominaispiirteitä sekä äidinkielen ja kaksi- ja monikielisyyden ja monikulttuurisuuden merkityksen, niin että hän osaa ottaa nämä huomioon yksityisissä ja työelämän viestintätilanteissa

Hyvä, H3	<ul style="list-style-type: none">- ymmärtää musiikkialaan liittyvien tekstien ja termien keskeiset käsitteet, olennaisen sisällön ja tekstien tarkoituksen- osaa arvioida omaa äidinkielen taitoaan ja kehittää sitä jatkuvasti- osaa käyttää puheenvuoroja, perustella mielipiteensä ja ehdotuksensa, kuunnella toisia ja ilmaista ajatuksiaan ymmärrettävästi.- pystyy tulkitsemaan myös sanatonta viestintää- osaa käyttää musiikkialan perussanastoa- osaa laatia ammattinsa ja yhteisönsä tavallisimmat kirjalliset työt- osaa välittää tietoa muille ymmärrettävässä muodossa niin suullisesti kuin kirjallisestikin- osaa hankkia kokemuksia ja elämyksiä kirjallisuuden, teatterin, elokuvan ym. median käyttäjänä
Tyydyttävä, T1	Vrt.Kiitettävä, K5, mukautettu

Arviointitasot, mukautettu arviointi

Kiitettävä, K 5 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja -taitoja mahdollisimman itsenäisesti- viestii eri tilanteissa tilanteeseen sopivalla tavalla- kykenee ohjatusti tuottamaan tekstiä ja osaa tehdä mallin mukaisen asia- tai tekstikokonaisuuden- ilmaisee mielipiteensä ja perustelee sen- tuntee alansa perussanastoa- ottaa osaa ohjatusti yhteistyö- ja asiakaspalvelutilanteisiin- osaa hankkia tietoa omalla tavallaan esimerkiksi haastattelemalla ja lukemalla oman alansa kirjaa- asennoituu myönteisesti oppiaineeseen
-------------------------------	---

Hyvä, H3 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- saavuttaa osan oppiaineen perustiedoista ja -taidoista ohjattuna- toimii asiallisesti, vaikka ei kielellisesti ilmaisisi itseään- pystyy ohjattuna ilmaisemaan mielipiteensä ja asiakokonaisuuden- osaa hankkia tietoa esimerkiksi kysymällä ja/tai etsimällä sitä tutusta kirjasta- tuntee jonkin verran oman alansa perussanastoa ja symboleita- kykenee ohjatusti kirjoittamaan pienen tekstin- pystyy keskustelun avulla tunnistamaan vahvat ja heikot taitonsa- asennoituu myönteisesti oppiaineeseen
Tyydyttävä, T1 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- hallitsee joitakin oppiaineen perustietoja ja -taitoja tuettuna- pystyy kommunikoimaan omalla tavallaan- osaa avustettuna toimia ohjeiden mukaan ja tulla erilaisiin tilanteisiin- ymmärtää annettuja ei-kirjallisia ohjeita- osaa avustettuna jäljentää tietoa esim. symboleita- kykenee kertomaan omat henkilötietonsa esimerkiksi suullisesti- pystyy toistamaan puhuttua asiaa sekä tunnistamaan oman alansa perussanastoa ja symboleja- pystyy avustettuna arvioimaan työtään esimerkiksi käyttämällä vaihtoehtoja kyllä – ei

14.2. Englanti (A kieli) 2 ov

Englanti 1, 1 ov

Englanti 2, 2 ov

Keskeinen sisältö	<p>Yksityishenkilönä toimiminen kansainvälisessä maailmassa. Työntekijänä toimiminen kansainvälisessä työyhteisössä.</p> <p>Opinnoissa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ekskursioita ja retkiä: esim. tutustuminen englanninkieliseen vastaavaan oppilaitokseen. Keskeistä on myös oman toiminnan esittely paikanpäällä, ammattisanasto, työturvallisuus ja ohjeet.</p>
-------------------	--

Arviointitasot	
Kiitettävä, K5	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- selviytyy arkielämän puhetilanteista ja osaa kuvata tapahtumia, kokemuksiaan, toiveitaan ja pyrkimyksiään sekä osaa kertoa maastaan ja kulttuuristaan- ymmärtää keskeiset ajatukset tavanomaisesta, normaalitempoisesta puheesta ja henkilökohtaisista kirjeistä ja viesteistä sekä osaa tarvittaessa pyytää tarkennuksia- pystyy osallistumaan keskusteluun ja kirjoittamaan henkilökohtaisia kirjeitä ja viestejä aiheista, jotka ovat tuttuja ja henkilökohtaisesti kiinnostavia ja koskevat arkipäivän elämää, esimerkiksi perhettä, harrastuksia, matkustamista ja ajankohtaisia asioita- osaa viestiä asiallisesti ja kohteliaasti oman alansa asiakaspalvelutilanteissa työntekijänä sekä kasvotusten että puhelimesta.- osaa esitellä musiikkialan tuotteita ja palveluita sekä keskustella niistä asiakkaan kanssa, muun muassa vastaamalla tuotteita ja palveluksia koskeviin tavallisiin kysymyksiin- osaa kertoa tutuissa tilanteissa työpaikastaan, työstään, työtehtävistä vieraskieliselle työtoverille tai vierailijalle- osaa kertoa oman maan työpaikkakulttuuriin, myös työturvallisuuteen ja ympäristön huomioon ottamiseen, kuuluvista normeista ja tavoista sekä tuntee keskeiset kohdekielialueen vastaavat normit ja tavat- ymmärtää työhön ja tuotteeseen liittyviä kirjallisia ja suullisia ohjeita- ymmärtää työstä annettua palautetta, soveltaa tietojaan ja taitojaan ja perustelee tarvittavat ratkaisut- pystyy toimimaan kansainvälisissä työyhteisöissä, jolloin hänen on osattava kysymällä hankkia työhönsä liittyviä lisäohjeita ja osattava lukea musiikkialan kirjallisuutta- käyttää tarvittaessa myös uusinta teknologiaa- osaa kirjoittaa työhönsä liittyviä yksinkertaisia, yhtenäisiä tekstejä, kuten tilauksia, ohjeita ja viestejä
Hyvä, H3	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- selviytyy arkielämän puhetilanteista- ymmärtää keskeiset ajatukset tavanomaisesta, normaalitempoisesta puheesta ja henkilökohtaisista kirjeistä

	<ul style="list-style-type: none">- pystyy osallistumaan keskusteluun- osaa viestiä asiallisesti ja kohteliaasti sekä kasvatusten että puhelimesta.- osaa kertoa tutuissa tilanteissa työpaikastaan, työstään, työtehtävistä vieraskieliselle työtoverille tai vierailijalle
Tyydyttävä T1	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja -taitoja mahdollisimman itsenäisesti- osaa toimia tutuissa vuorovaikutustilanteissa asiallisesta- osaa lyhyesti kertoa itsestään ja ammattialastaan suullisesti ja /tai kirjallisesti- osaa täyttää yksinkertaisia henkilötietolomakkeita- tunnistaa helppoja omaan elämään liittyviä suullisia ja /tai kirjallisia viestejä- tunnistaa lyhyitä, selkeitä ja yksinkertaisia omaan työhön sekä työturvallisuuteen liittyviä kirjallisia ja suullisia viestejä- osaa hakea ennakoitavissa olevaa tietoa esim. ruokalistaista, aikatauluista ja esitteistä- omaa positiivisen asenteen vieraan kielen opiskeluun

Arviointitasot, mukautettu arviointi	
Kiitettävä, K5 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja -taitoja - mahdollisimman itsenäisesti - osaa toimia tutuissa vuorovaikutustilanteissa asiallisesta - osaa lyhyesti kertoa itsestään ja ammattialastaan suullisesti ja /tai kirjallisesti - osaa täyttää yksinkertaisia henkilötietolomakkeita - tunnistaa helppoja omaan elämään liittyviä suullisia ja /tai kirjallisia viestejä - tunnistaa lyhyitä, selkeitä ja yksinkertaisia omaan työhön ja työturvallisuuteen liittyviä kirjallisia ja suullisia viestejä - osaa hakea ennakoitavissa olevaa tietoa esim. ruokalistoista, aikatauluista ja esitteistä - omaa positiivisen asenteen vieraan kielen opiskeluun
Hyvä, H3 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa osan oppiaineen perustiedoista ja -taidoista ohjattuna - osaa toimia helppoissa, rutiinomaisissa vuorovaikutustilanteissa asiallisesti - osaa ilmaista itseään helppoissa vuorovaikutustilanteissa (esim. esittely ja tervehdykset) jollain tavalla - osaa mallin avulla täyttää yksinkertaisia henkilötietolomakkeita - tunnistaa helppoja omaan elämään liittyviä suullisia viestejä - tunnistaa lyhyitä, selkeitä ja yksinkertaisia työturvallisuuteen liittyviä suullisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaan - osaa ohjatusti hakea ennakoitavissa olevaa tietoa esimerkiksi ruokalistoista, aikatauluista ja esitteistä
Tyydyttävä T1 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee joitakin oppiaineen perustietoja ja -taitoja tuettuna - tarvitsee opinnoissaan jatkuvaa seurantaa ja ohjausta - osaa esitellä itsensä jollain tavalla - kykenee tuettuna tekemään yksilöllisesti valittuja yksinkertaisia harjoituksia - tunnistaa joitakin helppoja omaan elämään liittyviä sanoja ja sanontoja

14.3 Ruotsi (B kieli) 1 ov

Keskeinen sisältö	Kieliopinnoissa niin suuri osa kuin mahdollista olisi hyvä toteuttaa käytännön harjoitteluna, koulun vieraskielistenyhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä ja osana ekskursioita. Koska tavoitteena on oman ammattisanaston kartuttaminen ja omasta työstä ja kulttuurista kertominen, opiskelija voi esimerkiksi valmistaa vieraskielisen CV:n, painotuotteen tai digitaalisenä versiona, osaksi portfolioa.
-------------------	--

Arviointitasot	
Kiitettävä, K5	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa esittää yksinkertaisia kysymyksiä ja vastata käsiteltäessä välitöntä, konkreettista ympäristöä ja häntä itseään, kun puhekumppani puhuu hitaasti ja selkeästi - osaa pyytää tarvittaessa selvennystä - osaa viestiä suullisesti ja sanatonta viestintää käyttäen esimerkiksi esittäytyessään, tehdessään ostoksia ja hankkiessaan matkalippuja ja majoitusta - ymmärtää muun muassa yksinkertaisia sanontoja ja lauseita sisältäviä ohjeita, mainoksia ja luetteloja, jotka liittyvät niin yksityis- kuin työelämänkin hyvin tuttuihin aiheisiin - osaa kirjoittaa lyhyitä, yksinkertaisia, henkilökohtaisia viestejä, kuten kortteja, ja täyttää yksinkertaisia, standardin mukaisia työhön liittyviä ja henkilötietolomakkeita - osaa vastaanottaa työhön liittyviä suullisia ja kirjallisia viestejä ja toimia tilanteen vaatimalla tavalla itsenäisesti tai toisten avustuksella
Hyvä, H3	<ul style="list-style-type: none"> - osaa esittää yksinkertaisia kysymyksiä - ymmärtää muun muassa yksinkertaisia sanontoja ja lauseita sisältäviä ohjeita, mainoksia ja luetteloja, jotka liittyvät tuttuihin aiheisiin - osaa kirjoittaa lyhyitä, yksinkertaisia, henkilökohtaisia viestejä
Tyydyttävä, T1	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja -taitoja mahdollisimman itsenäisesti - tunnistaa helppoja omaan elämään liittyviä suullisia ja/tai kirjallisia viestejä - osaa toimia tutuissa, paljon harjoitelluissa vuorovaikutus- / asiakaspalvelutilanteissa asiallisesti - osaa ilmaista itseään jonkin verran joko suullisesti ja/tai kirjallisesti toisella kotimaisella kielellä - tunnistaa lyhyitä, selkeitä ja yksinkertaisia omaan työhön liittyviä suullisia ja kirjallisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaan - osaa täyttää suurimman osan tavallisesta henkilötietolomakkeesta - osaa ohjatusti hakea rutiininomaista oman alan tietoa esimerkiksi aikatauluista ja esitteistä

Arviointitasot, mukautettu arviointi

<p>Kiitettävä, K5 mukautettu</p>	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja -taitoja mahdollisimman itsenäisesti - tunnistaa helppoja omaan elämään liittyviä suullisia ja/tai kirjallisia viestejä - osaa toimia tutuissa, paljon harjoitelluissa vuorovaikutus-/asiakaspalvelutilanteissa asiallisesti - osaa ilmaista itseään jonkin verran joko suullisesti ja/tai kirjallisesti toisella kotimaisella kielellä - tunnistaa lyhyitä, selkeitä ja yksinkertaisia omaan työhön liittyviä suullisia ja kirjallisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaan - osaa täyttää suurimman osan tavallisesta henkilötietolomakkeesta - osaa ohjatusti hakea rutiininomaista oman alan tietoa esimerkiksi aikatauluista ja esitteistä
<p>Hyvä, H3 mukautettu</p>	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa osan oppiaineen perustiedoista ja -taidoista ohjattuna - osaa toimia helpoissa, paljon harjoitelluissa asiakaspalvelutilanteissa asiallisesti - osaa mallin avulla täyttää yksinkertaisen henkilötietolomakkeen - tunnistaa helppoja omaan elämään liittyviä suullisia viestejä - osaa jollain tavalla ilmaista itseään helpoissa vuorovaikutustilanteissa (esim. itsensä esittely ja tervehdykset) - osaa ohjatusti hakea tietoa esimerkiksi ruokalistoista, aikatauluista ja esitteistä - tunnistaa lyhyitä, selkeitä ja yksinkertaisia omaan työhön liittyviä suullisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaan
<p>Tyydyttävä, T1 mukautettu</p>	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee joitakin oppiaineen perustietoja ja -taitoja tuettuna - tarvitsee opinnoissaan jatkuvaa seurantaa ja ohjausta - kykenee tekemään yksilöllisesti valittuja helppoja ja yksinkertaisia harjoituksia (esim. sanojen yhdistely) - osaa jollain tavalla ilmaista itseään helpoissa vuorovaikutustilanteissa (esim. itsensä esittely ja tervehdykset) - tunnistaa joitakin helppoja, rutiininomaisia omaan elämään liittyviä sanoja ja sanontoja

14.4 Matematiikka 3 ov

<p>Matematiikka 1, 1 ov Matematiikka ja työelämä (liike-elämä, tilavuudet, pinta-alat, mittayksiköt, taskulaskimen käyttö)</p> <p>Matematiikka 2, 2 ov Hintavertailu – osaksi portfoliota (peruslaskutoimitukset, prosenttilasku, taskulaskimen käyttö, kustannusmerkit)</p>	
Keskeinen Sisältö	<p>Ammatissa esiintyvien matemaattisten tehtävien ratkaisu käyttäen hyväksi peruslaskutoimituksia, mallintamista, Laskimien, tietokoneen käyttö</p> <p>Arki- ja työelämässä tarvittava talousmatematiikka</p> <p>Tavallisimmat musiikkialalla esiintyvät matemaattiset ongelmat</p> <p>Musiikkialaa koskevat tilastot ja taulukot.</p>
Arviointitasot	
Kiitettävä, K5	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa tulevassa ammatissaan monipuolisesti soveltaa matematiikkaa ja käyttää sitä ongelmanratkaisussa - osaa sujuvasti peruslaskutoimitukset, kuten prosenttilaskenta ja yksiköiden muuntaminen, ammattiinsa liittyvissä tehtävissä - osaa ilmaista suureiden välisiä yhteyksiä kirjainlausekkeiden avulla ja muotoilla työ- ja arkielämän ilmiöitä matemaattisiksi malleiksi, kuten yhtälöiksi, lausekkeiksi, taulukoiksi ja piirroksiksi - osaa ratkaista matemaattisia tehtäviä yhtälöillä, päättelemällä ja kuvaajien avulla - osaa soveltaa geometriaa esimerkiksi laskea pinta-aloja ja tilavuuksia ja käyttää mittakaavaa - osaa käyttää laskimia ja tietokonetta tehtävien ratkaisuisa - osaa arvioida saatujen tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä - osaa itsenäisesti kerätä tietoa ja laatia tiedoista omaa alaansa koskevia tilastoja, taulukoita ja kuvaajia - osaa lukea ja tulkita tilastoja - osaa soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa, kuten kustannus-, verotus- ja lainalaskelmia
Hyvä, H3	<ul style="list-style-type: none"> - osaa sujuvasti peruslaskutoimitukset, kuten prosenttilaskenta ja yksiköiden muuntaminen, ammattiinsa liittyvissä tehtävissä - osaa soveltaa geometriaa, esimerkiksi laskea pinta-aloja ja tilavuuksia ja käyttää mittakaavaa - osaa käyttää laskimia ja tietokonetta tehtävien ratkaisuisa - osaa arvioida saatujen tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä
Tyydyttävä, T1	Vrt. Kiitettävä, K5, mukautettu

Arviointitasot, mukautettu arviointi	
Kiitettävä, K5 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja –taitoja mahdollisimman itsenäisesti - osaa ohjattuna käyttää matematiikka apuna arkipäivän ja oman ammattialan tavallisimpien ongelmien ratkaisussa - osaa laskea helppoja yhteenlaskuja päässä lukuvälillä 0-50 - osaa yhteen- ja vähennyslaskuja paperilla tai havaintovälineiden avulla kokonaisluvuilla lukuvälillä 0-50 - osaa 1-5 sekä 10 kertotaulun - osaa laskea jako- ja kertolaskuja laskukoneella - tuntee prosenttikäsitteen 50 % ja 100 % ja osaa käyttää sitä ohjatusti - ymmärtää murtoluvut $\frac{1}{2}$ ja $\frac{1}{4}$ ja osaa käyttää niitä ohjatusti - osaa käyttää laskinta peruslaskuissa - osaa mitata ja tietää tavallisimmat omaan ammattiin liittyvät mittayksiköt - osaa lukea helppoja omaa alaa koskevia tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ohjatusti (esim.) - osaa laskea ohjatusti materiaali- ja valmistuskustannuksia tekemilleen töille - osaa ohjattuna arvioida matemaattisen ratkaisun oikeellisuutta ja luotettavuutta sekä suuruusluokan - ymmärtää erilaisten etäisyyksien suuruusluokkia - tuntee analogisen ja digitaalisen kellon - tuntee rahan arvon - opiskelija asennoituu matematiikkaan myönteisesti ja yritteliäästi ja oppii huomaamaan, että matematiikka on arkipäiväinen ilmiö
Hyvä, H3 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa osan oppiaineen perustiedoista ja –taidoista ohjattuna - osaa ohjattuna ja paljon harjoiteltuaan käyttää matematiikkaa apuna helpoissa arkipäivän ja joissakin oman ammattialan ongelmien ratkaisussa - osaa laskea yhteen- ja vähennyslaskuja lukuvälillä 0-20 apuvälineiden avulla - osaa helppoja yhteenlaskuja päässä kokonaisluvuilla lukuvälillä 0-20 - osaa käyttää laskinta peruslaskuissa ohjatusti - tuntee kellon tasatunnit ja $\frac{1}{2}$ tunnit - osaa käyttää tavallisimpia omassa ammatissa tarvittavia mittayksiköitä ohjatusti - tunnistaa eurot - ymmärtää ohjattuna joitakin erilaisia suuruusluokkia - ymmärtää havainnollistettuna murtoluvut $\frac{1}{2}$ ja $\frac{1}{4}$ ja osaa käyttää niitä ohjatusti
Tyydyttävä, T1 mukautettu	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee joitakin oppiaineen perustietoja ja –taitoja tuettuna - osaa numerot 0-10 - osaa laskea yhteen- ja vähennyslaskuja kokonaisluvuilla lukuvälillä 0-10 havaintovälineiden avulla - on orientoitunut aikaan - osaa jäljentää mallista - ymmärtää, että euro on rahayksikkö - osaa mitata omissa työtehtävissään tarvittavilla tavallisimmilla mitoilla yksilöllisesti ohjattuna

	<ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää, että $\frac{1}{2}$ on puolet kokonaisuudesta ohjatusti ja havainnollisesti esitettynä - osaa käyttää laskinta peruslaskuissa ohjatusti - kykenee yksilöllisesti ohjattuna laskemaan joitakin helppoja omaan alaan liittyviä laskutoimituksia
--	---

14.5 Fysiikka ja kemia 2 ov

Fysiikka 1, 1 ov

Portfoliokurssi (työssäoppimistuloksia, materiaalioppia)

Kemia 1, 1 ov

Tuotteen elinkaari-projektityö

Keskeinen sisältö	<p>Opiskelussa tulisi ottaa huomioon oppilaan ammattitaidon kannalta keskeiset fysiikan ja kemian ilmiöt.</p> <p>Opiskelija tutustuu ammattinsa kannalta tärkeimpiin fysiikan lainalajiin, esimerkiksi lämmön siirtyminen, ilman kosteus ja lämpölaajeneminen.</p> <p>Käytettävien sähkölaitteiden turvallisuus ja taloudellisuus. Musiikkialalla käytettävien aineiden ja materiaalien sekä tuotteiden merkintöjen terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät, toimiminen merkintöjen edellyttämällä tavalla</p> <p>Osa kemian opinnoista voidaan toteuttaa integroidusti muiden oppiaineiden kanssa, osa projektioppimisella. Kunkin opiskelijan tulisi osallistua projekti työhön, jossa ryhmä/pienryhmät tutustuvat jonkun yleisimmin käytettävän työskentelymateriaalin syntyyn ja hävittämiseen paikkakunnan tarjoamien mahdollisuuksien mukaan</p>
-------------------	---

Arviointitasot

Kiihtävä, K5	<p>Opiskelijan on osattava</p> <ul style="list-style-type: none"> - ammattinsa kannalta tärkeimmät fysiikan lainalaisuudet, esimerkiksi lämmön siirtyminen, ilman kosteus ja lämpölaajeneminen. - käyttää tarvitsemiaan sähkölaitteita turvallisesti ja taloudellisesti - työskennellä ergonomisesti, mitä varten hänen on tunnettava ergonomiaan liittyvää fysiikkaa - työssään ottaa huomioon ympäristön ja ammatin kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä - tunnettava tavallisimpien alkuaineiden ja yhdisteiden (esimerkiksi happi, typpi, vety, hiili ja sen oksidit, tärkeimmät hapot, emäkset, suolat, hiilihydraatit, rasvat, valkuaisaineet) kemiallisia ominaisuuksia - ottaa huomioon työturvallisuuden - työssään ja yksityiselämässä toimiessaan ottaa huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästäen - tulkita fysiikan ja kemian mittaustuloksia ja tehdä niistä johtopäätöksiä - arvioida saatujen mittaustulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä
--------------	--

	<ul style="list-style-type: none">- dokumentoida tulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina tai kuvaajina- itsenäisesti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä, suhtautua tietoon kriittisesti ja muokata sitä käytännölliseen muotoon- soveltaa fysiikan ja kemian tietojaan käyttämällä taloudellisia ja ympäristöä säästäviä työtapoja ja tekniikoita
Hyvä, H3	<ul style="list-style-type: none">- ammattinsa kannalta tärkeimmät fysiikan lainalaisuudet- käyttää tarvitsemiaan sähkölaitteita turvallisesti- työskennellä ergonomisesti- työssään ja yksityiselämässä toimiessaan ottaa huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästään- itsenäisesti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä
Tyydyttävä, T1	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja -taitoja mahdollisimman itsenäisesti- tietää tavallisimpia omaan alaan liittyviä fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä- opiskelijalla on käsitys siitä miten fysiikka ja kemia liittyvät hänen ammattialaansa (esim. lämpölaajeneminen ja pH)- osaa ohjattuna tehdä yksinkertaisia fysiikan ja kemian harjoitustöitä- osaa ohjattuna käyttää ja säilyttää työtehtävissä tarvittavia aineita ja työvälineitä oikein ja hävittää jätteet ohjeiden mukaisesti- tunnistaa keskeisiä oman ammattialan aineryhmiä ja ymmärtää niiden fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä- tietää tavallisimmat ongelmajätteet- tunnistaa varoitusmerkit ja ymmärtää niiden merkityksen- noudattaa annettuja työturvallisuusohjeita- hallitsee sähköturvallisuusmääräysten pääkohdat- hallitsee kemian alan työturvallisuuden pääpiirteittäin- osaa tehdä ja kirjata omalla ammattialalla tarvittavia mittauksia ohjatusti- tietää tavallisimmat energiamuodot- osaa ohjattuna lajitella jätteitä

Arviointitasot, mukautettu arviointi

<p>Kiitettävä, K5 mukautettu</p>	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa oppiaineen joitakin perustietoja ja -taitoja mahdollisimman itsenäisesti - tietää tavallisimpia omaan alaan liittyviä fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä - opiskelijalla on käsitys siitä miten fysiikka ja kemia liittyvät hänen ammattialaansa (esim. lämpölaajeneminen ja pH) - osaa ohjattuna tehdä yksinkertaisia fysiikan ja kemian harjoitustöitä - osaa ohjattuna käyttää ja säilyttää työtehtävissä tarvittavia aineita ja työvälineitä oikein ja hävittää jätteet ohjeiden mukaisesti - tunnistaa keskeisiä oman ammattialan aineryhmiä ja ymmärtää niiden fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä - tietää tavallisimmat ongelmajätteet - tunnistaa varoitusmerkit ja ymmärtää niiden merkityksen - noudattaa annettuja työturvallisuusohjeita - hallitsee sähköturvallisuusmääräysten pääkohdat - hallitsee kemian alan työturvallisuuden pääpiirteittäin - osaa tehdä ja kirjata omalla ammattialalla tarvittavia mittauksia ohjatusti - tietää tavallisimmat energiamuodot - osaa ohjattuna lajitella jätteitä
<p>Hyvä, H3 mukautettu</p>	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavuttaa osan oppiaineen perustiedoista ja -taidoista ohjattuna - tunnistaa ohjattuna joitakin tavallisimpia omaan alaan liittyviä fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä - opiskelijalla on käsitys siitä miten fysiikka ja kemia liittyvät hänen ammattialaansa (esim. lämpölaajeneminen ja pH) - osaa ohjattuna tehdä yksinkertaisia, helppoja fysiikan ja kemian harjoitustöitä - osaa yksilöllisesti ohjattuna käyttää ja säilyttää työtehtävissä tarvittavia aineita ja työvälineitä oikein ja hävittää jätteet ohjeiden mukaisesti - tunnistaa joitakin keskeisiä oman alan aineryhmiä - tunnistaa varoitusmerkit ja tietää niiden merkityksen - noudattaa annettuja työturvallisuusohjeita ja ymmärtää niiden merkityksen pääpiirteittäin - hallitsee sähköturvallisuusmääräysten pääkohdat - osaa käyttää varovaisesti, työturvallisuusmääräyksiä noudattaen myrkyllisiä ja syövyttäviä aineita - osaa yksilöllisesti ohjattuna tehdä omalla ammattialalla tarvittavia mittauksia - tunnistaa joitakin tavallisimpia omaan alaan liittyviä fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä <p>tietää tavallisimmat energiamuodot</p>
<p>Tyydyttävä, T1 mukautettu</p>	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee joitakin oppiaineen perustietoja ja -taitoja tuettuna - hänellä on jonkinlainen käsitys siitä, miten fysiikka ja kemia liittyvät hänen ammattialaansa - osaa yksilöllisesti ohjattuna tehdä yksinkertaisia, helppoja kemian harjoitustöitä (esim. pintajännityksen havainnollistaminen nastan avulla)

	<ul style="list-style-type: none">- tunnistaa varoitusmerkit ja ymmärtää niiden merkityksen- noudattaa annettuja työturvallisuusohjeita- käyttää sähkölaitteita varovasti- osaa yksilöllisesti ohjattuna käyttää varovaisesti myrkyllisiä ja syövyttäviä aineita- tietää, että on olemassa erilaisia jätteitä
--	---

14.6 Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto 1 ov

Keskeinen sisältö	<p>Opetus tulisi toteuttaa muihin oppiaineisiin integroituna ja vaihtoehtoisia opetusmenetelmiä (= työssäoppiminen, lähiopetus, itsenäinen opiskelu, itsenäisen opiskelun ohjaus ja tuki...) kokeillen.</p> <p>Jokaisella oppilaitoksen kurssilla tulisi lopuksi käydä läpi palautteenanto. Palaute voi olla kirjallinen, suullinen tai visuaalinen oppilaasta ja kurssin sisällöstä riippuen. Palautteenannon tavoitteena on kehittää oppilaan omia oppimismenetelmiä ja auttaa ymmärtämään oikeus hyvään opetukseen osana oppilaan henkilökohtaisia oikeuksia.</p> <p>Kansalaisoikeuksiin ja velvollisuuksiin tulisi tutustua erilaisiin ajankohtaisiin ilmiöihin reagoiden ja oman alan verotukseen käytännössä tutustuen. Perustiedot ja -valmiudet verotuksesta ja Suomen sosiaaliturvasta tulisi antaa käytännön harjoituksin ja koota osaksi omaa työllistymisportfoliota. Kuluttajakäyttäytymistä ja sen vaikutusta kansantalouteen tutkitaan mm. muiden kurssien yhteydessä tehtävien materiaalien hinta-laatu vertailujen kautta.</p> <p>Kurssilla tulisi hyödyntää oppilaitoksen ulkomaisia yhteyksiä erityisesti muihin EU-maihin ja pohtia opiskelijan mahdollisuuksia työskennellä kansainvälisillä työmarkkinoilla. Kurssilla tulisi toteuttaa jonkin oppilaitoksen ja opiskelijan opinnoissa ajankohtaisen projektin projektirahoituksen hakeminen (esimerkiksi EU-rahoitus ja siihen tutustuminen).</p>
-------------------	--

Arviointitasot	
Kiitettävä, K5	<p>Opiskelijan tulee</p> <ul style="list-style-type: none"> - osata toimia aktiivisesti oppilaitoksessaan ja muissa opiskeluunsa liittyvissä toimintaympäristöissä, kuten toisissa oppilaitoksissa, työyhteisöissä ja ulkomaisessa opiskelijavaihdossa - tuntee opiskeluunsa sekä omaan ikäkauteensa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet, ymmärtää yhteiskunnallinen vastuunsa ja toimia sen mukaisesti - osata toimia yhteiskunnan osallistuvana jäsenenä - tietää keskeisiltä osin EU:n toiminta ja sen vaikutus kansalaisen toimintaan - osata hoitaa omaa talouttaan ja taloudelliset velvoitteensa, kuten verot - ymmärtää verojen merkitys hyvinvointipalvelujen rahoituslähteenä sekä tuntee Suomen sosiaaliturva, niin että hän osaa hakea sitä tarvitessaan - ymmärtää kotitalouksien ja yritystoiminnan vaikutus työllisyyteen sekä kansantalouteen, niin että hän edistää niitä kuluttajana ja asiakaspalvelijana - ymmärtää Suomen asema suhteessa muihin maihin ja ottaa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet - osata hakeutua aktiivisesti työmarkkinoille tai johonkin kansalaistoimintaan - osata työllistyäkseen esitellä osaamisensa työnantajille tai sidosryhmille ryhtyessään yrittäjäksi, jolloin hänen on osattava arvostaa ammattiaan ja ammattitaitoaan - ottaa toiminnassaan huomioon, että kaikilla ihmisillä on samat kansalaisoikeudet ja -velvollisuudet - tuntee työmarkkinoiden toiminnan periaatteet, toimintatavat ja keskeiset sopimusmenettelyt, niin että hän osaa tehdä alansa työsopimuksen ja huolehtia oikeuksistaan ja vastuistaan työyhteisön jäsenenä - tuntee oikeutensa kansainvälisillä ja osata hakea työtä erityisesti EU-maista.
Hyvä, H3	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee opiskeluunsa sekä omaan ikäkauteensa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet, ymmärtää yhteiskunnallinen vastuunsa - osata toimia yhteiskunnan osallistuvana jäsenenä - osata hoitaa omaa talouttaan - ymmärtää verojen merkitys - ottaa toiminnassaan huomioon, että kaikilla ihmisillä on samat kansalaisoikeudet ja -velvollisuudet
Tyydyttävä, T1	<p>Opiskelijan on osattava</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimia oppilaitoksessaan ja työssäoppimispaikoissa niiden sääntöjen mukaisesti - toimia opiskeluunsa ja omaan ikäkauteensa liittyvien oikeuksien mukaisesti

Arviointitasot, mukautettu arviointi	
Kiitettävä, K5 mukautettu	Opiskelijan on osattava <ul style="list-style-type: none">- toimia oppilaitoksessaan ja työssäoppimispaikoissa niiden sääntöjen mukaisesti- toimia opiskeluunsa ja omaan ikäkauteensa liittyvien oikeuksien mukaisesti
Hyvä, H3 mukautettu	Opiskelijan on osattava <ul style="list-style-type: none">- toimia ohjattuna oppilaitoksessa ja työssäoppimispaikoissa niiden sääntöjen mukaisesti- toimia ohjattuna opiskeluunsa ja omaan ikäkauteensa liittyvien oikeuksien mukaisesti
Tyydyttävä, T1 mukautettu	Opiskelijan on osattava <ul style="list-style-type: none">- yksilöllisesti tuettuna toimia oppilaitoksessaan ja työssäoppimispaikoissa niiden sääntöjen mukaisesti- yksilöllisesti tuettuna toimia opiskeluunsa ja omaan ikäkauteensa liittyvien oikeuksien mukaisesti

14.7. Liikunta ja terveystieto 2 ov

Liikunta 1, 1 ov Terveystieto 1, 1 ov	
Keskeinen sisältö	<p>Jokaiselle opiskelijalle tulisi tehdä liikunnan ohjaajan kanssa henkilökohtainen liikuntaohjelma koko opiskelun ajaksi. Liikunnassa tulisi hyödyntää oppilaitoksen omia tiloja (mm. uiminen, ratsastus, voimistelu, tanssi, joukkuepelit...) ja ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia (ulkoilu, vaellusreitit, Pajulan liikuntaopisto jne.)</p> <p>Liikuntaohjelmissa tulisi ottaa huomioon myös opiskelijan tulevat työskentelytavat, niissä piilevät mahdolliset riskit ja riskien ennaltaehkäisy.</p> <p>Keskeinen sisältö on henkilökohtaisen liikuntaohjelman laatiminen ja liikunnan eri muotojen harjoittaminen erilaisissa ympäristöissä sekä terveyttä ylläpitävä toiminta työssä ja vapaa-aikana sekä työperäisten riskitekijöiden ja tapaturmien ehkäiseminen.</p>

Arviointi	Suoritusmerkintä
-----------	------------------

14.8 Taide ja kulttuuri 1 ov

Keskeinen sisältö	Kurssi tulisi suorittaa pääosin elämyksellisenä projektioppimisena. Kurssilla osallistutaan johonkin paikkakunnan tai koulu-yhteisön kulttuuritapahtumaan sekä yleisönä että tekijänä.
-------------------	--

Arviointitasot

Kiitettävä, K5	Opiskelijan <ul style="list-style-type: none">- tulee osallistua aktiivisesti musiikki-, taide- ja kulttuuriharrastuksiin ja uudistaa oman kouluyhteisönsä kulttuuria esimerkiksi osallistumalla yhteisön auditiivisen esteettisen ja visuaalisen ilmeen kehittämiseen ja ylläpitämiseen- tulee ymmärtää musiikin merkitys omassa elämässään ja tuntea sen ilmenemismuotoja monikulttuurisessa yhteiskunnassa- on osattava myös hankkia ja käsitellä median välittämää tietoa- on osattava hyödyntää musiikkialan perinteitä ammattialansa tehtävissä ja arvostettava niitä- on osattava ottaa huomioon omassa toiminnassaan asiakkaan kulttuuriin liittyviä arvoja- tulee osata tehdä omien ajatuksiensa ja mielikuviansa avulla jokin musiikillinen/kuvallinen tuotos- on osattava arvioida omaa ja muiden työskentelyä ja tuotoksia sekä käyttää saamaansa palautetta oman työskentelynsä kehittämiseen
----------------	--

Hyvä, H3	<ul style="list-style-type: none">- opiskelija osallistuu musiikki-, taide- ja kulttuuriharrastuksiin- on osattava myös hankkia ja median välittämää tietoa- tulee osata tehdä omien ajatuksiensa ja mielikuviansa avulla jokin musiikillinen/kuvallinen tuotos- on osattava arvioida omaa työskentelyä ja tuotoksia
----------	---

Tyydyttävä, T1	Opiskelija <ul style="list-style-type: none">- tutustuu ohjatusti alueensa kulttuuritarjontaan- osallistuu kotiseutunsa kulttuurielämään- ymmärtää kuvataidealan osana laajempaa kokonaisuutta- huomioi työskentelyssään ympäristönäkökulmia- ilmaisee itseään jollakin musiikillisella tai kuvallisella keinolla
----------------	---

Arviointitasot, mukautettu

Kiitettävä, K5 mukautettu	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - tutustuu ohjatusti alueensa kulttuuritarjontaan - osallistuu kotiseutunsa kulttuurielämään - ymmärtää kuvataidealan osana laajempaa kokonaisuutta - huomioi työskentelyssään ympäristönäkökulmia - ilmaisee itseään jollakin kuvallisen tai musiikillisen ilmaisun keinolla
Hyvä, H3 mukautettu	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - tutustuu yksilöllisesti ohjattuna alueensa kulttuuritarjontaan - ohjattuna osallistuu kotiseutunsa kulttuurielämään - ohjattuna ymmärtää kuvataidealan osana laajempaa kokonaisuutta - ohjattuna huomioi työskentelyssään ympäristönäkökulmia - ilmaisee itseään jollakin kuvallisen tai musiikillisen ilmaisun keinolla
Tyydyttävä, T1 mukautettu	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - tutustuu yksilöllisesti avustettuna alueensa kulttuuri- tarjontaan - osallistuu yksilöllisesti avustettuna kotiseutunsa kulttuurielämään - ilmaisee yksilöllisesti avustettuna itseään jollakin kuvallisen tai musiikillisen ilmaisun keinolla

14.9 Yhteiset opinnot: valinnaiset opinnot vesiliikunta ja ratsastus 4 ov

Keskeinen sisältö	Kaarisillan tilat ja toiminta antavat erinomaiset mahdollisuudet yhteisten pakollisten aineiden aihealueiden syventämiseen taiteen ja kulttuurin sekä liikunnan ja terveystiedon alueella. Liikunnan ja terveystiedon alueella voidaan järjestää esimerkiksi seuraavat työpajamuotoiset kurssit; vesiliikunta 2 ov ja ratsastus 2ov .
Arviointi	Suoritusmerkintä

LIITE 1 Kansallinen näyttöaineisto, musiikkiala

KANSALLINEN NÄYTTÖAINEISTO

MUSIIKKIALAN PERUSTUTKINTO

Muusikko

Tutkinnon yhteiset ammatilliset opinnot

Musiikkialan perusvalmiudet, 10 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- musiikin menneisyys ja nykyisyys sekä soitintuntemus
- tietotekniikan käyttö
- työergonomia
- **vuorovaikutus- ja viestintätaidot** (punaisella laadunvarmennusta varten)

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija valmistaa aineistoa tietotekniikkaa käyttäen musiikin menneisyyden ja nykyisyyden sekä soitintuntemuksen aloilta. Lisäksi opiskelija käyttää kuulosuojaimia tarvittaessa, huoltaa rasitukselle alttiita lihasryhmiä ja suunnittelee opintojaan.

Näyttöympäristön kuvaus

Musiikkialan perusvalmiuksien ammattiosaamisen näytöt voidaan toteuttaa tilassa, jossa on käytettävissä aineistoon perehtymiseen tarvittava laitteisto ja ohjelmat. Kuulonsuojelun, työergonomian sekä oppimaan oppimisen taitojen näyttöympäristöjä voivat olla harjoitus- ja esiintymisvaiheen tilanteet, kuten esimerkiksi matineat, mestarikurssit, konserttisalit, kirkot, äänitysstudiot, erilaiset keikkapaikat, päiväkodit, vanhainkodit ja taidemuseot.

Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen osaamisen näyttöympäristöjä voivat olla esimerkiksi musiikkioppilaitokset, ammattiorkesterit, seurakunnat, äänitysstudiot tai vanhainkodit (punaisella laadunvarmennusta varten).

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Aineiston suunnittelutaidot	suunnittelee ohjatusti aineiston ja arvioi työskentelyään. TARKISTAA OHJATUSTI INTERNETISTÄ TMS. SAAMANSA TIEDON PAIKKANSAPITÄVYYDEN.	suunnittelee annetun aiheen pohjalta aineiston ja arvioi työskentelyään. tarkistaa internetistä tms. saamansa tiedon paikkansapitävyyden.	suunnittelee itsenäisesti aineiston ja arvioi työskentelyään. suhtautuu kriittisesti internetistä tms. saatuun tietoon.
Työn perustana olevan tiedon hallinta Musiikin menneisyys ja nykyisyys sekä soitintuntemus	tuntee musiikin tekijöitä ja esittäjiä aineiston sisällön edellyttämällä tavalla. tuntee soittimien historiaa ja kehitystä aineiston sisällön edellyttämällä tavalla.	tuntee musiikin tekijöitä, esittäjiä ja esittämiskäytäntöjä aineiston sisällön edellyttämällä tavalla. tuntee soittimien historiaa ja kehitystä aineiston sisällön edellyttämällä tavalla.	tuntee monipuolisesti musiikin tekijöitä, esittäjiä ja esittämiskäytäntöjä aineiston sisällön edellyttämällä tavalla. tuntee monipuolisesti soittimien historiaa ja kehitystä aineiston sisällön edellyttämällä tavalla.

<p>Työturvallisuuden hallinta Kuulonsuojelu</p> <p>Työergonomia</p>	<p>käyttää kuulosuojaimia tarvittaessa.</p> <p>huoltaa rasitukselle alttiita lihasryhmiä.</p>	<p>mukauttaa soittaessaan äänenvoimakkuuden turvalliselle tasolle.</p> <p>työskentelee ja/tai harjoittelee itsenäisesti ergonomisesti oikeissa työasunnoissa.</p>	<p>huomioi tilan, akustiikan ja yleisön mukauttaessaan äänenvoimakkuutta.</p> <p>työskentelee ja/tai harjoittelee ja esiintyy ergonomisesti oikeissa työasunnoissa.</p>
<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen Vuorovaikutus- ja viestintätaidot (punaisella laadunvarmennusta varten)</p> <p>Oppimaan oppimisen taidot</p>	<p>toimii ryhmän jäsenenä.</p> <p>suunnittelee omia opintojaan.</p>	<p>ilmaisee itseään ja toimii ryhmän jäsenenä.</p> <p>suunnittelee itsenäisesti omia opintojaan ja ottaa vastaan rakentavaa palautetta.</p>	<p>käyttää ja kehittää vuorovaikutustaitoja merkityksellisenä osana ammatillista osaamistaan.</p> <p>suunnittelee omia opintojaan ja ottaa vastuuta niistä.</p>
<p>Yhteiset painotukset Teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen</p>	<p>käyttää alansa kannalta keskeisen ohjelman perustoimintoja.</p>	<p>hallitsee vähintään yhden alansa keskeisen ohjelmistojen perustoiminnot ja käyttää tietokonetta käytännön työtehtäviin.</p>	<p>tuntee oman alansa keskeisiä ohjelmistoja siten, että osaa käyttää niitä itsenäisesti ja monipuolisesti.</p>

Esimerkkejä näytöistä

Kuulonsuojelun, työergonomian ja oppimaan oppimisen osaaminen voidaan näyttää omana näyttönään tai osanäyttöinä instrumenttitaitojen tai yhtye-/orkesteritaitojen näyttöjen yhteydessä.

- Opiskelija laatii esitystä koskevaa informaatiomateriaalia, kuten käsiohjelma, konserttijuliste, lehtikirjoitus/-puffi. Käsiohjelmassa on säveltäjä-/teosesittely ja nuotinkirjoitusohjelman avulla laadittuja nuottiesimerkkejä teoksista.
- Opiskelija suunnittelee ja tuottaa aineistoa kuten nuotteja, internet-sivuja tai soivaa materiaalia teknologiataitojaan hyödyntäen.
- Opiskelija hakee tietoa internetistä tai muista tietokannoista sekä -lähteistä.

Muusikon koulutusohjelma

Musiikin hahmottaminen, 15 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- musiikin luku- ja kirjoitustaidot
- musiikin rakenteet ja analyysi.

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija valmistaa musiikin tyyliin mukaisesti nuotti- tai muuta aineistoa, esimerkiksi kirjallisia analyyseja, transkriptioita, sovituksia ja sävellyksiä.

Näyttöympäristön kuvaus

Musiikin hahmottamisen ammattiosaamisen näytöt voidaan toteuttaa tilassa, jossa näyttö on mahdollista antaa soittamalla ja jossa on tarvittava laitteisto, esimerkiksi piano, tietokone ja äänentoistolaitteet.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Nuotti- tai muun aineiston valmistaminen	valmistaa ohjatusti yksinkertaista nuotti- tai muuta aineistoa.	valmistaa ohjatusti nuotti- tai muuta aineistoa.	valmistaa itsenäisesti monipuolista nuotti- tai muuta aineistoa, seuraa tekemisensä laatua ja arvioi sitä itsenäisesti.
Työtehtävän hallinta Musiikin luku- ja kirjoitustaidot	kirjoittaa nuotteja esittämistä varten. lukee ja merkitsee ohjatusti muistiin yksinkertaisia musiikillisia ilmiöitä. tekee yksinkertaisista teoksista kirjallisia analyyseja ohjatusti.	tekee helpohkoja sovituksia esittämistä varten. lukee ja merkitsee muistiin erilaisia musiikillisia ilmiöitä. tekee kirjallisia analyyseja pienimuotoisista teoksista useammasta kuin yhdestä näkökulmasta.	tekee helpohkoja sovituksia ja sävellyksiä esittämistä varten. ilmaisee laulamalla tai sanelemalla sekä merkitsee itsenäisesti ja monipuolisesti muistiin melodioita, rytmejä sekä tonaalisen musiikin keskeisimpiä harmoniakulkuja. tekee kirjallisia analyyseja itsenäisesti ja monipuolisesti.
Työn perustana olevan tiedon hallinta Musiikin rakenteet ja analyysi	tunnistaa musiikillisia rakenteita.	tunnistaa musiikillisia rakenteita ja niihin vaikuttavia musiikillisia ilmiöitä.	tunnistaa musiikillisia rakenteita ja ymmärtää niihin vaikuttavia musiikillisia ilmiöitä.

Esimerkkejä näytöistä

- Opiskelija valmistaa esittämästään teoksesta analyysin. Opiskelija liittää analyysin käsiohjelmaan tai esiintymisessä jaettuun muuhun informaatioon.
- Opiskelija säveltää ja/tai sovittaa teoksia ja laatii niistä nuotinnuksia ja/tai muita tallenteita.
- Opiskelija esittää omia sävellyksiä ja/tai sovituksia yksin tai muiden kanssa.
- Opiskelija valmistaa nuottiaineistoa musiikin esittämistä varten.
- Opiskelija tekee musiikin tyylilajin mukaisesti sävellyksiä tai sovituksia.
- Opiskelija valmistaa teoksista kirjallisia analyyseja, nuotinnuksia tai transkriptioita.

Instrumentitaidot, 30 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- tyylinmukaiseen tulkintaan tarvittavat instrumentin käsittelytaidot
- ohjelmiston valmistaminen
- ohjelmiston esittäminen

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija harjoittaa, valmistaa ja esittää ohjelmistoa.

Näyttöympäristön kuvaus

Instrumenttitaitojen ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa sekä harjoitusvaiheen tilanteessa että esiintymistilanteessa yksin tai ryhmän kanssa. Kummassakin tilanteessa näyttöympäristöjä voivat olla esimerkiksi matineat, mestarikurssit, konserttisalit, kirkot, äänitysstudiot, erilaiset keikkapaikat, päiväkodit, vanhainkodit ja taidemuseot.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYÖDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Ohjelmiston hallinta	tulkitsesi musiikin yleisimpiä merkitsemistöpoja ja musisoi nuottien antaman informaation pohjalta.	tiedostaa teknisiä ongelmia suhteessa omaan osaamiseensa.	omaksuu itsenäisesti uutta ohjelmistoa tarvittaessa lyhyessä ajassa.
Harjoittelutaidot	harjoittelee ohjatusti ohjelmistoa.	harjoittelee itsenäisesti uutta ohjelmistoa.	ratkaisee itsenäisesti teknisiä ja musiikillisia ongelmia
	ylläpitää ohjatusti harjoitettua ohjelmistoa.	laatii ohjatusti harjoitussuunnitelmia.	laatii ja noudattaa itsenäisesti tarvitsemaansa pitkäjänteistä harjoitusohjelmaa ylläpitäen ja kehittäen taitojaan.
Nuotinlukutaidot	soittaa/laulaa nuottien antaman informaation pohjalta ohjatun harjoittelujakson puitteissa.	soittaa/laulaa nuottien antaman informaation pohjalta itsenäisen harjoittelujakson puitteissa työtehtävien edellyttämällä tavalla.	tulkitsesi ohjelmistoa esitettävän musiikin käytännöt huomioon ottaen tyylinmukaisesti. pitää huolta soittamisen /laulamisen psykofyysisistä edellytyksistä. soittaa/laulaa nuottien antaman informaation pohjalta ilman etukäteisvalmistelua tulkiten niitä monipuolisten työtehtävien edellyttämällä tavalla.
Työtehtävän hallinta Instrumentin käsittelytaidot	soittaa/laulaa esittämänsä musiikinlajin työtehtävien vaatimusten mukaisesti.	soittaa/laulaa alan työtehtävien vaatimusten mukaisesti.	soittaa/laulaa alan monipuolisten työtehtävien mukaisesti.
	esittää kappaleet musiikinlajin mukaisesti nuottien antaman informaation pohjalta.	pystyy ohjatusti esittämänsä musiikin tyylilajin mukaiseen tulkintaan.	esittää kappaleet niiden tyylilajin mukaisesti ja rohkeasti ja hallitsee niiden vaatiman tekniikan ja tulkinnan.
	tuottaa ääntä selkeästi ja tarkoituksenmukaisesti.	soittaa/laulaa musiikin tyylilajin mukaisesti ja osoittaa tempojen, rytmien, dynamiikan, artikulaation ja soinnin käsittelyn hallintaa.	soittaa/laulaa musiikin tyylilajin mukaisesti ja toteuttaa dynaamisia, soinnillisia ja agogisia vivahteita.
Työn perustana olevan tiedon hallinta Ohjelmiston tuntemus	valitsee ohjatusti ohjelmistoa.	valitsee itsenäisesti ohjelmistoa.	laulunopiskelija suhteuttaa vivahteet tekstiin ja artikuloi vieraita kieliä selkeästi.
			valitsee itsenäisesti eri tilanteisiin sopivaa monipuolista ohjelmistoa.

Esimerkkejä näytöistä

- Opiskelija näyttää instrumenttitaiteiden osaamisen järjestämässään lounaskonsertissa taidemuseossa. Järjestämiseen sisältyy lisäksi myös muiden opintokokonaisuuksien osaamista, kuten tilavaraus (toimiminen muusikon/musiikkiteknologian eri työympäristöissä), esiintymistilan järjestely (yhtye-/orkesteritaidot,), lehtikirjoitus ennen konserttia, käsiohjelman, konserttijuliste (musiikkialan perusvalmiudet) ja kirjallinen analyysi osasta teoksia (musiikin hahmottaminen).
- Opiskelija esittää konserttisalissa valmistamansa ohjelman.
- Opiskelija harjoittelee taltioimista varten musiikkia, jota käytetään ostoskeskuksessa.
- On tilattu esiintyminen, minkä opiskelija suunnittelee yhteistyössä tilaajan kanssa, harjoittelee ja esittää esiintymispaikalla.

Yhtye- ja orkesteritaidot, 20 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- yhteisösoiton/-laulun arviointi ja kehittäminen
- ohjelman valmistaminen yhtyeen tai orkesterin jäsenenä
- ohjelman esittäminen yhtyeen tai orkesterin jäsenenä.
- harjoitus-/esiintymistilanteen yleiset järjestelyt

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija valmistaa ja esittää ohjelman yhtyeen tai orkesterin jäsenenä.

Näyttöympäristön kuvaus

Yhtye- ja orkesteritaitojen ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa sekä harjoitusvaiheen tilanteessa että esiintymistilanteessa. Kummassakin tilanteessa näyttöympäristöjä voivat olla äänitysstudiot tai muut taltiointiympäristöt, konserttisalit, taidemuseot, kirkot, ravintolat tai muut yhtyeen tai orkesterin kannalta perustellut tilat kuten esimerkiksi oppilaitoksen kamarimusiikkisali.

Yhtye- ja orkesteritaitojen näyttöympäristössä tulee olla sopiva valaistus, riittävä määrä tilaa, tarvittaessa nuottitelineet, tarvittavat instrumentit ja tuolit.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (3)	KIITETTÄVÄ (5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta			
	reagoi yhtyeen jäsenten tai johtajan antamiin yksinkertaisiin viitteisiin.	soittaa/laulaa johtajan johdolla ja huomioi yhtyeen muut jäsenet.	soittaa/laulaa johtajan johdolla, osoittaa musiikillista aloitekykyä ja huomioi yhtyeen muut jäsenet.
Ohjelmiston valinta ja harjoittelemine	soittaa/laulaa uutta ohjelmistoa ohjatusti.	soittaa/laulaa uutta ohjelmistoa kohtuullisella valmistautumisajalla.	soittaa/laulaa ja tarvittaessa harjoituttaa tai muokkaa uutta ohjelmistoa lyhyellä valmistautumisajalla.
Yhteissoiton/-laulun arviointi ja kehittäminen	vastaanottaa palautetta ja soittaa/laulaa selkeiden ohjeiden mukaisesti.	vastaanottaa palautetta ja antaa palautetta yleisellä tasolla.	vastaanottaa palautetta ja antaa palautetta yksilöidysti. arvioi ja kehittää yhtyetyöskentelyä palautteen avulla.
Harjoitus- tai esiintymistilanteen yleiset järjestelyt	valmistelee harjoitus- tai esiintymistilanteen oman instrumenttinsa kannalta.	selviytyy itselleen tutun kokoonpanon tavanomaisen harjoitus- tai esiintymistilanteen vaatimista järjestelytehtävistä.	selviytyy erilaisten esiintymistilanteiden vaatimista järjestelytehtävistä ja ottaa huomioon tilanteen akustiset, äänentoistolliset ja esitykselliset vaatimukset.
Työtehtävän hallinta			
Ohjelmiston esittäminen yhtyeen tai orkesterin jäsenenä	soittaa/laulaa osuutensa yhtyetilanteessa oikein rytmin ja dynamiikan osalta sekä harmoniseen ympäristöön reagoiden, ennalta harjoitetun mukaisesti.	soittaa/laulaa osuutensa yhtyetilanteessa teknisesti moitteettomasti kokonaisuutta kuunnellen. soittaa/laulaa osuutensa yhtyetilanteessa tarvittaessa dynaamisesti ja agogisesti vaihtelevasti.	soittaa/laulaa osuutensa yhtyetilanteessa teknisesti hallitusti ja sujuvasti. ottaa tarvittaessa määrätietoisesti vastuuta musiikillisesta kokonaisuudesta musiikinlajin esityskäytäntöjen mukaisesti.
Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen			
Ongelmanratkaisutaidot	soittaa/laulaa ryhmän jäsenenä ennakkosuunnitelman mukaisessa harjoitus- tai esiintymistilanteessa. käyttää ohjatusti instrumenttinsa dynamiikkaa esitystilanteen akustisten vaatimusten edellyttämällä tavalla.	osaa toimia ohjatusti yllättävissä tilanteissa harjoitus- tai esitystilanteessa. käyttää itsenäisesti instrumenttinsa dynamiikkaa esitystilanteen akustisten vaatimusten edellyttämällä tavalla ja sovittaa instrumenttinsa dynamiikan niihin.	osaa toimia itsenäisesti yllättävissä muutoksissa harjoitus- tai esitystilanteessa. käyttää instrumenttinsa dynamiikkaa esitystilanteen akustisten vaatimusten edellyttämällä tavalla osana ilmaisuaan.
Yhteiset painotukset			
Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta	selviytyy ryhmän jäsenenä ennakkosuunnitelman mukaisessa esiintymistilanteessa.	käyttäytyy esiintymistilanteen edellyttämällä tavalla.	sopeuttaa joustavasti toimintansa kulloisenkin esiintymistilanteen erityisvaatimuksiin.

Esimerkkejä näytöstä

- Opiskelija valmistautuu orkesterin jäsenenä kirkkokonserttiin. Opiskelija harjoittelee oman osuutensa sekä osallistuu orkesterin yhteisharjoituksiin ja konserttiin.
- Opiskelija kokoaa yhtyeen tilattuun esiintymiseen ja suunnittelee ohjelmiston yhteistyössä tilaajan kanssa. Opiskelija harjoittelee esityksen ja esittää sen esiintymispaikalla.
- Opiskelija harjoittelee ja osallistuu kamarimusiikkikilpailuun.
- Opiskelija osallistuu yhtyeen tai orkesterin äänitystilaisuuteen harjoitusvaiheen päätteeksi.

Toimiminen muusikon/musiikkiteknologin eri työympäristöissä, 5 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- työtehtävistä sopiminen
- toimiminen työympäristössä.

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija suunnittelee ja toteuttaa yksin tai ryhmän jäsenenä musiikkialan työtehtävän. Suunniteltava ja toteutettava tehtävä on esimerkiksi esiintyminen tai äänitys.

Näyttöympäristön kuvaus

Toimiminen muusikon/musiikkiteknologin eri työympäristöissä – opintokokonaisuuden ammattiosaamisen näyttö voidaan antaa esimerkiksi musiikkioppilaitoksessa, ammattiorkesterissa, seurakunnissa, äänitysstudioissa tai vanhaikodissa. Näyttöympäristössä tulee olla riittävät koneet, laitteet ja välineet näytön antamiseen.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin Hallinta Työtehtävän suunnittelu	suunnittelee työtehtävän ohjatusti.	suunnittelee työtehtävän.	suunnittelee työtehtävän itsenäisesti.
Työtehtävästä sopiminen	sopii työtehtävään liittyvistä käytännön järjestelyistä.	osallistuu sopimusten laadintaan.	laatii työtehtävää koskevat sopimukset.
Oman osaamisen markkinointi		markkinoi osaamistaan.	markkinoi monipuolisesti osaamistaan.
Työtehtävän hallinta Toimiminen työympäristössä	toimii tutussa työympäristössä.	toimii itsenäisesti jossakin alan työympäristössä.	toimii itsenäisesti jossakin alan keskeisessä työympäristössä ja tarvittaessa tekee siihen liittyviä kehittämis ehdotuksia.
Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen Oppimaan osaamisen taidot	arvioi ohjatusti valmiuksiaan suhteessa tarjottuihin työtehtäviin.	arvioi valmiuksiaan suhteessa tarjottuihin työtehtäviin ja tunnistaa kehittämistarpeitaan.	arvioi ja kehittää valmiuksiaan itsenäisesti.
Yhteistyötaidot	toimii työryhmän jäsenenä.	sopeutuu uusiin tilanteisiin. toimii työryhmän jäsenenä kokonaisuutta tukien.	sopeutuu luontevasti uusiin tilanteisiin. toimii työryhmän jäsenenä rakentavasti ja kokonaisuutta kehittäen.

Yhteiset painotukset Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta	toimii ohjatusti työympäristön erityispiirteiden mukaisesti.	toimii työympäristön erityispiirteiden mukaisesti.	toimii aktiivisesti työympäristön erityispiirteiden mukaan.
--	--	--	---

Esimerkkejä näytöistä

Näyttö voidaan toteuttaa muun ammatillisen osaamisen näytön yhteydessä.

- Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa esiintymisen työssäoppimisjaksolla.
- Opiskelija laatii ja toteuttaa yhtyettään tai itseään esittelevän markkinointisuunnitelman esiintymisiä tai muita työtehtäviä varten (markkinointiaineisto sekä esiintymis- tai työtarjoukset) sekä kirjoittaa raportin suunnitelman toteutumisesta.
- Opiskelija laatii omaa tai yhtyeen osaamista esittelevän aineiston ennalta sovittua työpaikkaa ja -ympäristöä varten. Työpaikan edustajana toimii tilaisuuden järjestäjä tai muu työympäristön tai työpaikan edustaja kuten ohjelmatoimiston ohjelmamyyjä, orkesterin intendentti, manageritoimiston agentti tms. Arvioija voi tarvittaessa tehdä kirjallisia tai suullisia jatkokysymyksiä työtilaisuuden suhteen esimerkiksi sähköpostitse, puhelimitse tai mahdollisesti haastatteleamalla. Aineiston arvioivat opettaja ja työpaikan edustaja yhdessä. Arvioinnissa otetaan huomioon työympäristön erityispiirteet ja opiskelijan osoittama ympäristön ja käytäntöjen tuntemus. Opiskelijan laatimalla aineistolla on tarkoitus antaa mahdollisimman monipuolinen kuva yhtyeen tai opiskelijan osaamisesta valitun työympäristön erityispiirteet huomioon ottaen.
- Opiskelija osallistuu työssäoppimisjaksolla musiikkioppilaitoksen konserttien järjestämiseen ja järjestää oman konsertin.

Produktiotyö, 5 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen:

- produktiossa vastuullisessa tehtävässä toimiminen.

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija osallistuu yksin tai ryhmän jäsenenä vastuullisessa roolissa musiikkialan työtehtävään. Produktiotyö voi olla esimerkiksi esiintyminen, äänitys, musiikkiteatteriesitys tai vanhan musiikin viikolle osallistuminen.

Näyttöympäristön kuvaus

Produktiotyön ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa musiikkijuhlilla, musiikkileirillä, äänitysstudioissa, kirkossa, vanhainkodissa tai ravintolassa. Ammattiosaamisen näytössä opiskelijalla tulee olla käytettävissään riittävät koneet, laitteet ja välineet.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYÖDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työtehtävän hallinta Toimiminen työympäristössä	suoriutuu ohjatusti vastuullisista tehtävistä musiikkiproduktiossa.	toimii ja soveltaa itsenäisesti omaa ammattitaitoaan vakiintuneessa työympäristössä.	toimii itsenäisesti, oma-aloitteisesti ja vastuuntuntoisesti mahdollisesti muuttuvassakin työympäristössä ja tarvittaessa tekee siihen liittyviä kehittämissuhteita.

Esimerkkejä näytöistä

Näyttö voidaan toteuttaa osallistumalla johonkin musiikilliseen produktion vastuullisena toimijana. Produktiotyön näyttö voidaan toteuttaa toimiminen muusikon/musiikkiteknologin eri työympäristöissä opintokokonaisuuden näytön yhteydessä.

- Opiskelija osallistuu yksin tai yhtyeensä kanssa musiikkikilpailuun.
- Opiskelija laatii ja toteuttaa yhtyettään tai itseään esittelevän markkinointisuunnitelman esiintymisiä tai muita työtehtäviä varten (markkinointiaineisto sekä esiintymis- tai työtarjoukset) sekä kirjoittaa raportin suunnitelman toteutumisesta.
- Opiskelija osallistuu työssäoppimisjaksolla musiikkioppilaitoksen konserttien järjestämiseen ja järjestää oman konsertin.

Liite

Osanäyttöjen näyttöarvosanan dokumentointilomake

Opintokokonaisuuden mahdolliset osanäytöt dokumentoidaan tähän osanäyttöjen näyttöarvosanan dokumentointilomakkeeseen.

Opintokokonaisuus	
Opiskelija	Oppilaitos
Tutkinto / Koulutusohjelma / Ryhmä	☐ 1. opiskeluvuosi ☐ 2. opiskeluvuosi ☐ 3. opiskeluvuosi ☐ 4. opiskeluvuosi

Arvioinnin kohteet	Arvosana (T1 – K5)														
	Osanäyttö 1					Osanäyttö 2					Osanäyttö 3				
	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5
1. Työtehtävän hallinta															
2. Työprosessin hallinta															
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta															
4. Työturvallisuuden hallinta															
5. Ydinosaaminen															
6. Yhteiset painotukset															
Osanäytön arvosana															
Näytöt otettiin vastaan	☐ työpaikalla työssäopimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäopimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäopimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla				
Näytön arviointiin osallistui	☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu				

Paikka ja aika _____ / ____.

Allekirjoitukset ja nimen selvennys

	Työelämän edustaja	Ammattiaineen opettaja	Opiskelija
Allekirjoitus			
Nimen selvennys			

Usean opintokokonaisuuden näyttöjen arvioinnin dokumentointilomake

Opintokokonaisuuden mahdolliset osanäytöt dokumentoidaan tähän opintokokonaisuuden näyttöarvosanan dokumentointilomakkeeseen.

Opintokokonaisuus	
Opiskelija	Oppilaitos
Tutkinto / Koulutusohjelma / Ryhmä	☐ 1. opiskeluvuosi ☐ 2. opiskeluvuosi ☐ 3. opiskeluvuosi ☐ 4. opiskeluvuosi

Arvioinnin kohteet	Arvosana (T1 – K5)														
	Opintokokonaisuus 1					Opintokokonaisuus 2					Opintokokonaisuus 3				
	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5	T1	T2	H3	H4	K5
1. Työtehtävän hallinta															
2. Työprosessin hallinta															
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta															
4. Työturvallisuuden hallinta															
5. Ydinosaaminen															
6. Yhteiset painotukset															
Osanäytön arvosana															
Näytöt otettiin vastaan	☐ työpaikalla työssäop-pimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäop-pimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla					☐ työpaikalla työssäop-pimisjaksolla ☐ muulla työpaikalla ☐ oppilaitoksessa ☐ jossakin muualla				
Näytön arviointiin osallistui	☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ joku muu				

Paikka ja aika _____ / ____ / ____

Allekirjoitukset ja nimen selvennys

	Työelämän edustaja	Ammattiaineen opettaja	Opiskelija
Allekirjoitus			
Nimen selvennys			